

ORKDAL KOMMUNE

Handlingsplan 2017 – 2020

Vedtatt 21.12.2016

1	<i>Innledning</i>	4
2	<i>Vedtatt i Orkdal kommunestyre 21.12.2016, sak 88/16.</i>	5
2.1	Kommunestyrets endringer.....	5
2.2	Skattøre.....	14
2.3	Betalingssatser.....	14
2.4	Øvrige budsjettvedtak.....	19
2.5	Obligatoriske budsjettskjema.....	21
3	<i>Sammenfatning av vedtatte endringer med økonomiske konsekvenser</i>	24
3.1	Endringer i driftsbudsjettet for rammeområdene.....	24
3.2	Investeringer i handlingsplan 2017-2020 (inkl. mva.).....	25
3.3	Kommunale avgifter.....	26
3.4	Fondsavsetninger.....	28
3.5	Bruk av fond.....	29
3.6	Økonomisk oversikt drift.....	30
3.7	Økonomisk oversikt investering.....	31
	<i>Bakgrunnsinformasjon fra rådmannens notat, korrigert for vedtatte endringer</i>	33
4	<i>Innledning</i>	33
5	<i>Visjon og overordnet mål</i>	34
6	<i>Organisering</i>	36
6.1	Politisk organisering.....	36
6.2	Administrativ organisering.....	36
7	<i>Rammebetingelser</i>	37
7.1	Befolkningsutvikling.....	37
7.2	Befolkningsprognoser.....	38
7.3	Kommunal tjenesteyting 2015.....	39
7.4	Inntekter.....	41
7.5	Utgifter.....	42
7.6	Aktuelle problemstillinger og innspill fra andre.....	45
7.7	Tilpasning av driftsnivå og prioriteringer.....	46
8	<i>Rådmannen – samfunn og næring</i>	48
8.1	Arbeidsområde.....	48
8.2	Status.....	48
8.3	Strategi.....	52
8.4	Resultatmål.....	54
8.5	Økonomiske tiltak.....	55
9	<i>Grunnskole og SFO</i>	55
9.1	Arbeidsområde.....	55
9.2	Status.....	56

9.3	Strategi.....	56
9.4	Resultatmål	59
9.5	Økonomiske tiltak	59
10	Barnehage.....	59
10.1	Arbeidsområde	59
10.2	Status	60
10.3	Strategi.....	60
10.4	Resultatmål	62
10.5	Økonomiske tiltak	62
11	Helse og omsorg	63
11.1	Arbeidsområde	63
11.2	Status	63
11.3	Strategi.....	65
11.4	Resultatmål	67
11.5	Økonomiske tiltak	67
12	Familie og velferd.....	67
12.1	Helse og familie.....	67
12.2	Barneverntjenesten	70
12.3	Arbeidsområdet NAV	72
12.4	Kvalifisering og arbeidstrening	73
12.5	Økonomiske tiltak	76
13	Kultur og fritid.....	77
13.1	Arbeidsområde	77
13.2	Status	77
13.3	Strategi.....	78
13.4	Resultatmål	80
13.5	Økonomiske tiltak	80
14	Avgiftsbelagte tjenester.....	81
14.1	Arbeidsområde	81
14.2	Status	81
14.3	Strategi/investeringer.....	82
14.4	Økonomiske tiltak	84
15	Tekniske tjenester	86
15.1	Arbeidsområde	86
15.2	Status	86
15.3	Strategi.....	87
15.4	Økonomiske tiltak	90

1 Innledning

Dette dokumentet er Orkdal kommunes handlingsplan 2017-2020, med budsjett for 2017. Orkdal kommune har en felles prosess for budsjett og handlingsplan, der budsjettet er første år i handlingsplanen.

Handlingsplan og budsjett blir til i et samspill mellom politikere, administrasjon og fagområder. Arbeidet med neste handlingsplan og budsjett starter rett på nyåret. I mai har en oversikt over siste års regnskap, første kvartalsrapport, revidert nasjonalbudsjett og kommuneproposisjonen. Dette er de viktigste endringene i forutsetninger før en får oppdaterte befolkningstall per 1. juli og regjeringas forslag til statsbudsjett.

Forslag til statsbudsjett ble presentert av regjeringen 6. oktober.

Rådmannens notat, som er rådmannens forslag til saldert handlingsplan 2017-2020 med budsjett for 2017, ble presentert for felles hovedutvalg 9. november. (Arkivsak 2016/10619).

Formannskapet behandlet handlingsplan og budsjett i møte 30. november som sak 86/16, mens kommunestyret behandlet saken 21. desember som sak 88/16.

I dette dokumentet er kommunestyrets vedtak tatt inn, og endringene fra forrige handlingsplan som følge av rådmannens forslag og kommunestyrets vedtak blir oppsummert. Bakgrunnsinformasjonen fra rådmannens notat er tatt med, korrigert for endringene som følger av kommunestyrets vedtak.

2 Vedtak i Orkdal kommunestyre 21.12.2016, sak 88/16.

2.1 Kommunestyrets endringer

ØKT HANDLINGSROM (alle tall i forhold til rådmannens notat)

Redusert tresatsing

For budsjett 2016 ble det lagt inn en post for tresatsing på kr 500' pr år. Dette var ment til å utvikle og gjennomføre studentoppgaver. Tiltaket er positivt, men kommunestyret mener at også kr 200' er et forholdsvis stort beløp for en slik satsing. Hvis det blir lansert prosjekt av en slik størrelse som ikke lar seg realisere innenfor bevilget ramme, så må det fremmes en politisk sak for finansiering av de enkelte prosjektene. Innsparing kr. 300.000.

Bruk av Flyktningefond:

Bosetting av flyktninger har i de siste 25 år vært en forutsigbar ordning der man har hatt god oversikt over inntekter og utgifter. Kommunestyret mener det er fullt forsvarlig å øke driftsbudsjettet med flyktningepenger overført fra staten. Mange av tiltakene kommer flyktninger til gode, ikke minst folkehelsesenter, ekstratiltak i skolen osv. Vi foreslår derfor å bruke overførte midler fra staten kr. 500.000 i 2017, 2018 og 2019. Når folkehelsesenteret settes i drift økes dette med 1. mill. hvert år.

Bruk av disposisjonsfond:

For å finansiere resten av de nye tiltakene som foreslås nedenfor, foreslår kommunestyret en litt mindre avsetning til disposisjonsfond enn det som rådmannen har foreslått. Oppsummert blir dette slik:

2017	2018	2019	2020
757.000	625.000	425.000	425.000

NYE TILTAK (Flerårige)

Folkehelsesenter.

I rådmannens notat er det ikke lagt inn oppstart av bygging av nytt folkehelsesenter. Imidlertid ligger det inne, som tidligere vedtatt, en avsetning til fond øremerket folkehelsesenter på 6. mill. pr. år.

Kommunestyret har som ambisjon å bygge et nytt folkebad og folkehelsesenter i Idrettsparken. Kommunestyret mener at å møte eldrebølgen med et sterkt og samordnet

forebyggendearbeid vil bedre folkehelsen og bidra til at behovet for pleie kan utsettes for kommunens eldre befolkningsgrupper. Det er også svært ønskelig at svømmeopplæring i barnehagen og grunnskolen styrkes da det vil virke forebyggende på drukningsulykker og svømming er en allsidig aktivitet som er forebyggende på helseplager. Flertallsgruppen vil realisere dette prosjektet med ferdigstilling i løpet av 2019.

Prosjektet har en total kostnad på 310 mill. inkl. moms. Flertallsgruppen vil legge følgende forutsetninger til grunn for investering og drift.

I dette folkehelsecenteret skal det i tillegg til badeanlegg være plass for helsesøstertjeneste og den kommunale ergo-/fysioterapitjeneste. Andre kommunale tjenester kan også være aktuelle.

Innvestering:

• Refusjon moms	25 mill. kr.
• Spillemidler/tilskudd	40 “
• Avsetning budsjett	30 “ (01.01.20)
• Fond eiendomssalg	60 “ (01.01.17)
• Eiendomssalg 2017 – 2020	20 “
• Lån	<u>135 “</u>
	<u>310 mill. kr.</u>

Lånet på 135 mill. nedbetales over 40 år og det beregnes 2% rente. Årlig kostnad 6,08 mill. Dette tilsvarer den årlige avsetningen på 6 mill. pr. år i Handlingsprogrammet.

Drift:

Det forutsettes at dagens 2 svømmehaller legges ned. Dette innebærer en besparelse på ca. 1,5 mill. pr. år. Kommunestyret ønsker å tilby et godt og gratis svømmeopplæring til alle barnehage- og skolebarn i kommunen. Dette gjøres ved at kommunen tilfører drifta av anlegget 2,5 mill. pr. år. Driftskostnader ut over dette må dekkes av billettinntekter/arrangement.

Finansiering av det kommunale driftstilskuddet er følgende:

Redusert kostnad i dagens svømmehaller 1,5 mill.

Bruk av flyktningefond 1,0 mill.

2,5 mill.

Bruk av flyktningefond gjøres fordi idrett- og fritidstilbud er en av de viktigste integreringsarenaer, og å støtte opp under dette vil være en svært fornuftig bruk av flyktningefondet.

Orklaparken Nord

Orklaparken er allerede en suksess, og Kommunestyret vil oppgradere parken med å etablere gateløp på strekningen "hengbrua" – Grønørbrua og bygge "snarveien" fra "hengbrua" til Idrettsparken/Gammelosen. Det settes av et låneopptak på 1. mill. kr. til en engangsinvestering i 2017. Budsjettet økes hvert år med kr. 75.000 som da skal dekke renter og avdrag.

Kostnad kr. 75.000 pr år.

Orkanger torg

Det ble avsatt kr. 50.000,- hvert år i 2015 og 2016 til planlegging av det nye Orkanger Torg. Kommunestyret vil at skal Orkanger torg rustes opp til et brukstorg og en attraksjon for sentrumsgata. Det settes av et låneopptak på 1. mill. kr. til en engangsinvestering i 2017. Budsjettet økes hvert år med kr. 75.000 som da skal dekke renter og avdrag.

Kostnad kr. 75.000 pr år.

Parkeringsplass Moe kirke

Parkeringsforholdene ved Moe kirke har i en årrekke vært problematisk. Kommunestyret vil forbedre dette, og det settes av et låneopptak på kr. 330.000. Budsjettet økes hvert år med kr. 25.000 som da skal dekke renter og avdrag.

Kostnad kr. 25.000 pr år.

Kulturminnekoordinator

Orkdal kommune mangler betydelige tjenester innenfor kulturvernområdet.

Det kommet en invitasjon fra MiST og Sør-Trøndelag historielag om å spleise på en regionkonservator/-historiker på området med arbeidssted ved Orkla industrimuseum. Dette er et skissert samarbeid mellom STFK og MiST samt Orkdal, Meldal og Skaun kommuner.

I både bygge- og plansaker etterspørres en større plan for hvilke kulturminner vi skal ta vare på. Det er viktig at vi får på plass en plan som kan vise en oversikt over aktuelle kulturminner, samt hvordan vi på best mulig vis kan ta vare på disse på en fornuftig måte før det er for seint – og før vi har mistet enda flere historiske vitner.

Kommunestyret vedtar å bruke kr. 200.000 på et samarbeid om en kulturminnekoordinatstilling. Dette finansieres ved å overføre kr. 100.000 fra 2016 til 2017 og senere kr. 200.000 pr. år.

Kostnad kr. 200.000 pr. år.

Reduksjon halleie

Kommunestyret har registrert at Fylkeskommunen har endret betalingssatser for bruk av Sondrehallen. Vi ønsker fortsatt å ha som mål at kostnaden for leie av kommunale idrettshaller skal være på samme nivå som Fylkeskommunens satser for leie av Sondrehallen.

Viser til Rådmannens notat pkt. 13.2.22 Utleiepriser Orklahallen.

Husleia er f.t.:

Barn/unge under 19 år kr. 165,- pr. time

Voksne (alle) kr. 330,- pr. time

I tillegg skal barn/unge under 19 år betale samme sats ved inntektsgivende arrangement.

Øvrige satser justeres med 2,5%.

Kommunestyret ber om at rådmannen går igjennom regelverket for utleie av Orklahallen for å gjøre den enklere og lettere forståelig.

Kostnad kr. 260.000,- pr. år.

Tidlig innsats og tilpasset opplæring

I rådmannens notat er det satt av 359.000 i 2017 og 503.000 hvert år i 2018,2019 og 2020. Dette ligger i økt rammetilskudd fra staten og er øremerket tidlig innsats i grunnskolen.

I grunnskolen er det elever med psykiske problemer og problemer med å møte på skolen. Kommunestyret vedtar å utvide denne summen med kr. 500.000 hvert år i 4 årsperioden for å møte slike utfordringer.

Kostnad kr. 500.000,- hvert år.

Trygghetsalarmer

I fjor fattet kommunestyret følgende vedtak:

«Leie av trygghetsalarmer koster i dag brukerne kr. 1.475,- pr. år fakturert 2 ganger i året. Flertallsgruppen foreslår at leie av trygghetsalarmer holdes på samme nivå i 2016 og nedtrappes ytterligere i de påfølgende år i perioden».

Kommunestyret setter leien av trygghetsalarmer i 2017 til kr. 1.000,- pr. år.

Kostnad kr. 90.000 pr. år i hele 4-årsperioden.

Økt avsetning biler brann/tekn.

Brannvesenet og teknisk etat har hele tiden behov for å skifte ut biler og maskinpark. I rådmannens notat ligger det inne kr. 500.000,- pr. år i avsetning til maskinpark teknisk. I tillegg til dette vedtar kommunestyret en fondsavsetning på kr. 100.000 pr. år i 2018, 2019 og 2020 til fornyelse av biler og maskinpark.

Kostnad kr. 100.000 i 2018, 2019 og 2020.

NYE TILTAK (Engangstiltak)

Parkering Fellesbeite, Solsjøbygda

I 2016 ble det bevilget penger til utbedring av vegen fra Solsjøbygda til Fellesbeite. Dette arbeidet er utført. Det viser seg at det er behov for å lage en ny parkeringsplass i området. Dette må utføres så snart som mulig for å ta unna den trafikken som forventes i området. Dette er kostnadsberegnet til kr. 232.000,- og vil gi plass til parkering av 64 biler.

Kostnad kr. 232.000,- i 2017.

Reguleringsplan Ustjårveien

Kommunestyret mener at det om få år vil være mangel på attraktive eneboligtomter og vi vil derfor starte planlegging av utbygging på Ustjåren ved å starte regulering av ny vei til området. Det settes av et engangsbeløp på kr. 200.000 i 2017.

Kostnad kr. 200.000,-

Tiltak rusmiddelpolitisk handlingsplan

Kommunestyret vedtar at det settes av en engangssum på kr. 100.000 til forebyggende tiltak for utsatte ungdommer. Beløpet disponeres av psykisk helse, i samarbeid med SLT-koordinator. Dette er et tiltak som er prioritert i Rusmiddelpolitisk handlingsplan. Rådmannen bes også om å utrede mulighet for et "utstyrsbibliotek" som f.eks. kan styres at Hjelpemiddellageret.

Kostnad kr. 100.000,- i 2018.

Økt handlingsprogram/innsparinger	2017	2018	2019	2020
Redusert tresatsning	300	300	300	300
Bruk av flyktningsfond	500	500	500	1500
Mindre avsetning til disposisjonsfond	757	625	425	425
Til disp.	1557	1425	1225	2225

Nye tiltak	2017	2018	2019	2020
Orklaparken Nord(1. mill. i lån)	75	75	75	75
Orkanger torg(1. mill. i lån)	75	75	75	75
Parkeringsplass Moe kirke(330' i lån)	25	25	25	25
Parkering Beite, Solsjøbygda (64 biler)	232			
Reguleringsplan Utsjærveien	200			
Kulturminnekoord.	100	200	200	200
Reduksjon Halleie,	260	260	260	260
Tidlig innsats og tilpasset opplæring	500	500	500	500
Trygghetsalarmer,	90	90	90	90
Tiltak rusm.politisk hp		100		
Økt avsetning biler brann/tekn.		100	100	100
Folkehelsesenter drift				1000
Sum nye tiltak	1557	1425	1225	2225

Vedtatte tekstforslag

Økt driftstilskudd til Orkdal helsetun og heltidskultur i Orkdal kommune

Rådmannen bes:

- utarbeide en «Strategi for Heltidskultur i Orkdal kommune» (med fokus hovedsakelig på pleie og omsorgssektoren), herunder kartlegging av nåværende situasjon. Gjennomføres innenfor gjeldende ramme. Frist: 1. juni 2017.

Snarveier ved skolene

Rådmannen skal:

A) Kartlegge snarveier for gående og syklende i en radius på 3 kilometer fra skolene med sikte på senere oppgradering. Frist 1. september 2017.

B) Som et prøveprosjekt kostnadsberegne tiltak i turdraget mellom Joplassen og Nerviksbakkan. Kostnadsberegningen skal omfatte enkel belysning, oppgrusing/drenering og tau/rekkverk i det bratteste partiet. Frist 1. mai 2017.

Bakgrunn: Kommunestyret har tidligere vedtatt at snarveier skal kartlegges, men dette er ikke utført av kapasitetsårsaker. En begrenset kartlegging knyttet til skoleveier bør kunne gjennomføres. Formålet er å redusere bilkjøring til og fra skolene og å gi barna gode vaner tidlig, jfr. vedtatte målsettinger om miljø og folkehelse.

Om B: Utbedring av turdraget mellom Joplassen og Nerviksbakkan vil oppmuntre flere til å gå. Her kommer videre utbygging av boliger de nærmeste årene. Målet er en snarvei med tilnærmet helårsbruk uten driftsutgifter til brøyting/strøing.

Sjåføropplæring til flyktninger

Fra flyktningsesiden har vi registrert at det er mange som kan tenke seg å bli buss-sjåfør eller lastebilsjåfør etter at de er ferdig med introduksjonsprogrammet. Det finnes noen ordninger gjennom NAV på dette, men man har erfart at det er behov for å forbedre dette. Flertallsgruppa kan tenke seg å få utredet en ordning der flyktninger kan søke om et midlertidig kommunalt lån som kan være til hjelp for å skaffe seg de nødvendige kvalifikasjoner for å bli enten buss-sjåfør eller lastebilsjåfør. Et lån kan da tilbakebetales når låntaker er kommet i arbeid. Kommunestyret ber rådmannen utrede og ev. lage regler for en slik ordning. Utgifter til en slik ordning kan ev. dekkes av flyktningsfondet.

Frist: 1. mars 2017

Kommunalt bidrag ved bisettelse

Det finnes ikke krematorium i Orkdal. Pårørende som ønsker kremasjon av sine avdøde må gjøre det i Trondheim på Moholt krematorium.

I 2015 var det 102 gravferder i Orkdal. Av disse var 25 bisettelser (kremasjoner). Det er flere hensyn som taler for at andelen bisettelser skulle vært større.

For de som benytter Moholt krematorium så er prisen kr. 5.600.-. En årsak til den noe lave bisettelsesandelen i Orkdal kan være en relativ høy pris.

Vil et kommunalt bidrag kunne øke bisettelsesandelen og dermed også bidra til plassbesparing ved våre kirkegårder?

Orkdal kommunestyre ber Kirkelig Fellesråd utrede dette og komme med sin anbefaling til Orkdal kommune **innen 20. september 2017.**

Oppstillingsplass for bobiler i Orkdal

Orkdal mangler korttidsplasser for bobiler. Dette er et ganske stort behov. Vi ønsker at turister besøker kommunen og vi ønsker at de skal bli en stund.

Kommunestyret ber om at det legges frem en sak om dette. En plassering kan være ved eller på sirkustomta. Infrastruktur som kreves er tilgang på strøm, vann og plass for tømming av toalett.

Dette bør være plasser som de besøkende betaler for. Plasseringen ved Oti-senteret, nært turstien rundt Gammelosen og med tilgang til f.eks. klatrehallen ville vært ideell. Saken bør ta for seg praktiske løsninger og kostnader.

Frist 31. mars.

VA-anlegg

HOSTON:

Hoston har i dag en dårlig avløpsordning, der utslippet skjer i Hostovatnet. En fremtidsrettet løsning vil være at avløpet i Hoston kobles til avløpsledningen på Togstadjåren med rensing på Vormstad.

Rådmannen bes utrede kostnadene ved en slik løsning.

Frist 1. oktober 2017

KNYKEN:

Det er i Rådmannens budsjettnotat foreslått en god løsning for området Småfannajåren/Sommervoll/Knyken. Knyken er et anlegg av stor allmenntytte og er et anlegg som benyttes av hele Orkdalsregionen. Anlegget og drifta er en viktig brikke i kommunens satsing på god folkehelse. Kommunestyret mener at det kommunale anlegget forlenges slik at det også omfatter investering og drift av den planlagte pumpestasjonen i Knyken.

FOSSJÅREN/SMÅFANNAJÅREN:

Området har i dag en sårbar vannforsyning. Dette gjelder i tilfelle brudd, men også i forhold til brannberedskap. Rådmannen bes utrede kostnadene med en god og trygg vannforsyning for området.

Frist: 1. oktober 2017

Parkeringsplass i Åkervegen

De seinere åra har turstien fra Fannremsmoen opp til Geitryggen blitt stadig mer populær. Mange går en rundløype ned til Rasmusrommet, videre ned Espa, og tilbake til startpunktet i Åkerveien. Dette medfører at mange har behov for å parkere i Åkerveien. I dag finnes det ingen parkering i området der det er naturlig å starte turen, ved brua som går over Kvamsbekken. Dette er ingen god situasjon, hverken for beboere i området, eller for turgåere som har behov for en parkeringsplass. Når sykkel-gangvegen langs Åkervegen blir bygd neste år vil det bli umulig å parkere langs Åkervegen. Det vil være tilstrekkelig med en enkel oppgruset plass, med kapasitet på ca. 5 – 8 biler. Kommunestyret ønsker at rådmannen utreder muligheten for å lage en liten parkeringsplass i dette området.

Frist juni 2017.

Kulturhus:

Kommunen har over mange år hatt et ønske om å utvikle dagens kulturhus. I forbindelse med saken om plassering av Thampaviljongen kom det fram spennende tanker om hvordan dette kan plasseres og utformes. Det er ønskelig å utrede dette videre. Kommunestyret ber rådmannen utrede en sak om utvidet kulturhus. Utredninga må skissere romprogram og skisseprosjekt med kostnadsoverslag. Utredningsarbeidet må skje i samarbeid med alle kommuner i nye Orkland kommune. Utredningskostnadene finansieres over allerede avsatte midler. Frist for utredninga settes til

1. oktober 2017.

Rekruttering av sykepleiere

Kommunestyret ber rådmannen utarbeide en tiltaksplan for hvordan kommunen skal kunne rekruttere og beholde sykepleiere i kommunehelsetjenesten. Tiltaksplanen legges fram for Hovedutvalget for oppvekst og omsorg innen **01.04.2017**.

“Thamsarven”

I forbindelse med Thampaviljongprosjektet bes rådmannen utrede muligheten for dannelse av et “Thamsforum” for å føre sammen de ulike aktørene som jobber med Thamsarven. Dette for å bidra til økt samarbeid mellom de i dalføret som forvalter denne.
Frist 01.04.2017.

Gangvei fra brua over Svorka til Svorkmobrua

Rådmannen bes utrede ulike alternativer for sikring av denne veien med kostnadsoverslag, slik at det blir mulighet for ta det inn i arbeidet med budsjett og handlingsplan i 2018. Her bør det også tas med hva man kan spare inn på bruk av sikringskysk.

Frist: 01.07.2017

Sykkelparkering ved bussholdeplasser

Rådmannen kostnadsberegner trygg sykkelparkering hhv med og uten tak ved de fem mest brukte holdeplassene på strekningen Fannrem-Orkanger. Trygg parkering innebærer at sykler kan låses fast. **Frist: 1. mai 2017.**

Prioritert tiltak for gåing, sykling og trafiksikkerhet

Rådmannen utarbeider for politisk behandling forslag til:

- A) Prioritering av tiltak for å gjennomføre gang- og sykkelveiplanen.
  - B) Oversikt over og prioritering av sykkeltiltak som kan utløse inntil 50 % i tilskudd til fra Statens vegvesen.
  - C) Oversikt over og prioritering av trafiksikkerhetstiltak som kan utløse inntil 50 % i tilskudd fra Sør-Trøndelag fylkeskommune.
- Forslagene til prioritering skal være begrunnet og inneholde kostnadsoverslag.

Frist: 1. juni 2017

Trafiksikkerhetsutvalg

Rådmannen lager forslag til mandat/oppgaver for hovedutvalg teknikk som trafiksikkerhetsutvalg.

Frist: 1. mars 2017.

2.2 Skattøre

Ved utskriving av forskuddsskatt til kommunen for 2017 settes skattøre til øverste sats.

2.3 Betalingssetter

2.3.1 Brukerbetaling i barnehage

Helklasser koster 2 730 kr per måned fra 1. januar 2017. Betalingssetter for redusert plass justeres tilsvarende.

Moderasjon for søsken nr. 2 er 30 % og søsken nr. 3 eller flere er på 50 %.

Betaling for kost kommer i tillegg, og økes fra 280 til 300 kr per måned.

Det er innført moderasjonsordninger i barnehage. Husholdninger med lav inntekt skal ikke betale mer enn 6 % av inntekten for en barnehageplass begrenset oppad til makspris.

Husholdninger med inntekt under 500 500 kr i 2017 vil ha rett på redusert foreldrebetaling.

Gratis kjernetid i 20 timer er innført for tre, fire- og femåringen samt barn med utsatt skolestart for husholdninger med lav inntekt. Inntektsgrensen er satt til 417 000 kr før første halvdel 2017. Fra 1. august vil inntektsgrensen være 428 000 kr.

2.3.2 Tilskudd til ikke-kommunale barnehager

Satser for tilskudd til ikke-kommunal barnehage for 2017 er:

Driftstilskudd per heltidsplass	2017
0-2 år	203 224
3-6 år	99 556
Tilskudd kapital	
0-6 år	8 600
Totalt tilskudd	
0-2 år	211 824
3-6 år	108 156

2.3.3 Brukerbetaling skolefritidsordning

Satsene øker med 2,5 %. Betalingssetene blir da fra 1.1.2017:

Foreldrebetaling	Budsjett 2017	Budsjett 2016
Inntil 11 t per uke	1 237 kr/mnd.	1 207 kr/mnd.
12 t eller mer per uke	1 976 kr/mnd.	1 928 kr/mnd.

Betaling for kost kommer i tillegg, og øker med 2,5 %.

2.3.4 Kulturskolen

Satsene økes med 2,5 %. Betalingssetene blir da som følger:

Foreldrebetaling	Budsjett 2017	Budsjett 2016
Barn over 6 år	1 392 kr/semester	1 358 kr/semester
Barn inntil 6 år	727 kr/semester	709 kr/semester

Moderasjon for andre plass (søsken el. samme bruker) er 30 %. Moderasjon for tredje plass er 50 %.

2.3.5 Praktisk bistand (Hjemmehjelp)

Satsen endres til statens maksimumssats for brukere med inntekt under 2G, iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. For 2016 var satsen 190 kr/mnd.

De øvrige satsene økes med 2,5 %. Betalingssetene blir da som følger:

Inntekt (1G = 92 576 per 1.5.16)	Budsjett 2017	Budsjett 2016
2G – 3G	541 kr/mnd.	528 kr/mnd.
3G – 4G	1 025 kr/mnd.	1 000 kr/mnd.
Over 4G	1 819 kr/mnd.	1 775 kr/mnd.

2.3.6 Opphold i institusjon

Satsene er lik statens anbefalte maksimumssatser, iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Satsen for 2016 var:

2016	
Natt- eller dagopphold	80 kr per natt eller dag
Døgnopphold	150 kr/døgn

2.3.7 Leie av trygghetsalarmer

Leien reduseres med 475 kr til 1 000 kr/år for 2017. Fakturering to ganger i året.

2.3.8 Middagsmat levert fra institusjon

Prisene økes med 2,5 % fra 75 kr/porsjon i 2016 til 77 kr/porsjon i 2017.

2.3.9 Utkjøring av tekniske hjelpemidler

Leie av tekniske hjelpemidler fra det kommunale lageret er gratis. Satsen for å kjøre ut hjelpemidler økes med 2,5 % fra 283 kr i 2016 til 290 kr i 2017.

2.3.10 Dagsenter Orkdal helsetun

Prisen endres med 2,5 % fra 180 kr/dag for 2016 til 185 kr/dag for 2017.

2.3.11 Årsavgift vann (eks. mva.)

Betalingsattsene for 2017 økes med 5 % til 3 335 kr/år eks mva.

	Budsjett 2017	Budsjett 2016
Vannforsyning	3 335 kr/år	3 176 kr/år

2.3.12 Årsavgift avløp (eks. mva.)

Betalingsattsene for 2017 økes med 3 % 4 333 kr/år eks mva.

	Budsjett 2017	Budsjett 2016
Avløp	4 333 kr/år	4 207 kr/år

2.3.13 Årsavgift renovasjon (eks. mva.)

Årsavgiften holdes lik avgiften kommunen betaler til HAMOS. Satsene for 2017 holdes uendret fra 2016. Sats per år er eks. mva.

Årsavgift renovasjon	Budsjett 2017	Budsjett 2016
Renovasjon	2 450 kr/år	2 450 kr/år

2.3.14 Årsavgift slamtømming (eks. mva.)

Vedtatte satser i Hamos er:

- Oppmøtepris 680 kroner per anlegg
- Tømming fra slamavskiller 430 kroner per m³
- Tømming fra tett tank 365 kroner per m³

Årlig påslag per anlegg til Orkdal kommune økes fra 333 kr til 430 kr. Satser er eks. mva.

2.3.15 Årsavgift feiing (eks. mva.)

Betalingssetene for 2016 økes med 14,53 % til 410 kroner per år.

Årsavgift feiing	Budsjett 2017	Budsjett 2016
Feiing hvert 2. år	410 kr/år	358 kr/år
1 feiing pr. år	520 kr/år	454 kr/år

2.3.16 Betalingsregulativ for byggesaker

Betalingsregulativet økes med 2,5 %.

Med unntak av gebyr for utslippstillatelser som endres til:

Utslippstillatelse og byggetillatelse nye anlegg, utbedring av anlegg, utvidelse av anlegg			2017
A6	1	inntil 15 personekvivalenter (pe)	5 200
A6	2	15-50 personekvivalenter (pe)	7 800
A6	3	Over 50 personekvivalenter (pe)	10 400
A6	4	Påkobling til felles privat avløpsanlegg som er større enn 15 personekvivalenter(pe), per bolig/boenhet/fritidsbolig (A1-4)	1 157

2.3.17 Betalingsregulativ for oppmålingsaker

Betalingsregulativet økes med 2,5 %.

2.3.18 Gebyr for behandling av private planforslag

Betalingsregulativet økes med 2,5 %.

2.3.19 Gebyr for graving i vei

Gebyret for graving i kommunale vegger økes med 2,5 % til 3 588 fra 3 500 kr.

Ved graving i kommunal veg innføres et forringelsesgebyr. Fast del settes til 800 kr og den variable delen til 70 kr/m². Dette gjelder ikke vegger med grusdekke.

Graving i kommunal veg uten godkjent gravemelding belastes med 7 176 kr.

2.3.20 Husleie i kommunale leiligheter/boligbygg og lokaler som ikke reguleres ut fra kontrakt

Leieprisen for kommunale leiligheter øker i henhold til Husleielovens bestemmelser; generell økning tilsvarende økning i konsumprisindeksen. Regulering skjer fortløpende.

Ved inngåelse av nye kontrakter tilpasses leien til "gjengs leie" for tilsvarende boforhold i Orkdal, forsiktig vurdert. Husleien i pensjonist- og omsorgsboliger endres kun i henhold til endringer i konsumprisindeksen. Leie for lokaler som ikke reguleres i samsvar med inngått kontrakt økes med 2,5 % fra 1.1.17.

Leieprisen i kulturhuset og rådhuset økes med 2,5 %.

2.3.21 Billettpriser på bad/svømmehaller

Prisene for enkeltbillett holdes uendret fra 2016, mens sesongkort økes med 2,5 %.

	2017		2016	
	Voksne	Barn	Voksne	Barn
Enkeltbillett	75	35	75	35
Sesongkort	580	223	566	218

2.3.22 Utleiepriser Orklahallen

Utleie til barn/unge under 19 år: Samme pris som i Sondrehallen, p.t. 165 kr/time.

Utleie voksne (alle): Samme pris som Sondrehallen, p.t. 330 kr/time.

Øvrige satser justeres med 2,5 %.

2.3.23 Avgifter til kirken

Festeavgift for utenbygdsboende per 5 år settes lik innenbygdsboende, ellers holdes satsene uforandret for 2017.

Avgiftstype	Budsjett 2017		Budsjett 2016	
	Innenbygds	Utenbygds	Innenbygds	Utenbygds
Meditasjonsspill	700 kr	700 kr	700 kr	700 kr
Seremoni inkl. kistegravlegging/urnenedsetting	0 kr	3 000 kr	0 kr	3 000 kr
Kun kistegravlegging	0 kr	1 500 kr	0 kr	1 500 kr
Kun nedsetting av urne	0 kr	750 kr	0 kr	750 kr
Festeavgift reservert/allerede festa kiste-/urnegrav per 5 år	875 kr	875 kr	875 kr	1000 kr

2.3.24 Fellingsavgift for elg og hjort

Fellingsavgiften følger de til enhver tid fastsatte maksimalsatser fastsatt av miljødirektoratet. Satsene for budsjett 2016 angir siste vedtatte maksimalsats.

Satser 2016	
Elg	
• Voksent dyr	510 kr
• Kalv	300 kr
Hjort	
• Voksent dyr	390 kr
• Kalv	236 kr

2.3.25 Tomtepriser

Tomtepriser på næringsareal fastsettes individuelt for den enkelte tomt etter vurdering i formannskapet.

2.3.26 Økonomisk støtte til livsopphold

Ungdoms- og korttidssatsene økes med 2,5 %.

For øvrig settes økonomisk støtte til livsopphold lik gjeldende statlige veiledende satser.

2.4 Øvrige budsjettvedtak

2.4.1 Avsetting til fond

Renter på bundne drifts- og investeringsfond avsettes. Renter på øvrige fond disponeres til saldering av driftsbudsjettet. Regulerings- og konsesjonsavgift for kraftutbygging tilføres kraftfondet.

2.4.2 Bruk av bundne fond

Rådmannen får fullmakt til å budsjettregulere bruk av bundne fond.

2.4.3 Godtgjøring til ordfører og varaordførere

Ordførerens godtgjørelse settes lik satsen som en stortingsrepresentant får.

Varaordførerens godtgjørelse fastsettes i egen sak til Kommunestyret.

2.4.4 Investeringene

Tallene i investeringsbudsjettet er gjeldende øvre rammer for prosjektene. Kommunestyret delegerer til rådmannen å godkjenne oppstart av tiltakene innenfor rammene. Det delegeres til rådmannen å foreta nye låneopptak og godkjenne lånevilkår, herunder binde rente og velge långiver for inntil 255 971 000 kr i henhold til oversikten under.

Ansvar	Prosjekt	Prosjekt(T)	Lån 2017
8195	166	Vanntankbil brann	-1 000 000
8191	190	Gatelys - overtakelse staten	-600 000
8190	192	Klippeaggregat hjullaster	-1 000 000
8190	193	Feieaggregat vei	-250 000
8190	194	Steamer ugrasbekjemping vei	-275 000
8140	403	Småboliger	-6 000 000
7132	409	Feierbil	-500 000
8124	431	Orkanger barneskole brannkrav	-1 900 000
8111	435	Orkdal helsetun, flisfyringsanlegg	-3 800 000
8111	436	Orkdal helsetun, nødstrømsaggregat	-1 800 000
8111	437	Velferdsteknologi helsetunet	-700 000
8127	441	Grøtte barnehage, trinn 2	-200 000
8121	457	Utbygging Evjen skole	-34 812 000
8140	461	Leiligheter Rosenvik	-9 832 000
8100	464	EPC bygninger	-1 750 000
7100	466	Samlokalisering driftsenhetene	-16 500 000
8124	468	Orkanger barneskole, nytt låssystem	-400 000
8124	469	Orkanger barneskole, skolekjøkken	-500 000
8183	470	Trekkør fiber	-800 000
8192	471	Studentoppgave Orklaparken 2017	-100 000
2010	765	PC-er skolene	-300 000
8165	497	Isfjord utleiebygg	-48 000 000
1051	677	E-kommune	-1 000 000
1051	678	Ny hjemmeside	-594 000
1051	679	Datarom 2	-250 000
9210	825	Formidlingslån	-15 000 000
8140	858	Myrtunet	-14 078 000
8192	429	Orlaparken nord	-1 000 000
8192	446	Orkanger torg	-1 000 000
1115	195	P.plass Moe kirke	-330 000
7130		Vassanlegg	-66 550 000
7131		Avløpsanlegg	-26 900 000
			-255 971 000

2.4.5 Refinansiering av eldre gjeld

Rådmannen delegeres myndighet til å ta opp lån til finansiering av eldre gjeld og til å slå sammen løpende lån. Rådmannen har fullmakt til å godkjenne endrede lånebetingelser, herunder å binde renten på alle eksisterende lån.

2.4.6 Lønnsreguleringer

Til lønnsregulering i 2017 er det avsatt 11,6 mill. kr. Rådmannen gis fullmakt til å foreta nødvendige budsjettkorrigeringer når forhandlingene er ferdige.

2.5 Obligatoriske budsjettskjema

Vedlagte budsjettskjema vedtas:

2.5.1 Budsjettskjema 1 A – Driftsbudsjettet

Tall i 1 kroner	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2017 - 2020			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER						
Skatt på inntekt og formue	-248 690	-267 324	-275 289	-275 289	-275 289	-275 289
Ordinært rammetilskudd	-325 076	-340 981	-342 552	-343 572	-344 324	-344 779
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	-1 394	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Andre generelle statstilskudd	-12 277	-15 269	-9 964	-9 513	-9 459	-9 376
Sum frie disponible inntekter	-587 437	-625 074	-629 305	-629 874	-630 572	-630 944
FINANSINTEKTER/-UTGIFTER						
Renteinntekter og utbytte	-22 809	-16 096	-15 854	-15 787	-15 718	-15 644
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	17 539	23 385	21 784	25 145	26 133	28 275
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	30 619	34 023	36 618	40 391	41 907	46 517
Netto finansinntekter/-utgifter	25 349	41 312	42 548	49 749	52 322	59 148
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER						
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	17 666	37 137	15 906	20 114	20 926	12 391
Til bundne avsetninger	242	275	275	275	275	275
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-5 545	-17 662	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-1 837	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	10 526	19 750	16 181	20 389	21 201	12 666
FORDELING						
Overført til investeringsregnskapet	6 695	6 520	3 158	3 158	3 158	3 158
Til fordeling drift	-544 867	-557 462	-567 418	-556 578	-553 891	-555 972
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	527 206	557 462	567 418	556 578	553 891	555 972
Regnskapsmessig merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	-17 661	0	0	0	0	0

2.5.2 Budsjettskjema 1B – Til fordeling drift

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan 2017-2020			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1 Rådmannen	51 664	52 494	56 435	58 342	60 751	64 671
2 Skole	117 873	125 065	124 980	125 114	125 103	127 602
3 Barnehage	76 196	79 646	80 748	79 120	79 120	79 120
4 Pleie og omsorg	157 226	173 835	179 346	176 579	175 492	175 491
5 Helse	75 203	74 604	79 006	79 341	79 237	79 237
6 Kultur og fritid	12 827	14 492	14 924	15 024	15 024	15 024
7/8 Tekniske tjenester	52 036	54 918	51 968	47 403	46 569	43 413
9 Motposter avgb. Tj	-15 819	-17 561	-19 992	-24 346	-27 407	-28 587
Sum fordelt	527 205	557 462	567 416	556 577	553 890	555 971

2.5.3 Budsjettskjema 2 A – Investeringsbudsjettet

Tall i 1 000 kroner	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2017 - 2020			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
INVESTERINGSBEHOV						
Investeringer i anleggsmidler	123 755	172 293	321 146	427 470	33 425	15 725
Kjøp av aksjer og andeler	1 773	2 232	2 458	2 458	2 458	2 458
Utlån og forskutteringer	8 791	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Avdrag på lån	7 011	2 576	2 640	2 699	2 759	2 759
Avsetninger	22	26 281	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	141 352	218 382	341 244	447 627	53 642	35 942
FINANSIERING						
Bruk av lånemidler	-89 198	-165 678	-255 971	-257 070	-47 200	-29 500
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-510	-25 577	-1 000	0	0	0
Tilskudd til investeringer	-18 376	-500	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-5 399	-6 274	-36 483	-34 700	-525	-525
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-6 934	-8 188	-41 132	-42 699	-2 759	-2 759
Andre inntekter	-99	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-120 516	-206 217	-334 586	-334 469	-50 484	-32 784
Overføring fra driftsbudsjettet	-6 695	-6 520	-3 158	-3 158	-3 158	-3 158
Bruk av avsetninger	-14 141	-5 645	-3 500	-110 000	0	0
Sum finansiering	-141 352	-218 382	-341 244	-447 627	-53 642	-35 942
Udekket / Udisponert	0	0	0	0	0	0

2.5.4 Budsjettskjema 2B – Investeringer i anleggsmidler

Tall i 1000 kroner	Økonomiplan 2017 -2020			
	2017	2018	2019	2020
166 Vanntankbil brann	3 750 000	0	0	0
190 Gatelys - overtakelse staten	750 000	0	0	0
192 Klippeaggregat hjullaster	1 250 000	0	0	0
193 Feieaggregat vei	312 000	0	0	0
194 Steamer, ugrasbekjemping vei	343 000	0	0	0
403 Småboliger	7 500 000	0	0	0
409 Kjøp av bil	500 000	0	0	600 000
416 Studentoppgaver 2018-2020	0	125 000	125 000	125 000
429 Orklaparken del II	1 940 000	0	0	0
431 Orkanger barneskole brannkrav	2 350 000	0	0	0
435 Flisfyringsanlegg helsetunet	4 750 000	0	0	0
436 Nødstrømsaggregat helsetunet	2 230 000	0	0	0
437 Velferdsteknologi helsetunet	875 000	875 000	0	0
441 Grøtte barnehage, trinn 2	250 000	0	0	0
457 Utbygging Evjen skole	42 512 000	6 000 000	0	0
461 Leiligheter Rosenvik	35 025 000	0	0	0
462 Avlastningsbolig OPS	7 800 000	0	0	0
466 Samlokalisering driftsenhetene	17 700 000	0	0	0
468 Nytt låssystem Orkanger B.skole	500 000	0	0	0
469 Skolekjøkken Orkanger B.skole	625 000	0	0	0
470 Trekkør fiber	1 000 000	0	0	0
471 Studentoppgave Orklaparken	125 000	0	0	0
493 Carporter hjemmetjenesten	1 250 000	0	0	0
497 Isfjord	60 000 000	40 000 000	0	0
521 Forprosjekt Folkehelsesenter	1 875 000	0	0	0
677 E-kommune	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
678 Ny hjemmeside	742 000	0	0	0
679 Datarom 2	312 000	0	0	0
765 PCer skolene	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
858 Myrtunet	26 600 000	0	0	0
445 Folkehelsesenter	0	310 000 000	0	0
429 Orklaparken nord	1 000 000	0	0	0
446 Orkanger torg	1 000 000	0	0	0
195 Parkeringsplass Moe kirke	330 000	0	0	0
Sum vassanlegg	66 550 000	46 470 000	17 000 000	5 000 000
Sum avløpsanlegg	26 900 000	21 500 000	13 800 000	7 500 000
Investeringer i anleggsmidler	321 146 000	427 470 000	33 425 000	15 725 000

3 Sammenfatning av vedtatte endringer med økonomiske konsekvenser

Dette avsnittet er tabellariske sammenfatninger av vedtatte endringer, rådmannens forslag til handlingsplan korrigert for kommunestyrets endringer.

3.1 Endringer i driftsbudsjettet for rammeområdene

Nye tiltak	2017	2018	2019	2020
Rådmannen				
Revidering reguleringsplan Orkanger Nordre del – Overskuddsfond	500 000			
Reguleringsplan Ustjårveien	200 000			
Grunnskole og sfo				
Tidlig innsats rammeøkning	359 000	503 000	503 000	503 000
Skoleskyss, økt kostnad	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Språkkurs minoritetspråklige elever	800 000	800 000	800 000	800 000
Tidlig innsats, tilpasset opplæring	500 000	500 000	500 000	500 000
Barnehage				
Nedlegging av drift Kløvrevollen	-1 631 000	-3 259 000	-3 259 000	-3 259 000
Gratis kjernetid 3-åringen	143 000	143 000	143 000	143 000
Helse og omsorg				
Omstillingsfond eldreomsorgen	2 000 000			
Ressurskrevende brukere	621 000	621 000	621 000	621 000
BPA – hjemmetjenesten (personlig assistent)	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Styrkning helsetunet	0	0	500 000	1 000 000
Trygghetsalarmer, redusert leie	90 000	90 000	90 000	90 000
Familie og velferd				
OPS trinn 2 – økning	500 000	500 000	500 000	500 000
Elvestien Øst	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Statlig styrking helsestasjon/skolehelestation	154 000	154 000	154 000	154 000
Opptappingsplan rusomsorgen(statlig)	676 000	789 000	789 000	789 000
Opptappingsplan habilitering/rehabilitering	225 000	225 000	225 000	225 000
Tiltak rusm.politisk handlingsplan	0	100 000	0	0
Kultur og fritid				
Kommunesammenslåing – bruk av enhetens overskuddsfond	200 000			
Kulturminnekoordinator	100 000	200 000	200 000	200 000

Tekniske tjenester				
Kløvervollen b.hage avvikles fra 1.7.2017 (Omtale under barnehage kap. 7.3.5)	-290 000	-576 000	-576 000	-576 000
Utredning brannstasjon	500 000			
Etterlakkere golv Orklahallen	150 000			
Redusert halleie Orklahallen	260 000	260 000	260 000	260 000
Økt avsetning biler brann/teknikk		100 000	100 000	100 000
Netto økt kostnad folkehelsesenteret				1 000 000
Parkeringsplass beite Solsjøbygda	232 000			

3.2 Investeringer i handlingsplan 2017-2020 (inkl. mva.)

	2017	2018	2019	2020
166 Vanntankbil brann	3 750 000	0	0	0
190 Gatelys - overtakelse staten	750 000	0	0	0
192 Klippeaggregat hjullaster	1 250 000	0	0	0
193 Feieaggregat vei	312 000	0	0	0
194 Steamer, ugrasbekjemping vei	343 000	0	0	0
403 Småboliger	7 500 000	0	0	0
416 Studentoppgaver 2018-2020	0	125 000	125 000	125 000
429 Orklaparken del II	1 940 000	0	0	0
431 Orkanger barneskole brannkrav	2 350 000	0	0	0
435 Flisfyringsanlegg helsetunet	4 750 000	0	0	0
436 Nødstrømsaggregat helsetunet	2 230 000	0	0	0
437 Velferdsteknologi helsetunet	875 000	875 000	0	0
441 Grøtte barnehage, trinn 2	250 000	0	0	0
457 Utbygging Evjen skole	42 512 000	6 000 000	0	0
461 Leiligheter Rosenvik	35 025 000	0	0	0
462 Avlastningsbolig OPS	7 800 000	0	0	0
466 Samlokalisering driftsenhetene	17 700 000	0	0	0
468 Nytt låssystem Orkanger B.skole	500 000	0	0	0
469 Skolekjøkken Orkanger B.skole	625 000	0	0	0
470 Trekkør fiber	1 000 000	0	0	0
471 Studentoppgave Orklaparken	125 000	0	0	0
493 Carporter hjemmetjenesten	1 250 000	0	0	0
497 Isfjord	60 000 000	40 000 000	0	0
521 Forprosjekt Folkehelsesenter	1 875 000	0	0	0
603 Egenkapitalinnskudd KLP	2 458 000	2 458 000	2 458 000	2 458 000
677 E-kommune	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
678 Ny hjemmeside	742 000	0	0	0
679 Datarom 2	312 000	0	0	0
765 PCer skolene	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000

445 Folkehelsestenter	0	310 000 000	0	0
429 Orklaparken nord	1 000 000	0	0	0
446 Orkanger torg	1 000 000	0	0	0
195 Parkeringsplass Moe kirke	330 000	0	0	0
825 Formidlingslån	17 640 000	17 699 000	17 759 000	17 759 000
858 Økt flykningebosetting	26 600 000	0	0	0
409 Kjøp av feiebiler	500 000	0	0	600 000
Sum vannprosjekt (Se neste kapittel)	66 550 000	46 470 000	17 000 000	5 000 000
Sum avløpsprosjekt (Se neste kapittel)	26 900 000	21 500 000	13 800 000	7 500 000
Total brutto investering	341 244 000	447 627 000	53 642 000	35 942 000

3.3 Kommunale avgifter

3.3.1 Årsavgift og fondssaldo

Ut fra foreslått drifts- og investeringsnivå er utviklingen i kommunale avgifter og tilhørende driftsfond beregnet til:

	2016	2017	2018	2019	2020
Vannforsyning					
Årsavgift	3 176	3 335	3 668	3 962	4 358
Avgiftsendring	6,44 %	5,00 %	10,00 %	8,00 %	10,00 %
Fondssaldo 31/12	-4 500 000	-3 674 000	-1 867 000	-119 000	-162 000
Avløp					
Årsavgift	4 207	4 333	4 463	4 597	5 011
Avgiftsendring	4,40 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %	9,00 %
Fondssaldo 31/12	-4 000 000	-3 137 000	-1 702 000	-159 000	-154 000
Feiing					
Årsavgift, feiing hvert 2. år	358	410	435	435	435
Avgiftsendring	37,10 %	14,53 %	6,10 %	0,00 %	0,00 %
Fondssaldo 31/12	124 000	119 000	63 000	5 000	-54 000
Slam, kommunens påslag					
Årsavgift, påslag	333	430	430	430	430
Avgiftsendring	37,10 %	29,13 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Fondssaldo 31/12	-21 000	-14 000	-8 000	-4 000	0
Renovasjon					
Årsavgift	2 450				
Avgiftsendring	0 %				
Fondssaldo 31/12 (Ikke HAMOS)	35 000				

Regelverk rundt kommunesammenslåing gjør at fondssaldoene skal være null per 31.12.2019. Dette gjør at avgiftsutviklingen kan være unormal fra 2019 til 2020.

De store investeringene innen vann og avløp gjør at avgiftsnivået er stigende. Den store andelen kapitalkostnader gjør at avgiftsnivået er svært sårbart i forhold til økninger i rentenivå. En renteøkning på 1 % innebærer en avgiftsøkning på 11 % på vatn og 9 % for avløp.

3.3.2 Vedtatte investeringer i avgiftsbelagte tjenester

Prosjekt	Tekst	2017	2018	2019	2020
Investeringer i vannforsyning					
200	Tekniske installasjoner	500 000	500 000	500 000	500 000
204	Vann Monsetjåren	6 700 000			
210	Grunnvannsanlegg Steinshaugen	30 300 000	27 100 000		
224	Høydebasseng Ustjåren/Råbygda	1 000 000	9 000 000	10 000 000	
225	Sjøledning Kjøra	1 500 000			
228	Rehab. høydebasseng Rønningen	1 000 000			
229	Ombygging høgdebasseng Askardet			2 000 000	
230	Nødstrømsaggregat med nødv. utstyr. pålegg	700 000			
233	Vannledning Kjøra-Geita	5 200 000			
234	Utskifting ledning Sandenvn-Myra	3 500 000			
235	Vannmålere Doroøya	500 000			
236	Eggan pumpestasjon	250 000			
268	Sonevannsmåling	650 000			
270	Vannled.nett, div. problemstrekn.	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
285	Kvålsjåren	5 500 000	5 170 000		
289	Ledning til Sundli trykkøkning	4 750 000			
291	Godkjenning Orkdal vannverk		200 000		
299	Diverse ledningsanlegg utskifting	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000
	Andel finansiering brannbil, 1 mill. kr, prosjekt 166				
	Totalt	66 550 000	46 470 000	17 000 000	5 000 000
Investeringer i avløpsanlegg					
300	Tekniske installasjoner	600 000	600 000	600 000	600 000
304	Dammen RA				700 000
305	Knyken, avløp	2 500 000			
306	Nødoverløp fra PSP	400 000	400 000	400 000	400 000
309	Regnvannsoverløp	600 000	600 000	600 000	600 000
323	Bakkemoen pumpestasjon		2 000 000		
327	Togstadjåren	2 000 000			

338	Overvann OTI	500 000			
346	Driftsbil avløp/spylebil	600 000	5 000 000		
371	Oppgradering Årlivoll RA	5 500 000			
372	Overføring Plassen – Årlivoll RA	500 000	3 800 000		
373	Hoston RA – utvidelse		500 000	7 000 000	
374	Pumpeledning Solhuskjela		2 400 000		
376	Avløp Kjøra	500 000			
380	Oppgradering ledning Torshus-Solhuskjela	1 000 000	1 000 000		
381	Oppgradering GORA	4 000 000			
383	Sundli avløpsledning	3 000 000			
398	Pumpestasjoner avløp	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
399	Diverse ledningsanlegg avløp	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
	Totalt	26 900 000	21 500 000	13 800 000	7 500 000
Kjøp av feiebler					
409	Feierbil	500 000			600 000

3.4 Fondsavsetninger

Budsjettert avsetning til disposisjonsfond er som følger i handlingsplanen:

	2017	2018	2018	2020
Avsetning til generelt disposisjonsfond	2 774 000	6 982 000	7 794 000	5 259 000
Avsetning til folkehelsesenter	6 000 000	6 000 000	6 000 000	0
Avsetning til flyktningefond	6 854 000	6 854 000	6 854 000	6 854 000
Avsetning til ressurskrevende brukere	278 000	278 000	278 000	278 000
Avsetning til trafiksikkerhetstiltak	200 000	200 000	200 000	200 000
Avsetning til oppmåling	140 000	140 000	140 000	140 000
Finansiering bilkjøp hjemmetjenesten	72 000	72 000	72 000	72 000
Avsetning til maskinfond teknisk	500 000	600 000	600 000	600 000
Avsetning egenfinansiering vegstasjonen	0	406 000	813 000	939 000
Sum avsetninger	16 818 000	21 532 000	22 751 000	14 342 000

3.5 Bruk av fond

	2 017	2 018	2 019	2 020
Bruk av disposisjonsfond				
Bruk av flyktningefond				
Tidlig innsats, tilpasset opplæring	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Kvalifisering og arbeidstrening	-817 594	-112 943	-112 943	-112 943
NAV Orkdal - drift	-43 609	-43 609	-43 609	-43 609
Folkehelsesenter	0	0	0	-1 000 000
	-1 361 203	-656 552	-656 552	-1 656 552
Bruk av overskuddsfond				
Revidering av reguleringsplan Orkanger nordre del	-500 000	0	0	0
Jobbsentral NAV	-748 899	-679 808	0	0
Kommunesammenslåing, kultur	-200 000	0	0	0
	-1 448 899	-679 808	0	0
Bruk av bundne fond				
Bruk av næringsfond				
Diverse bruk av næringsfond	-1 040 000	-765 000	-725 000	-725 000
Turistinformasjon	-108 000	-108 000	-108 000	-108 000
	-1 148 000	-873 000	-833 000	-833 000
Bruk av andre bundne driftsfond				
Viltforvaltning	-64 133	-64 133	-64 133	-64 133
Fiskeforvaltning	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000
Mjovatnet leirområde	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
Hverdagsrehabilitering, tidsforskyving	0	0	-543 000	0
Vannverk	-826 000	-1 806 264	-1 748 264	-264
Avløp generelt	332	-436 000	-1 043 000	0
Problemområder avløp	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Miljøundersøkelse Orkdalsfjorden	-500 000	-500 000	0	0
Spredt avløp	-7 000	-6 000	-5 000	-4 000
	-1 942 801	-3 358 397	-3 949 397	-614 397
Bruk av fond til investeringer				
Forprosjekt folkehelsesenter, disp.fond	-1 500 000			
Folkehelsesenter, disp.fond		-30 000 000		
Folkehelsesenter, ubundne inv.fond		-80 000 000		
Kjøp av brannbil, disp.fond	-2 000 000			
	-3 500 000	-110 000 000	0	0

3.6 Økonomisk oversikt drift

Tall i 1000 kroner	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2017 - 2020			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
DRIFTSINNEKTER						
Brukerbetalinger	-47 295	-47 944	-46 612	-46 315	-46 315	-46 315
Andre salgs- og leieinntekter	-79 528	-79 145	-82 844	-89 687	-93 441	-108 231
Overføringer med krav til motytelse	-163 756	-126 933	-137 671	-136 282	-135 982	-135 982
Rammetilskudd	-325 076	-340 981	-342 552	-343 572	-344 324	-344 779
Andre statlige overføringer	-29 922	-38 722	-34 729	-34 276	-34 222	-34 139
Andre overføringer	-1 600	-436	-402	-402	-402	-402
Inntekts- og formuesskatt	-248 690	-267 324	-275 289	-275 289	-275 289	-275 289
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	-1 740	-1 960	-1 960	-1 960	-1 960	-1 960
Sum driftsinntekter	-897 607	-903 445	-922 059	-927 783	-931 935	-947 097
DRIFTSUTGIFTER						
Lønnsutgifter	485 692	486 377	491 114	487 650	486 831	486 165
Sosiale utgifter	129 092	134 958	136 398	138 094	139 696	144 013
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	126 416	128 227	129 312	126 025	125 744	134 947
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon	51 366	53 599	58 606	58 703	58 701	58 698
Overføringer	55 216	53 960	61 530	60 052	59 780	60 800
Avskrivninger	45 709	39 067	49 595	53 949	57 010	58 190
Fordelte utgifter	-7 042	-12 593	-12 009	-12 009	-12 009	-12 009
Sum driftsutgifter	886 449	883 594	914 547	912 464	915 753	930 804
Brutto driftsresultat	-11 158	-19 850	-7 512	-15 319	-16 181	-16 293
EKSTERNE FINANSINNEKTER						
Renteinntekter og utbytte	-22 809	-16 096	-15 854	-15 787	-15 718	-15 644
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på lån	-125	-91	-91	-91	-91	-91
Sum eksterne finansinntekter	-22 934	-16 187	-15 945	-15 878	-15 809	-15 735
EKSTERNE FINANSUTGIFTER						
Renteutgifter og låneomkostninger	17 441	23 284	21 636	24 997	25 985	28 127
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	30 619	37 265	36 618	40 391	41 907	46 517
Utlån	287	206	206	206	206	206
Sum eksterne finansutgifter	48 347	60 755	58 460	65 594	68 098	74 850
Resultat eksterne finanstransaksjoner	25 413	44 568	42 515	49 716	52 289	59 115
Motpost avskrivninger	-45 709	-39 461	-49 595	-53 949	-57 010	-58 190
Netto driftsresultat	-31 454	-14 743	-14 592	-19 552	-20 902	-15 368

Tall i 1000 kroner	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2017 - 2020			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BRUK AV AVSETNINGER						
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-5 545	-17 662	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-7 091	-10 294	-2 810	-1 336	-657	-1 657
Bruk av bundne fond	-2 770	-6 568	-3 091	-4 231	-4 782	-1 447
Sum bruk av avsetninger	-15 406	-34 524	-5 901	-5 568	-5 439	-3 104
AVSETNINGER						
Overført til investeringsregnskapet	6 695	6 520	3 158	3 158	3 158	3 158
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	19 390	40 279	16 818	21 532	22 751	14 342
Avsatt til bundne fond	3 113	2 468	515	429	431	970
Sum avsetninger	29 197	49 267	20 491	25 119	26 340	18 470
Regnskapsmessig mer-/Mindreforbruk	-17 662	0	0	0	0	0

Driftsinntekter	-897 607	-903 445	-922 059	-927 783	-931 935	-947 097
Netto driftsresultat	-31 454	-14 743	-14 592	-19 552	-20 902	-15 368
Resultatgrad	3,50 %	1,63 %	1,58 %	2,11 %	2,24 %	1,62 %

Netto driftsresultat er den viktige størrelsen i et kommunalt budsjett. (Regnskapsmessig mindreforbruk/merforbruk sier bare hvor treffsikker du har vært i budsjetteringen).

Netto resultatgrad er et nøkkeltall som sier noe om sunnheten i økonomien. Dette er forholdstallet mellom netto driftsresultat og kommunens driftsinntekter, og bør over tid ligge på minimum 1,75 %.

Orkdal kommune er innenfor dette nøkkeltallet i hele perioden, unntatt for 2017 og 2020.

Lenke til: [Nøkkeltall 2015](#)

3.7 Økonomisk oversikt investering

Tall i 1000 kroner	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2017 - 2020			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inntekter						
Salg driftsmidler og fast eiendom	-510	-25 577	-1 000	0	0	0
Andre salgsinntekter	-77	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	0	-5 612	-38 492	-40 000	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-5 399	-6 274	-36 483	-34 700	-525	-525
Statlige overføringer	0	-500	0	0	0	0
Andre overføringer	-18 376	0	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-22	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-24 384	-37 963	-75 975	-74 700	-525	-525

DRIFTSUTGIFTER						
Lønnsutgifter	446	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	137	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	112 707	161 669	284 663	392 770	32 900	15 200
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon	0	0	0	0	0	0
Overføringer	9 571	10 624	36 483	34 700	525	525
Avskrivninger	0	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	894	0	0	0	0	0
Sum utgifter	123 755	172 293	321 146	427 470	33 425	15 725
Finanstransaksjoner						
Avdrag på lån	7 011	2 576	2 640	2 699	2 759	2 759
Utlån	8 791	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 773	2 232	2 458	2 458	2 458	2 458
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	26 281	0	0	0	0
Avsatt til bundne fond	22	0	0	0	0	0
Sum finanstransaksjoner	17 597	46 089	20 098	20 157	20 217	20 217
Sum finansieringsbehov	116 968	180 419	265 269	372 927	53 117	35 417
Finansiering						
Bruk av lån	-89 198	-165 678	-255 971	-257 070	-47 200	-29 500
Mottatte avdrag på utlån	-6 934	-2 576	-2 640	-2 699	-2 759	-2 759
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	-6 695	-6 520	-3 158	-3 158	-3 158	-3 158
Bruk av disposisjonsfond	-3 827	-3 883	-3 500	-30 000	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-10 238	-1 762	0	-80 000	0	0
Bruk av bundne fond	-76	0	0	0	0	0
Sum finansiering	-116 968	-180 419	-265 269	-372 927	-53 117	-35 417
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Bakgrunnsinformasjon fra rådmannens notat, korrigert for vedtatte endringer

4 Innledning

Fra og med 1.1.2020 skal Orkdal kommune sammen med Agdenes kommune, Meldal kommune og deler av Snillfjord kommune danne Orkland kommune. Målet er å danne en robust kommune og et enda sterkere regionsenter sørvest for Trondheim. Vedtakene om sammenslåing ble vedtatt av kommunestyrene i juni, og endelig vedtak fattes i Stortinget våren 2017.

Kommunene signerte revidert intensjonsavtale i oktober 2016, og avtalen slår fast flere mål og prinsipper for gjennomføring av sammenslåingen. Formannskapene i de fire kommunene skal utgjøre fellesnemden, og skal disponere de økonomiske midlene som er tildelt Orkland kommune for arbeidet med sammenslåingen. Det er anslått et budsjett på om lag 60 millioner i engangsstøtte og reformstøtte til denne prosessen. Pengene utbetales delvis etter at sammenslåingen er vedtatt i Stortinget våren 2017 og delvis etter at sammenslåingen er gjennomført. I tillegg kan vi søke om skjønnsmidler til ulike tiltak underveis i sammenslåingen.

Alle kommuner som har vedtatt sammenslåing beholder det reduserte rammetilskuddet som følge av omlegging av inntektsmodellen til kommunene. Disse midlene utbetales etter Stortingsvedtaket, og for Orkdal kommune utgjør det om lag 2,4 millioner kr. Dette er midler rådmannen har tatt inn i handlingsplanen.

Fra og med 2017 innføres det en ny tilskuddsordning for kommuner som fatter vedtak om sammenslåing, og som etter sammenslåingen får over 9 000 innbyggere. For Orkdal kommune sin del vil det sannsynligvis utgjøre om lag 6 millioner kroner. Da det fremdeles er noe usikkerhet rundt hvor stort tilskuddet blir, og hvordan det kan disponeres, er det ikke tatt med inn handlingsplanen.

Det er bestemt at Orkanger skal være kommunesentret i den nye kommunen, og det tydeliggjør Orkangers funksjon som regionsenter ytterligere. Orkanger har en tydelig posisjon som arbeids-, handels og næringscenter for et omland på 50 000 innbyggere. Det er viktig å få til ei god videreutvikling av Orkanger som småby, og utvikle et vitalt og aktivt sentrum. Videre fortetting, byutvikling, markedsføring og omdømmebygging blir prioriterte oppgaver i handlingsplanperioden.

Orkdal kommune har over tid hatt en vekst i folketallet, men vi ser at veksten avtar noe, i hovedsak fordi det er en nedgang i fødselstallene. Fødselstallet varierer over tid, og det er vanskelig å finne et entydig svar på hvorfor tallet går ned i år, men dette påvirker inntektene til kommunen, samt behovet for barnehageplasser. I 2017 må Orkdal kommune må bygge ned barnehagekapasiteten sin.

Samtidig som fødselstallene synker, opplever vi kraftig vekst i antall personer over 67 år. For å møte framtidens utfordringer innen eldreomsorg må kommunen utvikle et spekter av tjenester, tilpasset den enkelte brukers behov. Det betyr en sterkere satsning på hverdagsrehabilitering, på å ta i bruk velferdsteknologi og ulike former for heldøgns omsorgsplasser. Målsettingen er å legge til rette for at flest mulig får mulighet til å bo i egen bolig og mestre eget liv.

Det er ei stor samfunnsutfordring at alt for mange unge faller fra videregående opplæring, og dermed står i fare for å bli stående utenfor arbeids- og samfunnsnivå. I Orkdal ligger vi over landsgjennomsnittet i forhold til frafall. Grunnskolepoeng og fravær i grunnskolen er viktige faktorer som påvirker frafallstallene. Barnehagen og skolen må legge til rette for gode

læringsmiljø, og jobbe kunnskapsbasert og systematisk for at barna og elevene skal oppleve mestring og utvikling. Både i barnehage og skole må det fokuseres på grunnleggende ferdigheter som språk og begreper, i skolen lese, skrive og regneferdigheter. Tverrfaglig samhandling er avgjørende for å fange opp barn og unges utfordringer, og gi den nødvendige veiledning og bistand, samt et tett samarbeid med barnet og foresatte.

Det er viktig med tidlig innsats for å motvirke frafall. I Orkdal har vi gode tilbakemeldinger på tverrfaglige innsatsteam som følger opp ungdom med utfordringer og som ligger i faresonen. Et av målene i kommunens samfunnsdel er at barn og voksne skal mestre egne liv, og de fleste innbyggerne i kommunen gjør det. Men for de som trenger bistand for å klare dette, er det viktig å utvikle gode tiltak som kan iverksettes så tidlig som mulig. I 2016 ansatte vi en ny kommunepsykolog, som får hovedansvar for tidlig innsats og videreutvikling av det gode, tverrfaglige arbeidet som er igangsatt i kommunen.

Orkdal kommune har gode tilbud innen kultur, idrett, friluftsliv og rekreasjon. I samarbeid mellom kommunen, idrettslag og stor dugnadsinnsats har Orkdal noen av landsdelens beste idrettsanlegg. Thampspaviljongen er vedtatt plassert på Bårdshaug, og skal gjenreises i 2017. Bygging av et folkehelsesenter/folkehelsebad og et regionalt kulturhus vil bidra til å styrke attraktiviteten til Orkdal. Selv om begge investeringene er viktige og framtidrettede, ser rådmannen ingen mulighet til å finne rom for disse i investeringsbudsjettet for 2017. Derimot ønsker vi å jobbe videre med prosjektene, for å optimalisere de respektive utbyggings- og driftskonseptene.

Orkdal kommune har lange industritradisjoner og er en spennende næringskommune med bredt sammensatt næringsliv. Vi opplever at flere bedrifter vurderer Orkdal som en aktuell kommune for etablering. I 2016 tegnet vi kontrakt med Isfjord Norway AS om etablering og bygging av ny fabrikk på Grønøra. Orkdal Kommune skal bygge fabrikk på vegne av Isfjord, men får dekket alle kostnader knyttet til dette gjennom leieavtalen.

Kommune-Norge går ei framtid i møte med begrensede midler, og det er viktig at vi møter framtiden med et driftsnivå som er tilpasset den virkelighet vi lever i. Orkdal kommune har sunn økonomi og gode forutsetninger til det: Med glød og godfot skal vi levere gode tjenester og bidra til ei god utvikling av orkdalssamfunnet. Vi skal bygge et sterkt regionsenter, og sammen med Agdenes, Meldal og Snillfjord starter vi jobben med å bygge en ny kommune med felles kultur.

Med vennlig hilsen

Ingvill Kvernmo, rådmann

5 Visjon og overordnet mål

Glød og go'fot

For å skape resultater sammen må vi skape en glød som frigjør energi og arbeidsglede. Vi vil bygge på «go'fot»-teorien som betyr at alle må få videreutvikle det de er gode på og vokse på det, samtidig som vi må ha god samhandling mellom alle aktører. Slik får vi brukt våre menneskelige ressurser best mulig for å møte framtidens utfordringer.

Alle kommuner skal utføre en løpende kommuneplanlegging for å samordne sin aktivitet best mulig. Kommuneplanen skal inneholde en langsiktig del med mål og strategier og en kortsiktig

del med handlingsplan og budsjett. Handlingsplanen skal vise konkrete mål og tiltak for å realisere de overordnede målene i kommuneplanen.

[Kommuneplanens arealdel](#) behandles i egen planprosess og ble revidert i 2014 og endelig vedtatt i 2015.

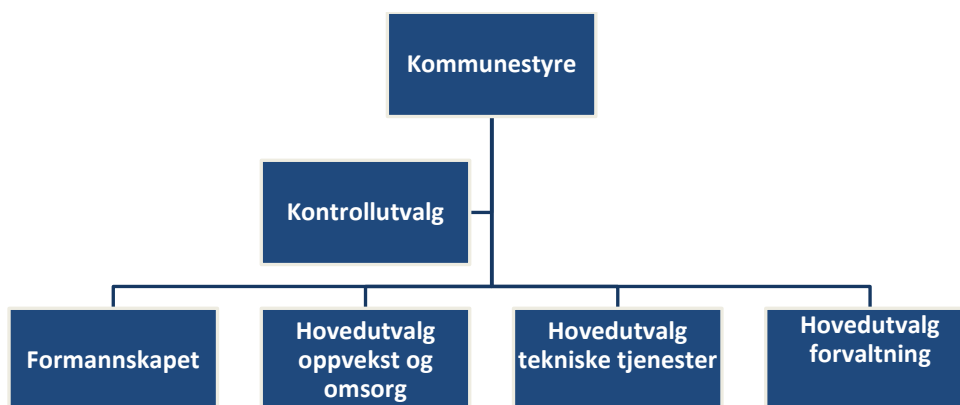
Utvikling i folketall vil være avgjørende for den kommunale virksomheten, og strategier for vekst er en viktig del av planarbeidet.

[Kommuneplanens samfunnsdel 2013-2025](#) sier noe om hvordan vi skal klare å gi et best mulig tjenestetilbud til innbyggerne og hva vi må gjøre for at det skal være godt å bo her. Den ble vedtatt i 2013 etter en omfattende planprosess.

6 Organisering

6.1 Politisk organisering

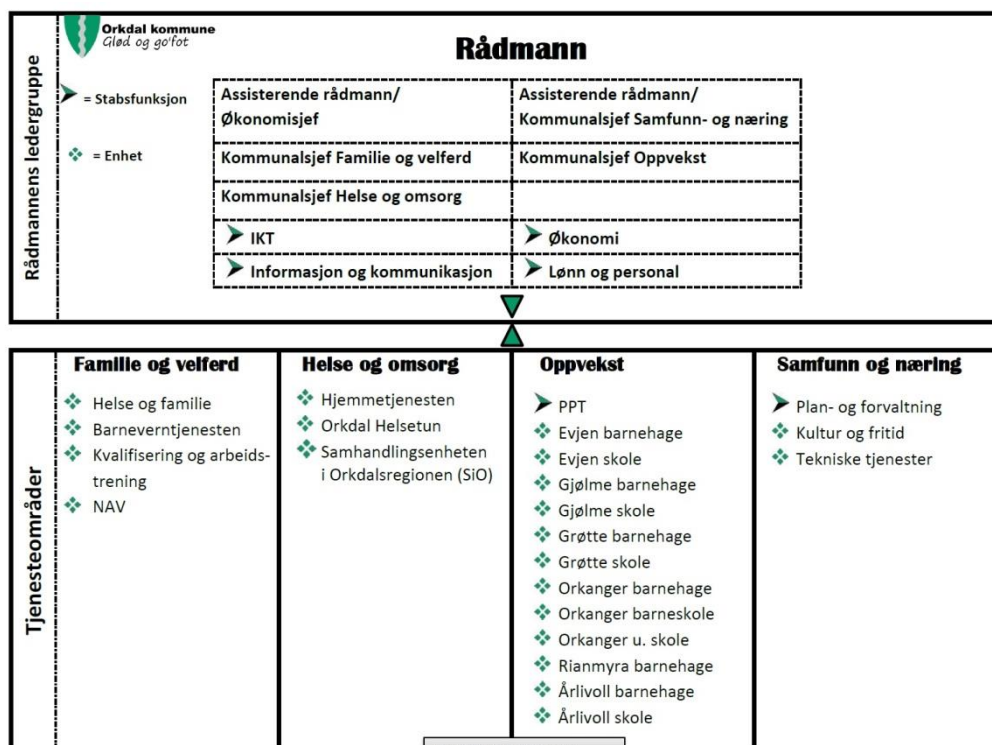
Lenke til: [Delegeringsreglementet](#)

Antall medlemmer i utvalgene:

- Kommunestyret: 35 medlemmer
- Formannskapet: 11 medlemmer
- Hovedutvalg for oppvekst om omsorg: 11 medlemmer
- Hovedutvalg for forvaltning: 11 medlemmer
- Hovedutvalg for tekniske tjenester: 7 medlemmer

6.2 Administrativ organisering

Fra 1.2.2015:

7 Rammebetingelser

7.1 Befolkningsutvikling

Befolkningssammensetning, levekår og bosettingsmønster, er indikatorer som berører utgiftsbehovet til kommunen. For å gi innbyggerne et minimumsnivå av tjenester, er en viss andel av kommunens finansiering knyttet til dette. Orkdal er definert til å ha lave bundne kostnader ut fra demografi og geografi.

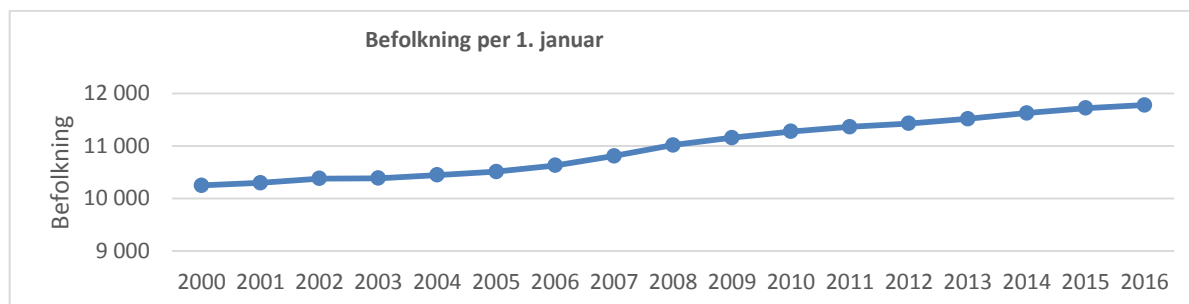
Befolkningsutviklingen i perioden 2009-2016 har vært som følger:

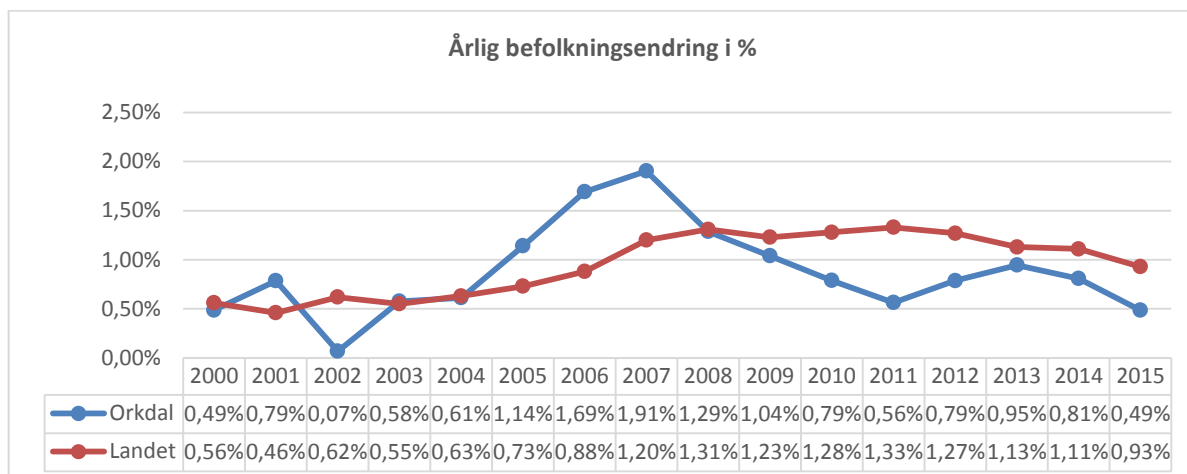
Pr 1. jan	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0	162	169	127	136	120	142	141	115
1-5	697	744	778	790	771	753	744	717
6-12	985	962	988	978	1 012	1 008	1 055	1 087
13-15	411	422	416	417	418	459	443	437
16-66	7 402	7 444	7 498	7 528	7 551	7 548	7 558	7 573
67-79	993	1 011	1 028	1 052	1 103	1 150	1 221	1 292
80-89	426	445	444	447	459	470	462	458
90+	84	79	86	81	85	98	98	100
Sum	11 160	11 276	11 365	11 429	11 519	11 628	11 722	11 779

Viktige utviklingstrekk:

- Fødselstallet viser store variasjoner fra år til år. I 2009 var det oppe i 169, og i 2015 nede i 115. Store variasjoner gjør behovsprognosene for barnehageplasser mer usikre.
- Aldersgruppa 1-5 år, definert som barn i barnehagealder, hadde en vekst fra 2009 til 2012. Dette skyldes de store fødselstallene fra 2006 til 2009. Det ble en topp i 2012 på 790, men på grunn av lavere fødselstall er det nå nede i 717.
- Antall barn i skolealder, 6-12 år har økt med vel 100, og 13-15 år har økt med 26 i perioden. Antallet barn i barneskolealder har ikke vært høyere enn nå.
- Aldersgruppene 67-79 år har hatt den største relative veksten blant de eldre. Denne gruppa har relativt lite hjelpebehov.
- Gruppene 80-89 år og 90 år og eldre er relativt små, men har store hjelpebehov. Relativt små økninger i gruppestørrelser kan derfor utløse store tjenestebehov.

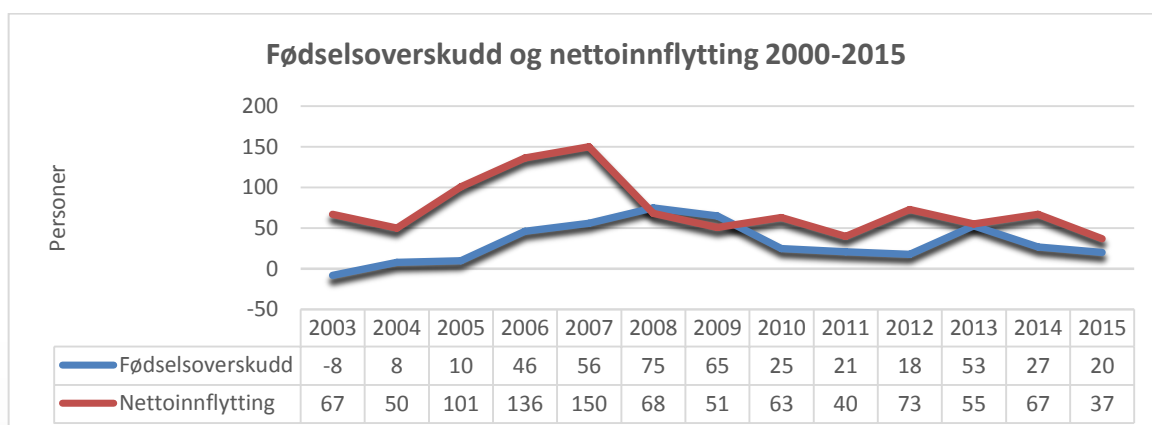
Befolkningsutviklingen i perioden 2000 – 2016 har vært som følger:

Fra 2006 var det en kraftig økt vekstrate for landet, og dette gjør at Orkdal ligger under landsgjennomsnittet i perioden 2008-2015.

Befolkningsveksten er sammensatt av fødselsoverskudd og nettoinnflytting. Disse to faktorene er vist i neste figur.

I årene 2006-2009 og 2013 var fødselsoverskuddet stort. Det skyldes i hovedsak uvanlig høye fødselstall. Det var årlig 152-169 fødte i perioden, mens det i perioden 2000 - 2005 i gjennomsnitt var 116 fødte per år.

Faktorer som påvirker tilflyttingen er sysselsetting og konjunkturer, kommunikasjonsendringer mot Trondheim, og boligutbygging i Orkdal og Trondheimsregionen. Netto tilflytting var ekstra stor i årene 2005-2007, en periode som falt sammen med gode konjunkturer og at nyveien til Trondheim ble åpnet.

7.2 Befolkningsprognoser

I SSBs prognoser for utviklingstrekkene i befolkningen ligger forventninger om at:

- Personer over 67 dobles frem mot 2060
- Forventet levealder øker
- Flyttemønstre omtrent som de 5 siste årene
- Etter hvert redusert innvandring

SSB har laget prognoser med ulike variabler, siste prognose offentliggjort i juni 2016. "Middelmodellen" (middels fruktbarhet, middels utvikling i levealder, middels innenlands flytting og middels netto innvandring) gir prognose som vist i tabellen for Orkdal. Tabellen under har reelle tall per 1.1.2016.

Per 1/1	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
0 år	115	125	126	126	128	130	135	140	142
1-5 år	717	695	682	687	671	693	707	733	750
6-12 år	1 087	1 113	1 128	1 128	1 120	1 036	1 055	1 080	1 109
13-15 år	437	413	437	438	472	509	461	477	488
16-66 år	7 573	7 652	7 664	7 701	7 734	8 009	8 307	8 487	8 651
67-79 år	1 292	1 333	1 413	1 457	1 505	1 749	1 827	1 916	2 013
80-89 år	458	449	444	450	459	530	732	875	969
90 år og eldre	100	108	97	104	108	126	134	169	244
Totalt	11 779	11 888	11 991	12 091	12 197	12 782	13 358	13 877	14 366

7.3 Kommunal tjenesteyting 2015

7.3.1 Netto driftsutgifter i forhold til målgruppe

For å si noe om hvordan en kommune prioriterer de ulike tjenestene, kan en se på netto driftsutgifter for området fordelt på innbyggere i målgruppen. En del tjenester har primærbrukere fra bare deler av befolkningen som for eksempel grunnskole hvor brukerne stort sett er barn og unge i alderen 6 -15 år.

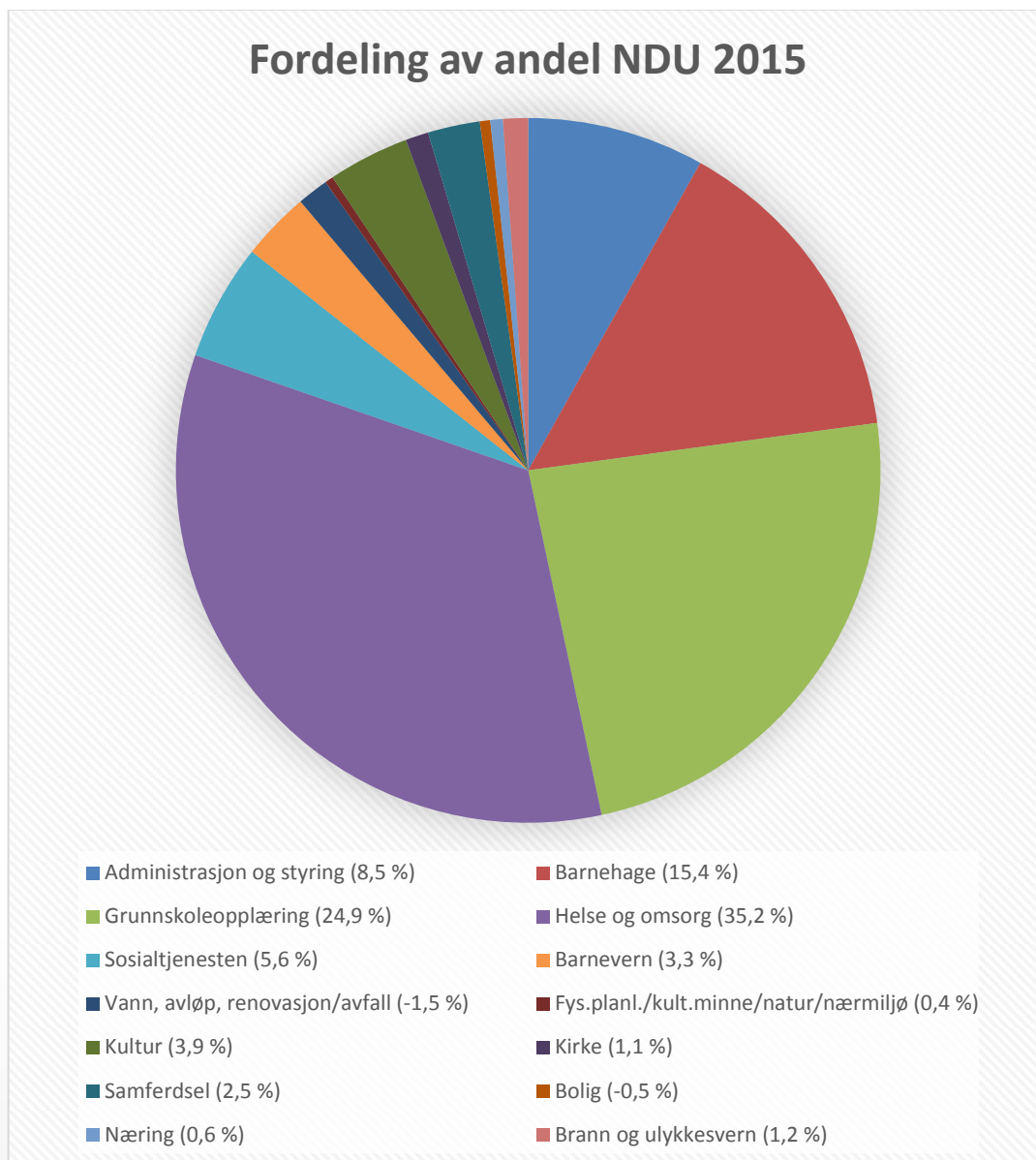
Netto driftsutgifter	Orkdal	Melhus	Skaun	Malvik	K.gr 7	Sør- Tr.	Landet
Administrasjon og styring, per innbygger	4 228	4 106	4 255	2 772	4 102	4 192	4 021
Barnehager per innbygger 1-5 år	125 888	127 015	121 652	129 505	122 622	135 798	131 858
Grunnskolesektor per innbygger 6-15 år	96 107	104 232	99 491	93 422	96 516	101 441	102 394
Kommunehelse per innbygger	2 166	2 156	2 023	2 633	1 960	2 663	2 173
Pleie og omsorg per innbygger 67 år og eldre	97 452	90 651	92 085	114 347	97 407	103 044	111 348
Sosialtjenester pr innbygger 20-66 år	2 966	2 127	1 840	2 322	2 647	2 933	3 618
Barnevern per innbygger 0-17 år	7 178	6 797	5 132	5 826	7 675	8 266	8 371
Fys. Planlegging, kulturminner per innbygger	183	446	697	679	414	632	602
Kultur per innbygger	1 962	1 896	1 521	2 190	1 463	2 135	2 030
Kirke per innbygger	530	500	478	407	484	573	552
Samferdsel per innbygger	1 274	688	953	850	744	987	821
Brannberedskap og ulykkesvern per innbygger	596	723	402	883	526	713	680

I forhold til sammenligningsgruppene er Orkdal høy på samferdsel og sosialtjeneste, og lav på fysisk planlegging/kulturminner og brannberedskap.

7.3.2 Andel netto driftsutgifter: Hvor brukes budsjettet?

Kommunen har mange både store og små oppgaver. I 2015 ble midlene brukt slik:

Andel av netto driftsutgifter i % av NDU	2011	2012	2013	2014	2015
Administrasjon og styring	8,5	8,8	8,2	8,2	8,5
Barnehage	15,9	16,9	15,2	15,8	15,4
Grunnskoleopplæring	26,2	26,9	25,6	25,2	24,9
Helse og omsorg (pleie/omsorg, komm.helse)	33,3	36,1	35,3	37,4	35,2
Sosialtjenesten	5	4,9	5	5,3	5,6
Barnevern	3,3	3,2	3,1	3,4	3,3

Vann, avløp, renovasjon/avfall	-2	-2,2	-2,1	-1,1	-1,5
Fys.planl./kult.minne/natur/nærmiljø	0,7	0,6	0,7	0,6	0,4
Kultur	3,9	4	3,8	3,7	3,9
Kirke	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1
Samferdsel	2,4	2,7	2,7	2,8	2,5
Bolig	0	-0,2	0,2	-0,5	-0,5
Næring	0,4	0,3	0,2	0,4	0,6
Brann og ulykkesvern	1	1,1	1	1,2	1,2
Interkommunale samarbeid (§ 27-samarbeid)	0	-1,3	0,3	0,1	0
Tjenester utenfor ordinært komm. ansvar	0,8	0,6	0,1	0,2	0

Grunnskoleopplæring, helse og omsorg og barnehage brukte til sammen 75,5 % av netto driftsutgifter i 2015, en nedgang fra 78,4 % året før.

7.4 Inntekter

7.4.1 Skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd

Skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd står for 67 % av driftsinntektene, i 2017 er det 618 mill. kr av totalt 922 mill. kr i driftsinntekter.

7.4.2 Avkastning fra energiverk

Orkdal kommune er eier av Orkdal Energi, og har 50 mill. kr i ansvarlig lån til selskapet. Lånet gir et årlig renteutbytte på 5,5 %, eller 2,75 mill. kr.

Orkdal kommune eier 12,22 % av aksjene i Trønder-Energi. De garanterer et minsteutbytte på ca. 6,4 mill. kr. som renter på obligasjon.

I tillegg til renteinntektene kan det også bli gitt et utbytte fra begge energiverka. Utbyttet fra Trønder-Energi har gått ned fra 6,3 mill. kr i 2015 til 3,6 mill. kr for 2016. Det er signalisert et lavt utbytte framover, så i handlingsplanen er det budsjettert med 3 mill. kr årlig. Det er ikke budsjettert med utbytte fra Orkdal energi.

7.4.3 Eiendomsskatt

Av kommunene som skal slå seg sammen fra 1. januar 2020 har Meldal og Snillfjord eiendomsskatt, mens Orkdal og Agdenes ikke har det. Både Snillfjord og Meldal har eiendomsskatt på verker og bruk. Meldal innførte i tillegg eiendomsskatt for boliger fra og med 2016, med 1 900 kr for en enebolig på 12m² første år. For Orkdal er det ikke foreslått å innføre eiendomsskatt i handlingsplanperioden.

I 2015 hadde 83 % av norske kommuner innført eiendomsskatt i varierende omfang. I Sør-Trøndelag hadde 22 av 25 kommuner eiendomsskatt, bare Orkdal, Agdenes og Ørland var uten.

Rådmannen finner det rett å gi en kort omtale av regelverket.

Som en endring av eiendomsskatteloven er det fra 1.1.2007 tillatt å kreve eiendomsskatt i hele kommunen. Kommunestyret avgjør om det skal skrives ut eiendomsskatt, og et eventuelt vedtak må gjøres under budsjettbehandlingen senest året før ikrafttredelse.

Eiendommene i kommunen må takseres for å komme fram til et skattegrunnlag. Skattesatsen første året kan ikke settes høyere enn 2 promille av skattegrunnlaget, men kan deretter heves med 2 promille per år til maksimalt 7 promille. Det er et unntak for gårds- og skogsbruk, der maksimalsatsen er på 4 promille, og satsen kan bare økes med 1 promille per år.

En undersøkelse publisert i 2005 viser at gjennomsnitt skattesats for kommuner med eiendomsskatt er 6 promille på 40 % av fullverdien, med et gjennomsnitt bunnfradrag på 270 000 kr.

Det er ikke gjort beregninger for potensialet for eiendomsskatt i Orkdal, men for Skaun kommune var inntektene i 2015 på om lag 15 mill. Satsen er 3,5 promille.

7.5 Utgifter

7.5.1 Lønns- og prisstigning

Ut fra forslag til statsbudsjettet ble følgende satser for omregning til nytt år brukt:

- Lønnsvekst 2,7 %
- Prisstigning mm. 2,1 %
- Kommunal deflator (kostnadsvekst for produksjon av kommunale tjenester) 2,5 %

7.5.2 Reservert lønn og sosiale utgifter

Statsbudsjettet forutsetter en lønnsøkning på 2,7 % for 2017. For Orkdal utgjør det ca. 16,3 mill. kr inkl. sosial kostnad. Av dette er lønnsoverhenget beregnet til 4,7 mill. kr, eller 0,8 %. Helårsvirkningen av lønnsoppgjøret i 2015 er lagt inn i budsjettet, overhenget er dermed innlagt. (Overhenget er differensen mellom gjennomsnittslønn året før og helårseffekten av lønnsnivået ved inngangen til nytt år).

Reservert til nytt lønnsoppgjør i budsjettet blir da 11,6 mill. kr, inkludert 1,3 mill. kr. til lønnsregulering på selvkostområdene avgiftsbelagte tjenester og interkommunale samarbeid.

7.5.3 Tjenestepensjon

Tjenestepensjonsordningen skal sikre kommunens ansatte en pensjonsytelse som tilsvarer minimum 66 % av lønnsinntekten.

Orkdal kommune har to leverandører av tjenestepensjon, Statens pensjonskasse (SPK) for lærerne og Kommunal landspensjonskasse (KLP) for alle andre grupper. Orkdal er medeier i KLP, og får derfor tilbakebetalt andel av overskudd hvert år samtidig som det betales inn et egenkapitaltilskudd.

Kommunens årskostnad er beregnet langsiktig premie som skal være uavhengig av pensjonsleverandør, og kan avvike mye fra innbetalt premie til pensjonsleverandør det enkelte året.

Årlig innbetaling til KLP er sammensatt av en løpende premie beregnet ut fra dagens ansatte, en reguleringspremie, og tilbakebetalt overskudd. Reguleringspremien er økt pensjonskostnad som følge av lønnsoppgjøret der både dagens ansatte, tidligere ansatte, og pensjonistene er med i beregningsgrunnlaget. I SPK betales det bare en løpende premie beregnet ut fra dagens ansatte.

Betalt premie (reguleringspremie og løpende premie(eks. egenandel på 2 %)) er beregnet etter følgende satser:

	Budsjett 2017	Budsjett 2016
Fellesordningen i KLP	17,72 %	17,11 %
Sykepleiere (KLP)	20,09 %	19,06 %
Lærerne (SPK)	10,25 %	11,15 %

Av tjenestepensjonen betales det 14,1 % arbeidsgiveravgift.

7.5.4 Premieavviket

Premieavviket er forskjellen mellom betalt premie til pensjonsleverandør og langsiktig premie som skal være kommunens netto belastning til pensjon.

Utviklingen er slik:

	2013	2014	2015	Oppr. budsjett 2016	Prognose 2016	Budsjett 2017
Premieavvik KLP	-4 660 000	-16 174 000	-5 132 000	-15 945 000	-4 081 000	-20 286 000
Premieavvik SPK	1 722 000	1 271 000	1 518 000	-932 000	-932 000	333 000
Netto premieavvik	-2 938 000	-14 903 000	-3 614 000	-16 877 000	-5 013 000	-19 953 000

Orkdal kommune har vedtatt å utligne premieavviket over maks tillatte år. Til og med 2013 var dette 10 år, men er nå redusert til 7 år. Med arbeidsgiveravgift utgjør budsjettert premieavvik i 2017 en årlig kostnad (amortisert premieavvik) på 3,25 mill. kr i 7 år. KLP har laget en fireårig prognose på pensjonskostnadene. Tallene for amortisert premieavvik i prognosen er lagt inn i grunnlaget for handlingsplan 2017-2020, og utvikler seg slik:

	2017	2018	2019	2020
Amortisert premieavvik i KLP	5 437 000	7 615 000	9 204 000	12 797 000

Amortisert premieavvik er årskostnaden av den delen av pensjonskostnadene som blir betalt til pensjonsselskapet men ikke utgiftsført i det året utgiftene påløper fordelt over 7 år. Vi ser at kostnadsøkningen tar mye handlingsrom fram i tid.

7.5.5 Renteutvikling

Rentenivået har vært lavt i en lang periode, og det forutsettes å ligge lavt i handlingsplanperioden.

	Grunnlag for	2012	2013	2014	2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Norges banks styringsrente*		1,55 %	1,50 %	1,49 %	1,05 %		
3 mnd. NIBOR, bankrente*		2,28 %	1,80 %	1,70 %	1,29 %		
3 års statsobligasjon*		1,44 %	1,63 %	1,52 %	0,76 %		
5 års swap-rente	Renterefusjon avgb. tj			2,20 %	1,42 %	1,3 %	1,3 %
Flytende rente i husbanken	Rentekompensasjon	2,21 %	2,11 %	2,32 %	2,11 %	1,75%	1,5 %

*Satsene som er oppgitt er gjennomsnittsatser.

7.5.6 Renteutgift og renteinntekt

Renteutviklingen virker forskjellig på ulike element i kommunens budsjett.

7.5.6.1 Banklån

Per 30.6.2016 hadde kommunen 758 mill. kr i lån, før årets låneopptak på 86 mill. kr. Per 30.6 hadde 36 % av låna rentebinding og 64 % flytende rente. En renteendring har altså på kort sikt betydning for 64 % av kommunens lån. Budsjettert rentekostnad på lån i 2017 er 20,6 mill. kr.

7.5.6.2 Renterefusjon fra avgiftsbelagt sektor.

Det er bestemt av sentrale forskrifter at for investeringer i avgiftsbelagt sektor skal kommunene få refundert rentekostnader tilsvarende renten for 5-års swap pluss 0,5 %.

For 2017 er det budsjettetert at kommunen fra de avgiftsbelagte tjenestene får refundert 6,5 mill. kr av rentekostnaden på 20,6 mill. kr.

Det lave rentenivået er en viktig årsak til at økningene i kommunale avgifter har vært begrenset de siste årene. En renteøkning på 1 % i swap-renta vil øke kostnadene for avgiftsbelagt sektor med 3,5 mill. kr.

7.5.6.3 Kompensasjon av kapitalutgifter fra staten

Staten kompenserer kapitalutgifter knyttet til investeringer i skole (reform 97 og investeringer i skoleanlegg fra 2004) og omsorgsboliger/sykehjemsplasser. Disse er knyttet til flytende husbankrente og nedbetalingstid på 15 år.

I 2017 er det budsjettetert med 3,1 mill. kr kompensasjon. Rentedelen utgjør ca. 1,5 mill. En økning i rentenivå på 1 % vil gi en inntektsøkning på 1 mill. kr.

7.5.6.4 Renteinntekter av bankinnskudd

Renteinntektene av bankinnskudd varierer med pengemengde i banken, avtalte rentevilkår, og eventuelle reserver plassert på spesielle vilkår. Renteutviklingen de senere årene skulle tilsi en reduksjon i renteinntektene. Men blant annet på grunn av at store investeringer er forskjøvet i tid har pengemengden vært relativt stor. Budsjettet for 2017 er lagt ut fra forutsetningen om at investeringene går som planlagt uten tidsforskyvinger.

Utviklingen har vært slik:

	2012	2013	2014	2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Renteinntekt av bankinnskudd	3 739 000	4 458 000	3 606 175	3 547 000	2 500 000	2 500 000

7.5.6.5 Likviditetsanalyse

	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidler	206 522	250 131	239 430	275 438	345 409
- Kortsiktig gjeld	111 349	132 807	124 550	127 639	137 924
Arbeidskapital	95 173	117 323	114 881	147 800	207 485

Arbeidskapitalen økte med 60 mill. fra 2014 til 2015. Likviditeten er relativt god.

Nøkkeltall for likviditet er forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld.

Likviditetsgrad 1 = omløpsmidler/kortsiktig gjeld som bør være større enn 2

Likviditetsgrad 2 = mest likvide omløpsmidler/kortsiktig gjeld som bør være større enn 1

Et annet relevant nøkkeltall er Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekter.

	2012	2013	2014	2015
Likviditetsgrad 1	1,9	1,9	2,2	2,5
Likviditetsgrad 2	1,2	1,2	1,3	1,8
Arbeidskapital i % av driftsinntekter	15	14	17	23
Arbeidskapital ex premieavvik i % av driftsinntekt	12	11	13	20

Tabellen viser at verdiene for likviditetsgrad 1 og 2 har gått opp i 2014 og 2015, og begge verdiene ligger over nedre grenseverdi. Ifølge KOSTRA-tall for 2015 er landsgjennomsnittet for arbeidskapital i % av driftsinntekter 16,8 %, og Orkdal er godt over dette.

7.6 Aktuelle problemstillinger og innspill fra andre

7.6.1 Orkdal deltar i en rekke interkommunale samarbeid, og for følgende er Orkdal vertskommune

- Interkommunalt barnevern, sammen med Meldal, Agdenes og Skaun.
- Interkommunalt kemnerkontor, sammen med Agdenes, Snillfjord, Meldal, Hitra, Frøya, og Rindal.
- Samhandlingsenheten SIO, med legevaktsamarbeid og sengepost på St. Olavs hospital i Orkdal. Deltakende kommuner er Surnadal, Rindal, Hemne, Snillfjord, Hitra, Frøya, Agdenes, Rennebu, Meldal, Skaun og Halså. Halså er ikke med i legevaktsamarbeidet.
- Samarbeidskomiteen for Orkdalsregionen, sammen med Rindal, Hemne, Snillfjord, Hitra, Frøya, Agdenes, Rennebu, Meldal og Skaun.
- Interkommunal PP-tjeneste med Agdenes
- IT-samarbeid med Meldal

7.6.2 Samarbeid med annen kommune som vertskommune

- Interkommunalt landbrukskontor sammen med Meldal. Meldal er vertskommune.
- Interkommunal arbeidsgiverkontroll sammen med Agdenes, Frosta, Hemne, Malvik, Meldal, Melhus, Meråker, Midtre Gauldal, Snillfjord, Hitra, Frøya, Rennebu, Selbu, Skaun, Stjørdal og Tydal. Malvik er vertskommune.
- Veterinærvakt Orkdal-Agdenes, med Agdenes som vertskommune.
- Trondheimsregionen, sammen med Trondheim, Stjørdal, Malvik, Klæbu, Melhus, Skaun, Midtre Gauldal, Rissa, Leksvik. Trondheim er vertskommune.

7.6.3 Kommunesammenslåing

Det er vedtatt at kommunene Orkdal, Meldal, Agdenes og Snillfjord skal slå seg sammen fra 1.1.2020.

I juni regner en med at Orkdal kommune får ca. 2,4 mill. kr i skjønnsmidler som følge av den planlagte kommunesammenslåingen. Dette er lagt inn i tallbudsjettet som avsetning til fond.

For arbeid med kommunesammenslåing får fellesnemnda tilført betydelige midler.

- 5 mill. kr er utbetalt til Orkdal kommune i 2016 på grunnlag av søknad.
- Reformstøtte vil utgjøre i størrelsesorden 20 mill. kr.
- Tilskudd til å dekke engangskostnader vil utgjøre 40 mill. kr fordelt over perioden 2017-2019.

7.6.4 Interkommunale selskap:

- Interkommunalt arkiv, IKA-Trøndelag.
- KonSek, sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalgene i fylkeskommunen og 14 kommuner i Sør-Trøndelag. Deltakerne er: Sør-Trøndelag fylkeskommune, Skaun, Orkdal, Agdenes, Frøya, Hitra, Hemne, Snillfjord, Klæbu, Midtre Gauldal, Melhus, Meldal, Malvik, Selbu og Tydal.
- Revisjon Midt-Norge IKS. Følgende kommuner deltar: Agdenes, Frøya, Hemne, Hitra, Klæbu, Meldal, Melhus, Midtre Gauldal, Orkdal, Selbu, Skaun, Snillfjord, Sør-Trøndelag fylkeskommune, Malvik og Tydal.
- HAMOS Forvaltning IKS er et interkommunalt avfallsselskap som betjener innbyggerne i Hemne, Agdenes, Meldal, Orkdal, Snillfjord, Skaun, Rindal, Hitra, Frøya, Rennebu og Surnadal kommune.

7.6.5 Innspill fra andre

Kontrollutvalget

Kontrollutvalget har oversendt utvalgets forslag til budsjett for perioden 2017-2020. Dette er innlagt i kommunens handlingsplan.

Orkdal kirkelige fellesråd

Orkdal kirkelige fellesråd har oversendt protokoll fra møte 30.8.2016 i sak 21/16 Handlingsplan 2017-2020.

Handlingsplanen har 13 investeringsprosjekt med en samlet investering på 16,83 mill. kr. 330 000 kr til skifte av vinduer på Orkanger kirke og 330 000 kr til ny parkeringsplass ved Moe kirke står øverst på lista.

Rådmannen prioriterte ikke økte bevilgninger til kirka, men kommunestyret vedtok å bevilge 330 000 kr til parkeringsplass ved Moe kirke.

Lenke til:

- [Budsjettforslag kontrollutvalget](#)
- [Handlingsplan 2017-2020 Orkdal kirkelige fellesråd](#)

7.7 Tilpasning av driftsnivå og prioriteringer

Ved gjennomgang av budsjettet gjøres det en rekke driftstilpasninger i forhold til driftsutvikling som kommunen i liten eller ingen grad styrer selv. Vi vil i dette avsnittet gjennomgå noen større tilpasninger, og liste opp noen mindre. Listen er ikke fullstendig.

7.7.1 Rammetilskudd i forslag til statsbudsjett

I det som kalles økning i frie midler i statsbudsjettet er det også midler som regjeringa forutsetter at skal brukes til bestemte formål. Dersom midlene ikke brukes som forutsatt risikerer kommunen å miste muligheten til å søke på andre øremerkede tilskudd. Rådmannen har brukt deler av økt rammetilskudd til disse formåla:

	2017	2018	2019	2020
Opptappingsplan habilitering/rehabilitering	225 000	225 000	225 000	225 000
Tidlig innsats i grunnskolen	359 000	503 000	503 000	503 000
Rusomsorg	676 000	789 000	789 000	789 000
Helsestasjon/skolehelsetjeneste	154 000	154 000	154 000	154 000
Utdanning brannvesen	5 000	5 000	5 000	5 000
Frivillighetssentralen	365 000	365 000	365 000	365 000
Totalt	1 784 000	2 041 000	2 041 000	2 041 000

I tillegg regner rådmannen med at Orkdal kommune vil få 2,4 mill. kr ekstra i skjønntilskudd når Stortinget har vedtatt kommunereformen. Summen er ikke klar, så rådmannen har valgt å avsette dette skjønntilskuddet til fond i handlingsplanen.

7.7.2 Redusert fødselstall

Redusert fødselstall har medført at behovet for barnehageplasser blir redusert. Av den grunn legges Kløvrevollen barnehage ned fra 1. juli 2017. Dette frigjør 1,9 mill. kr i 2017 og 3,8 mill. kr årlig for resten av handlingsplanperioden.

7.7.3 Skoleskyss

Kommunene i Sør-Trøndelag fikk uventede ekstraregninger for skoleskyss for 2015 i februar 2016 på grunn av endringer i takstsystemet etter en anbudsrunde i regi av AtB. Kostnadsøkningen i 2016 beregnes til 3 mill. kr. AtB har fra høsten 2016 satt opp busser i stedet for drosje i flere områder, og kostnaden vil dermed reduseres med 2 mill. kr. Økningen i skoleskyss blir da på 1. mill. kr fra 2017.

7.7.4 Orkdal helsetun

En gjennomgang av bemanningsnivå viser at bemanningen ligger over det som er bestemt. Tilpasning av pleiefaktor forventes å ha effekt på den økonomiske rammen. Det vil ta noe tid før tilpasningen har full effekt, og det er en av flere grunner til at rådmannen for 2017 har styrket omstillingsfondet med 2 mill. kr, mens det for resten av perioden er på 1 mill. kr årlig som tidligere vedtatt.

For helsetunet er det i tillegg lagt inn en styrking på 0,6 mill. kr på grunn av ekstratiltak rundt noen beboere.

7.7.5 Økte kostnader pleie og omsorg

I vedtatt handlingsplan lå det 3 mill. kr reservert til nye tiltak for unge brukere med store bistandsbehov. En gjennomgang av tiltakene viste at dette var for lite, og rådmannen har av den grunn prioritert ytterligere 3,2 mill. kr. Det er usikkerhet rundt ett av tiltakene, så behovet kan være høyere.

7.7.6 To tiltak på tekniske tjenester

Rådmannen har valgt å prioritere to tiltak på driftsbudsjettet for tekniske tjenester. Det er utredning om framtidig brannstasjon for 500 000 kr, og etterlakkering av gulv i Orklahallen for 150 000 kr for at leverandøren skal kunne stille garanti.

7.7.7 Nye investeringsprosjekt (inkl. mva.)

Rådmannen har prioritert følgende nye investeringsprosjekt:

	2017	2018
Isfjord utleiebygg	60 000 000	40 000 000
Orkdal helsetun, flisfyringsanlegg	4 750 000	
Orkdal helsetun, nødstrømsaggregat	2 230 000	
Klippeaggregat hjullaster	1 250 000	
Velferdsteknologi helsetunet	875 000	875 000
Småboliger	7 500 000	
Orkanger barneskole, nytt låssystem	500 000	
Orkanger barneskole, skolekjøkken	625 000	
Feieaggregat (egenfinansiering teknisk)	312 000	
Steamer/ugrasbekjemping (egenfinansiering teknisk)	343 000	

7.7.8 Avsetning til disposisjonsfond

Rådmannen foreslår:

	2017	2018	2019	2020
Avsetning til fond	454 000	4 886 000	6 047 000	3 512 000

8 Rådmannen – samfunn og næring

8.1 Arbeidsområde

Kommuneloven krever at kommunens øverste ledelse skal legge frem forsvarlig utredete saker for folkevalgte organer, og påse at vedtak blir iverksatt. Videre skal rådmannen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

- Overordnet administrativ ledelse av all kommunal virksomhet
- Initiere og støtte utvikling av organisasjon og tjenesteproduksjon
- Stabs- og støttefunksjoner som økonomi, lønn- og personal, IKT, kunde- og postmottak, arkiv og informasjon.
- Forsvarlig utredning av saker til både administrativ og politisk behandling
- Overordnet ansvar for planprosesser
- Plan, byggesak og oppmåling
- Samfunns- og næringsutvikling
- Koordinere arbeidet med kommunereformen

8.2 Status

8.2.1 Medarbeidertilfredshet

Høsten 2014 var Orkdal kommune en av 5 pilotkommuner i den nye medarbeiderundersøkelsen 10-faktor som er utarbeidet i regi av KS i samarbeid med Bedrekommune. Vi valgte å delta med alle ansatte i pilot. De tallene som framkom som et resultat av pilotundersøkelsen er ikke sammenliknbare med de tallene vi fikk i den «gamle» medarbeiderundersøkelsen fra Bedrekommune, men de er et utgangspunkt for videre arbeid ved den enkelte enhet. Den nye undersøkelsen ble lansert i forbindelse med Arbeidslivskonferansen den 21. september 2015. Orkdal kommune vil gjennomføre undersøkelsen for alle ansatte i løpet av november 2016, og får da tall som kan sammenliknes med det resultatet vi fikk i pilot.

8.2.2 Sykefravær – nærværarbeid

Den 1. mai 2015 innførte Orkdal et nytt sykefraværprosjekt, der målet er å redusere sykefraværet ved å ha god dialog mellom medarbeider og leder ved å innføre «forebyggende dialogmøte». Så langt ser vi at «forebyggende dialogmøte» har en funksjon. Flere sykmeldinger er unngått, ved hjelp av dialog om utfordringer og tilrettelegging. Det vil fremover bli tilpasninger i forhold til samarbeid med legene. Dette er et 3-årig prosjekt, og det er også fulgt opp av «treningsprosjekt» for enheter som er spesielt utsatt med henhold til fravær. Det ble gjennomført et livsstilskurs for en gruppe ansatte ved Orkdal Helsetun våren 2016, og man er i gang med et tilsvarende kurs for ansatte ved Hjemmetjenesten. Her er både kosthold, trening og livsstil tema.

8.2.3 Økonomi og HR-system

Det er foretatt en hovedoppgradering av datasystemet (Agresso) som benyttes både av økonomi og lønn og personal. Oppgraderingen var nødvendig for feilretting og for å få ny funksjonalitet, og ble ferdigstilt i april 2016.

8.2.4 Digitalisering

Både KS og Regjeringen peker på et stort potensial i digitalisering i det offentlige. Også Orkdal kommune har gevinster å hente i digitalisering.

Regjeringen skriver om det i Stortingsmelding 27 (2015-2016) – Digital agenda for Norge. Der presenterer de 5 prioriteringer for den nasjonale IKT-politikken.

- Brukeren i sentrum
- IKT er vesentlig for innovasjon og produktivitet
- Styrket digital kompetanse og deltakelse
- Effektiv digitalisering av offentlig sektor
- Godt personvern og god informasjonssikkerhet

KS sin digitaliseringsstrategi 2013-2016 er inne i sitt siste år og KS kommer snart med ny strategi for 2017-2020. KS sitt arbeid er viktig for å samle den kommunale innsatsen innenfor digitalisering.

8.2.5 Nye nettsider

Vi ser at dagens nettsider på langt nær har muligheter til å tilfredsstillende kravene i Regjeringens digitaliseringsprogram når det gjelder nye tjenester og funksjonalitet. Utviklingen har hatt en dreining bort fra pc-bruk til fordel for bruk av mobil og nettbrett. Vi må derfor tilpasse vår informasjon slik at den er tilgjengelig på en god måte til også å gjelde mobil og nettbrett. I 2015 var Orkdal kommune på anbud på ny hjemmeside, sammen med Meldal kommune. Vinner av anbudet var firmaet CustomPublish. Ny hjemmeside er under arbeid, og er planlagt ferdig til april 2017.

8.2.6 Informasjonssikkerhet

Kommunens økte avhengighet av informasjons- og kommunikasjons-teknologi (IKT) øker også risikoen for angrep på informasjonssystemene enten angrepene er tilsiktede eller ikke.

Vi har krav om å beskytte den enkelte mot at personvernet blir krenket gjennom behandling av personopplysninger. Kommunen må påse at personopplysninger blir behandlet i samsvar med grunnleggende personvern hensyn, herunder behovet for personlig integritet, privatlivets fred og tilstrekkelig kvalitet på personopplysninger.

For å oppnå tilfredsstillende informasjonssikkerhet skal kommunen som behandlingsansvarlige og databehandler dokumentere informasjonssystemet og sikkerhetstiltakene. De tekniske løsningene er stort sett på plass. Det er behov for økt kompetanse på hver enkelt ansatt slik at de kan ivareta krav til informasjonssikkerheten.

8.2.7 Infrastruktur

Eksterne lokasjoner har i dag variert tilgang inn i kommunalt nettverk. Noen av de mindre lokasjonene, med små kontorer, bruker i dag leide ADLS linjer. Dette ble etablert for lenge siden, og siden den gang har behovet økt.

Flere av disse lokasjonene sliter i dag med å arbeide fornuftig, og spesielt på helsesiden er dette problematisk da det i verste fall kan medføre at vi ikke får til å drive innenfor loven.

8.2.8 Byggesaker

Plan og forvaltning fatter ca. 550 administrative vedtak i et gjennomsnittså. Hovedutvalg forvaltning behandler ca. 120 saker i året. Fra 1.7.2015 trådte nye byggeregler i kraft. En rekke tiltak er nå unntatt søknadsplikt. Dette medfører at kommunen får redusert sine gebyrinntekter mens veiledningsplikta er den samme. Regjeringas tanke er at kommunens innsats skal dreies over på mer tilsyn. Per 1. november har vi behandla ca. 60 flere saker enn på samme tidspunkt i fjor. Og vi ser at det bygges tilbygg og boder/garasjer som er unntatt søknadsplikt. I henhold til vår tilsynsstrategi skal vi føre tilsyn med 5 % av byggesakene. Dette følges opp.

8.2.9 Planarbeid

Kommuneplanens arealdel ble endelig vedtatt i 2015. Det er starta arbeid med 7 private planforslag i 2015. Ingen er sluttbehandla.

Planer i kommunal regi har vært reguleringsplan for idrettsparken planer for boliger for vanskeligstilte. Reguleringsarbeid for boligområde i Rømmesbakkan er forsinka på grunn av ventetid på geoteknisk konsulent.

Planstrategi

I starten av hver kommunestyreperiode skal kommunestyret vedta en planstrategi. Begrepet planstrategi er nytt i den nye planloven fra 2009. Kommunal planstrategi er et hjelpemiddel for kommunen til å fastlegge planarbeidet som skal utføres 4 år frem i tid.

Planstrategien har vært utlagt til offentlig ettersyn og vil bli fastsatt høsten 2016.

I planstrategien er det tatt inn revisjon av reguleringsplan for Orkanger nordre del – Nerøra. Dette vil kreve betydelige ressurser hvor det også må leies inn en del kompetanse. Kostnader er anslått til 500 000 kr og dette er finansiert av rådmannens overskuddsfond.

8.2.10 Miljø

Miljø har lenge vært et av våre satsingsområder og en av måleindikatorene har vært at alle enheter skal være sertifisert etter Miljøfyrtårn sine krav. Rådhuset er nå resertifisert som hovedkontor og vi håper å få en enklere og mer oversiktlig prosess ved resertifisering av øvrige enheter. Så langt har det vært et samarbeid med revisjon Midt-Norge om resertifisering. Det er videre en målsetting at arbeidet med miljøfyrtårn kan innarbeides som en del av det ordinære arbeidet med handlingsplan og årsrapport.

8.2.11 Kommunereform

Sammenslåing er nå vedtatt og arbeidet med kommunereformen vil bli svært ressurskrevende da det forutsetter aktiv deltakelse sammen med de andre kommunene for å forberede sammenslåingen i 2020.

8.2.12 Folkehelsesenter

Folkehelse i vid forstand er hovedsatsingsområde fra staten og dette er lovfestet i folkehelseloven. Fokus på arbeidet med folkehelse er gjennomgående i kommuneplanens samfunnsdel. Forebygging er avgjørende og må være grunnleggende i all virksomhet. Etablering av et folkehelsesenter kan være et viktig virkemiddel i denne sammenhengen.

Følgende utredninger og rapporter er lagt til grunn for status for prosjektet:

- Sluttrapport – august 2014
- Statusnotat oktober 2015

Forutsetninger som er lagt til grunn for utredningene og rådmannens vurderinger:

- Inntekter ved drift av treningssenter og badeanlegg skal dekke drifts- og vedlikeholdskostnadene ved de samme anleggene
- Driften skal gi størst mulig økonomisk avkastning
- Dagens svømmehaller legges ned
- All skolesvømming legges til anlegget
- Anlegget får status som interkommunalt anlegg

- Drift og vedlikehold av kommunale lokaler/kontorer må finansieres
- Organisering av prosjektet må avklares før anleggsstart

Prosjektets økonomiske omfang

Innholdet i folkehelsesenteret baseres på sluttrapporten fra 2014. Skal det legges inn flere funksjoner vil dette øke investeringsbehovet og driftsutgiftene. Det kan være mulig å leie ut arealer til privat virksomhet som naturlig hører til i senteret. Økning av areal for utleie forutsettes finansiert ved leieinntekter.

Det er kommet forslag om å legge flere kommunale tjenester inn i senteret, men rådmannen legger til grunn at dette må vurderes i et eventuelt byggetrinn 2, men at første byggetrinn må legge til rette for eventuelt flere byggetrinn.

Investeringsbehov i 2017-kroner anslås til 260 mill. kr + mva. Hvor mye av momsen som må finansieres er usikkert, men 10 – 20 mill. er sannsynlig.

Finansieringen kan anslås på følgende måte:

• Fond og salg til og med 2016	60 mill. kr
• Avsetning og forventet tomtosalg	60–80 mill. kr
• Spillemidler	40 mill. kr
• Lån	100 mill. kr

Omfanget av forventet tomtosalg er usikkert. Kommunen har betydelige verdier i eiendom, men det er usikkert når disse kan/vil bli realisert. Med dagens rentenivå vil et lån på ca. 100 mill. kr gi en årlig kostnad på ca. 6 mill. kr forutsatt nedbetaling på 30 år og 3 % rente. Dette tilsvarer den årlige avsetningen til folkehelsesenteret som nå ligger inne i budsjettet. Ytterligere låneopptak vil i praksis måtte finansieres med reduksjon i andre tilbud i kommunen. Kostnader ved forskuttering av moms og spillemidler må også beregnes.

Økte driftsutgifter for kommunale arealer vil utgjøre ca. 1 mill. kr. Det må samtidig påpekes at helsestasjonens lokaler uansett må utbedres eller det må skaffes nye lokaler.

Usikkerhet

Kostnadene er basert på rapporten fra 2014 som er justert til 2017 nivå, men rådmannen vil presisere at det er flere usikkerhetsmomenter i saken. Byggekostnadene er den store usikkerheten, men rådmannen mener det er gjort tilstrekkelig vurdering og kontroll av kostnadene, slik at dette gir akseptabel sikkerhet med de reserver for uforutsette utgifter som er lagt inn. Øvrige punkter som må følges opp nøye vil blant annet være:

- Hvor mye moms som må finansieres er usikkert
- Driftsinntektene er avhengig av attraksjonskraften (tilbudene i anlegget).
- Rasjonell og god drift.
- Samarbeid med øvrige aktører i idrettsparken må utnyttes både for sikre effektiv drift, men også for å gi et variert og attraktivt tilbud

Konklusjon:

Skal prosjektet videreføres bør dette skje med et forprosjekt/anbudsprosess for å sikre best mulig kostnadskontroll kombinert med de mest moderne tekniske løsninger og tilbud til publikum. Det har vært arbeidet med prosjektet i 2016, men det har vist seg nødvendig å avklare nærmere hvordan anskaffelsen bør gjennomføres for å sikre et best mulig resultat og det er derfor fortsatt ca. 1,5 mill. kr av tidligere bevilgninger til disposisjon for å kunne

gjennomføre videre prosjektering og grunnlag for en anbudskonkurranse. Det bør vurderes å gjennomføre anskaffelsen på en slik måte at mulighetene i de nye reglene for offentlige anskaffelser kan utnyttes best mulig.

Rådmannen vurderer et folkehelsesenter som svært positivt for Orkdalssamfunnet og prosjektet skulle gjerne vært gjennomført, men rådmannen finner ikke at det er tilstrekkelige rammer i den kommunale økonomien. En kommunal økonomi helt uten noen reserver kan ikke tilrådes og prosjektet bør avventes fram til det er frigjort tilstrekkelige midler.

Lenker til: [Rapport Idrettsparken 2014](#) og [Notat folkehelsesenter 2015](#)

8.2.13 Samfunnsutvikling

Nerøra med Thamshistorien, kulturhistorisk bygningsmiljø og forslag om en digital kulturhistorisk tursti ble innarbeidet i budsjettet for 2016. Det er innvilget tilskudd med 200 000 kr fra Sør-Trøndelag fylkeskommune og tilsvarende beløp er avsatt i kommunens budsjett + egeninnsats. Egeninnsatsen har vært begrensningen så langt, men arbeidet prioriteres i 2017.

NTNU og MIST er også samarbeidspartnere for andre prosjekter i dette området. Det er flere studieretninger og enkeltstudenter som har lagt kurs og masteroppgaver til Orkdal det siste året. Dette er en viktig kanal for informasjon om Orkdal til studentmiljøene.

Tresatsing

Utbygging i massivtre på Rosenvik og samarbeid med NTNU med blant annet studentoppgaver. Samarbeid om bruer i Orklaparken er ett eksempel og i 2017 vil arkitektstudenter realisere et av sine prosjekter i tilknytning til Orkla og Orklaparken.

Næringsutvikling

Kommunen deltar i en rekke samarbeidsprosjekter innen næringsutvikling som til sammen utgjør betydelige ressurser og det er derfor viktig å få til mest mulig helhetlig samarbeid innen området. Utviklingen viser at Orkdal vokser når det skapes nye arbeidsplasser og for å skape nye arbeidsplasser er kontakten mot FOU-miljøene i Trondheim avgjørende. Flere av de større bedriftene i Orkdal har allerede god kontakt mot NTNU og Sintef og dette er avgjørende for videre utvikling i bedriftene. Dette må videreutvikles både for å få med flere bedrifter, men også for å få nyetableringer til Orkdal.

I Orkdalsregionen er det nå vedtatt en strategisk næringsplan. Det arbeides med å få til et felles næringsfond og en felles strategi for gjennomføring av planen. Trondheimsregionen har nå startet arbeidet med revisjon av sin strategiske næringsplan.

8.3 Strategi

8.3.1 Medarbeidertilfredshet

Den nye medarbeiderundersøkelsen 10-faktor skal gjennomføres hvert andre år. Hovedfokus i denne undersøkelse er ledelse, og det er lederkompetansen som er prioritert område i bearbeidelsen av undersøkelsen. I november 2016 blir undersøkelsen gjennomført for andre gang i Orkdal kommune.

8.3.2 Sykefravær – nærværsarbeid

Alle tiltaksplaner for å redusere sykefravær revideres i 2016, og nærværsprosjektet blir videreført i 2017.

8.3.3 Økonomi

Tilpasse driften til eksisterende ramme.

8.3.4 Digitalisering

Det må utarbeides en egen strategi for digitalisering for Orkdal kommune. Først da kan man jobbe målrettet med dette.

8.3.5 Nye nettsider

Ny nettside for Orkdal kommune skal være i drift fra april 2017.

Hovedmålsettinger til ny hjemmeside er:

- Enkelt og effektivt
- Brukervennlig og intuitivt
- Tilpasset nettbrett og mobil
- Grunnlag for digitale tjenester

8.3.6 Informasjonssikkerhet

Sikkerhet er et begrep som er knyttet til hvor sannsynlig det er at uønskede situasjoner kan oppstå. Kommunen har en Håndbok i informasjonssikkerhet. Håndboken må oppdateres og revideres i takt med trusselbildet og skal være en del av kommunens kvalitetssystem.

En sikkerhetspolitikk som er kjent av alle ansatte

Det skal derfor årlig gjennomføres kurs i informasjonssikkerhet for alle ansatte.

8.3.7 Infrastruktur

I 2017 kartlegges behovet for kapasitet på alle lokasjoner med ADSL linjer og muligheter for økt kapasitet med kostnader utredes.

8.3.8 Byggesaker

Utviklingen i antall byggesaker må følges nøye da det henger sammen med gebyrinntektene. Ambisjonen vil fortsatt være å behandle flest mulig byggesaker innenfor tidsfristene. Dersom saksmengden fortsetter å øke så kan det bety at bemanningen også må øke.

8.3.9 Planarbeid

Prioriteringer i Planstrategien må tilpasses kommunens behov for nye planer og tilgjengelige ressurser. Reguleringsplan for ny regionhavn er en stor og viktig plansak som må følges tett. Dersom det blir bevilget penger til kommunedelplan for ny E39 gjennom Orkdal, så vil det innebære involvering og oppfølging fra kommunen sin side. Mulig etablering av kyllingfabrikk kan medføre behov for omprioriteringer i forhold til planstrategien.

8.3.10 Miljø

Det er startet med en ny ordning for miljøfyrtårnsertifisering av kommunen i samarbeid med revisjonen og dette videreføres inntil videre. Når vi har fått litt mer erfaring med ordningen må det tas stilling til om dette skal videreføres i Orkland kommune, men dette må bli opp til fellesnemnda og Orkland kommune.

Miljøfyrtårnsordningen forutsetter at det arbeides systematisk på miljøområdet og som et felles overordna mål vil administrasjonen ha en reduksjon av CO2-utslipp fra kommunal virksomhet på 2 % årlig. De enkelte enhetene må selv velge hvilke tiltak som er mest hensiktsmessig for å få til reduksjon. Det vil alltid være en utfordring å måle reduksjon og dette er særlig krevende når omfanget av tjenestene øker.

8.3.11 Kommunereform - kommunesamarbeid

Videre utviklingsarbeid i kommunene bør så langt som mulig samordnes slik at kommunene tilnærmer seg hverandre mest mulig før sammenslåing.

Omfanget av interkommunalt samarbeid må gjennomgås og signalene fra Orkdal har så langt vært at vi ønsker å begrense dette til de kommunene som skal slå seg sammen. For nye samarbeid vil dette gjelde fullt ut, mens det for eksisterende samarbeid må vurderes hva som er det beste for kommunen.

Det er vedtatt sammenslåing og forberedelsene til sammenslåingen vil bli dominerende for alt samarbeid med andre kommuner i de kommende årene. Kommunene som skal slå seg sammen til Orkland kommune må tilnærme seg hverandre mest mulig fram til sammenslåingen. Det er et omfattende arbeid med harmonisering av regelverk og rutiner som må gjennomføres.

8.3.12 Folkehelse

Arbeidet med folkehelsesenter bør videreføres. Kostnadsbildet er nå relativt klart. Rådmannen foreslo at prosjektet ikke ble realisert i handlingsplanperioden i denne omgang, men kommunestyret vedtok ferdigstilling i 2019. Det bør utredes nærmere hvordan utbygging og drift skal organiseres og om det er mulig å redusere investeringskostnaden gjennom samarbeid med andre aktører. Finansiering av videre arbeid kan skje innen de rammer som er avsatt i 2016.

8.3.13 Samfunnsutvikling

Etablering av digital kultursti på Nerøra skulle vært startet i 2016, men må prioriteres i 2017. Dette sammen med tresatsing og samarbeid om studentoppgaver er viktige bidrag i den videre utviklingen av kommunen. I 2017 vil arkitektstudenter realisere ett prosjekt i tilknytning til Orkla. Prosjektene er tatt inn under henholdsvis kultur og tekniske tjenester.

Godt samarbeid med FOU-miljøene i Trondheim er viktig for utvikling av næringslivet i kommunen og det er viktig å informere studentene om at Orkdal kan være et mulig etableringsområde.

Vi ønsker vekst i Orkdal og så langt har det vært klar sammenheng mellom etablering av arbeidsplasser og vekst i folketall og det er viktig å opprettholde tett kontakt med eksisterende næringsliv og mulig nyetableringer. Industri og handelsnæring er de viktigste områdene i denne sammenhengen.

8.4 Resultatmål

Resultatmål	Status 2015		Mål
		2017	2020
Andel anrop som besvares hos IT brukerstøtte	91,5 %	92 %	95 %
Kvalitet på nett – Difis bedømmelse – antall stjerner (6 er best)	-	5	5
Andel anrop som besvares i sentralbord	88 %	90 %	90 %
Andel regninger som betales rettidig	81,4 %	90 %	95 %

8.5 Økonomiske tiltak

8.5.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2017-2020

Nye tiltak	2017	2018	2019	2020
Revidering reguleringsplan Orkanger Nordre del – Overskuddsfond	500 000			
Reguleringsplan Ustjårveien	200 000			
Parkeringsplass Moe kirke	330 000			

8.5.2 Vedtatte tiltak i tidligere handlingsplan

Tidligere vedtatte tiltak	2016	2017	2018	2019
Økonomimedarbeider økonomiavdelinga 40 %, flyktning	240 000	240 000	240 000	240 000
Thams ressurscenter – Næringsfondet	100 000	100 000	100 000	100.000
Lensa - Næringsfondet	40 000	40 000	40 000	
Tine – melkeprosjekt – Næringsfondet	63 000			
Næringsplan Orkdalsregionen	275 000	275 000		
Etablering av datarom 2	500 000	250 000		
Innsparing politikerlønn	-230 000	-230 000	-230 000	-230 000
Investering Orkanger kirke	950 000			
Markedsføring	300 000			

9 Grunnskole og SFO

9.1 Arbeidsområde

Kommunen har ansvar for at alle innbyggerne i aldersgruppen 6–16 år får grunnskoleopplæring i henhold til opplæringsloven. Kommunen har plikt til å tilpasse opplæringen til evnene og forutsetningene hos elevene. Noen elever vil ha behov for å få sin tilpassete opplæring i form av spesialundervisning.

På 1.-4. årstrinn skal kommunen sørge for at den tilpassete opplæringen i norsk eller matematikk mellom annet innebærer økt lærertetthet og er særlig rettet mot elever med svake ferdigheter i lesing og regning.

Kommunen har ansvar for at elever får innfridd sin rett til et godt og trygt skolemiljø.

Kommunen har plikt til å tilby skolefritidsordning før og etter skoletid for elever på 1.–4. trinn og for elever med nedsatt funksjonsevne på 1.–7. trinn.

Kommunen har plikt til å tilby leksehjelp til elever. I Orkdal kommune gis leksehjelp til elever fra 3.–7. trinn.

Kommunen har ansvar for skoleskys. Elever som bor mer enn 4 kilometer fra heimen (2 km for 1. trinn), har rett til gratis skoleskys. Noen elever har rett til skoleskys på grunn av trafikkmessige og sikkerhetsmessige forhold. Sør-Trøndelag fylkeskommune har ansvaret for å organisere skoleskysen.

Kommunen skal ha en pedagogisk – psykologisk tjeneste. Det er felles PP – tjeneste for Orkdal og Agdenes. PP – tjenesten skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringa bedre til rette for elever med særlige behov.

Den pedagogisk-psykologiske tjenesten skal sørge for at det blir utarbeidd sakkyndig vurdering for elever som har behov for spesialundervisning, for barn i barnehage med behov

for spesialpedagogisk hjelp og for voksne med rett til spesialundervisning på grunnskolenes område i henhold til opplæringslovens § 4A-2.

PP – tjenesten i Orkdal og Agdenes gir systemrettet bistand overfor barnehager og skoler i form av kompetansetiltak og veiledning.

9.2 Status

Orkdal kommune har 6 grunnskoler. Av disse er 3 rene barneskoler, 2 kombinerte barne- og ungdomsskoler og en ren ungdomsskole.

PP-tjenesten i Orkdal og Agdenes har kontor på Orkdal rådhus og betjener 9 barnehager, 8 grunnskoler og Voksenopplæringa.

Orkdal kommune bruker 100 833 kroner per elev til undervisning, skolelokaler og skoleskyss. Driftsutgifter til skoleskyss per elev hadde en økning fra 2014 til 2015, noen som delvis skyldes uforutsette kostnadene knyttet til individuelt tilrettelagt skoleskyss / sikringskyss i regi av AtB.

Elevundersøkelsen gjennomføres hvert år fra 5.-10. trinn i grunnskolen, og skal danne grunnlag for systematisk kvalitetsutvikling i læringsmiljøet for elevene.

Resultatene viser at det er høy trivsel, men også at det fortsatt er elever som opplever å bli mobbet. Orkdal kommune har vedtatt at kommunen skal være en foregangscommune når det gjelder bekjempelse av mobbing. Alle skolene i kommunen jobber systematisk med forebygging, avdekking og håndtering av mobbing.

Resultatene på nasjonale prøver viser at 23,6 % av elevene på 5. trinnet i Orkdal skårer på det laveste mestringsnivået i lesing. Det er en svak bedring fra året før. Over 30 % av elevene skårer på det høyeste mestringsnivået. Det er også en svak forbedring fra året før. Det er store forskjeller mellom skolene i kommunen.

Eksamensresultatene viser at det har vært en framgang i resultater i norsk og matematikk, mens resultatet i engelsk er det samme som året før.

Andel elever med vedtak om spesialundervisning har gått ned i Orkdal fra 9,5 % i 2012 til 8,3 % per 1.10.2016. Nedgangen har sammenheng med kommunens målrettede arbeid med å bedre den tilpassete opplæringa for alle elever.

Gjennomføring av og frafall fra videregående opplæring blir registrert 5 år etter at elevene har startet i videregående opplæring. De siste tallene viser en frafallsprosent på 27,7 etter siste telling. Frafallsprosenten er høyere i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene med 36,7 % mens den er på 12,4 % på studiespesialisering.

9.2.1 Hovedutfordringer

Høyt frafall fra videregående opplæring

Det høye frafallet fra videregående opplæring har store konsekvenser for den enkelte. Forskning viser at personer som ikke har fullført videregående opplæring generelt klarer seg mye dårligere på arbeidsmarkedet når de er i tjuetåra enn de som har fullført. Sannsynligheten for å være arbeidsledig, uføretrygdet eller motta sosialhjelp er større for de som ikke har fullført.

Noen elever har høyt skolefravær allerede i grunnskolen.

9.3 Strategi

9.3.1 Tidlig innsats og tilpasset opplæring

- Alle elever skal lære i et inkluderende fellesskap og skal ha klassen og klasserommet som sin hovedlæringsarena.
  - Spesialundervisning skal i hovedsak organiseres ved at lærer hjelper eleven i klasserommet med eventuelt korte økter på enerom/gruppe ved behov for spesiell trening.

- Særskilt norskopplæring skal i hovedsak gjennomføres ved styrking i klassen. For elever som nylig har kommet til landet, settes det inn **språkkurs**.
- Elevenes opplæringstilbud skal være **praktisk og variert**
- Elevene skal medvirke i planlegging, gjennomføring og vurdering av skolearbeidet

9.3.2 Elevens skolemiljø

Alle skoler i Orkdal skal ha en handlingsplan mot mobbing og andre krenkelser som revideres av personalet hvert år. Mobbe- og krenkelsessaker skal registreres via det elektroniske avvikssystemet.

Læringsmiljøteam/fraværsteam

Noen få elever i Orkdalsskolen har høyt skolefravær. PP – tjenesten styrker kompetansen for å jobbe forebyggende med fraværssaker og læringsmiljø saker. Det er utarbeidet rutiner for oppfølging av skolefravær og hvordan en skal jobbe med sakene når skolefraværet blir stort og blir til skolevegring. Arbeidet skjer i et tett samarbeid med andre instanser; psykisk helsearbeid, skolehelsetjenesten, barnevern og BUP (Barne- og ungdomspsykiatrien).

Tiltaket videreføres i handlingsplanperioden.

Skolen som samfunnsbygger - MOT

Alle skolene i Orkdal kommune er MOT – skoler/ Skolen som samfunnsbygger.

Tiltaket videreføres i handlingsplanperioden.

Nye bestemmelser i opplæringslovens kap. 9A

Stortinget vil behandle forslag til nye bestemmelser, og disse vil ha betydning for arbeidet med å forebygge krenkelser og mobbing og vil gi oss behov for noe endret praksis.

Det vil være behov for kompetanseheving for skoleeier, skoleledere og ansatte i skolen.

9.3.3 Kompetanseutvikling

Lokal kompetanseplan

Stortinget har vedtatt nye og skjerpete kompetansekrav for tilsetning og undervisning i grunnskolen. De nye bestemmelsene har tilbakevirkende kraft og kommunen har 8-9 år på å gjennomføre videreutdanning for lærere som ikke tilfredsstillende de nye kravene.

I Orkdal er 7 lærere i gang med studier iht. Lærerløftet. I tillegg deltar 1 inspektør og en rektor i rektorutdanningen og 3 ansatte i PPT gjennomfører videreutdanning.

Det skal lages en langsiktig plan for kompetanseutvikling.

Kompetanse 2017: Vurdering for læring MOOC

Nettstudium - MOOC

Skolebasert kompetanseutvikling innebærer at skolen, med ledelsen og hele det pedagogiske personalet, deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass. Hensikten er å utvikle skolens samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter når det gjelder læring, undervisning og samarbeid.

Alle skolene i Orkdal vil delta med alle lærerne fra 1.8.2017.

9.3.4 IKT i grunnskolen

Grunnleggende digitale ferdigheter er i læreplanverket for Kunnskapsløftet på linje med det å kunne uttrykke seg muntlig, det å kunne lese, det å kunne skrive og det å ha regneferdigheter.

Det nasjonale målet er at alle elever som går ut av grunnskolen skal mestre grunnleggende digitale ferdigheter.

Standarder:

- 1 elev per enhet på ungdomstrinnet
- 2 elever per enhet på barnetrinnet
- Alle skoler skal ha tatt i bruk digital meldebok fra 1.8.2017

Kostnad: 500 000 kr årlig i økt avsetning i tillegg til det som ble avsatt i 2016, totalt 1 mill. kr.

Kostnaden dekkes innenfor eksisterende ramme for grunnskole.

IKT – fagansvarlig

Vi har i dag en IKT – fagperson i 25 % stilling. Det er behov for å øke denne stillingen til 50 % stilling. Kostnad: 190.000 kroner.

Rådmannen har ikke funnet rom for tiltaket i budsjettet.

9.3.5 Skolebygg i Orkdal kommune

Krav til fremtidens skolebygg

I skolebruksplanen går en nærmere inn på de enkelte skolebyggene når et gjelder kapasitet, tilstand og om skolebyggene er tilpasset framtidens undervisningsmetoder og teknologi.

Skolene er vurdert opp i mot krav i en generell funksjonsbeskrivelse for skolebygg.

Utforming og organisering av skolebygg er viktige tiltak for å legge til rette for best mulig læring hos elevene. Skoleanlegget er arbeidsplass for de ansatte og for elevene en arena der læreplanens mål skal nås.

For fremtidens skolebygg vil det være et krav at bygningen kan tilpasses endret pedagogikk på en enkel måte, mens det for eksisterende skolebygg er viktig å påse at bygningsmessige tiltak bidrar til å øke byggets tilpasningsevne. Fleksible skolebygninger må lett kunne tilpasses svingninger i elevtall, nyere og fremtidige organisasjonsformer, undervisningsopplegg og arbeidsmåter og aktuelle krav til opplæring.

9.3.6 Skolene i Orkdal

Elevtallsutvikling, kapasitet og tilstand er beskrevet i vedlagte Skolebruksplan.

Lenke til:

- [Skolebruksplan](#)
- [Vedlikeholdsplan offentlige bygg](#)

9.4 Resultatmål

Resultatmål	Status 2015		Mål 2017	Mål 2020
Elevundersøkelsen	Landet	Orkdal	Orkdal	Orkdal
Er du blitt mobbet på skolen de siste månedene?	3,9 %	5,8 %	0 %	0 %
Lesing 5. trinn, gjennomsnittscore på en skala fra 1-100 der 50 er landsgjennomsnitt	50	51	53	55
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	41,2	39,6	41,5	43
Andel elever som fullfører videregående opplæring på 5 år (Kullet som startet i 2010)		73,3 %	78,0 %	80,0 %
Andel elever som får spesialundervisning		8,3 % (2016)	6,5 %	5 %

9.5 Økonomiske tiltak

9.5.1 Tiltak i handlingsplanperiode 2017-2020

Nye tiltak	2017	2018	2019	2020
Tidlig innsats rammeøkning	359 000	503 000	503 000	503 000
Skoleskyss, økt kostnad	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Språkkurs minoritetsspråklige elever	800 000	800 000	800 000	800 000
Tidlig innsats, tilpasset opplæring	500 000	500 000	500 000	500 000

9.5.2 Vedtatte tiltak i tidligere handlingsplan

Tidligere vedtatte tiltak	2016	2017	2018	2019
Styrking av naturfag 5. – 7. trinn	176 000	246 000	246 000	246 000

Lenke til: [Strategidokument grunnskole og SFO](#)

10 Barnehage

10.1 Arbeidsområde

Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen og som oppfyller rett til barnehageplass jfr. § 12a. I tillegg har Orkdal kommune innført rullerende opptak med søknadsfrist 1. oktober for alle ettåringer ved at de får plass én måned etter fylte ett år. Samme ordning gjelder også for eldre barn som har flyttet til kommunen etter forrige opptak.

Kommunen er lokal barnehagemyndighet og skal godkjenne, føre tilsyn med og gi veiledning til alle barnehagene i kommunen, også private.

Kommunen utbetaler tilskudd til private barnehager som er godkjent av kommunen. Den private barnehagen i Orkdal skal behandles likeverdig med de kommunale barnehagene.

10.2 Status

I Orkdal kommune er det 7 barnehager hvorav 6 kommunale og 1 privat barnehage. I en periode fram til 2011 var det stor vekst i barnetallet, etablerte kommunen flere midlertidige tiltak. Av disse gjenstår «Kårenden» på Evjen barnehage og «Utsikten» (boligen) på Gjølme barnehage.

Antall barn i barnehage har gått ned de siste 3 årene. Per 15. desember 2015 var det 668 barn med barnehageplass mot 724 i 2014.

Antall minoritetsspråklige barn har økt de siste årene. Per 15.12.2015 var det til sammen 57 barn fra språklige minoriteter mot 48 i 2014.

Orkdal kommune har en effektiv barnehagestruktur. Barnehagene har fra 3 til 8 avdelinger. Antall oppholdstimer per årsverk viser voksentettheten i barnehagen. Oppholdstimer per årsverk har gått noe ned de siste årene, noe som til dels skyldes at barnehagene går med noe ledig kapasitet om høsten etter innføring av rullerende opptak.

I Orkdal har 100 % av alle 3–5 åringer barnehageplass, mens 82,3 % av alle 1–2 åringer har barnehageplass.

Resultater fra brukerundersøkelser viser at foreldrene stort sett er godt fornøyd med barnehagetilbudet. Foreldre svarer at barn trives i barnehagen og det skåres høyt på respektfull behandling.

I Orkdal har 49,2 % av ansatte i barnehage barnehagelærerutdanning.

10.3 Strategi

10.3.1 Tidlig innsats

I dag går de aller fleste ett- og toåringer i barnehagen. De yngste barna har et større omsorgsbehov og vil kreve mer tid sammen med voksne enn de større barna.

God og stabil omsorg og relasjon mellom voksne og barn er en viktig forutsetning for barns utvikling, læring og danning. De voksne må gi nærhet, varme, trygghet, trøst og stimulering.

Bemanningsnorm

Regjeringa vil innføre en norm for hvor mange barn det bør være per voksen i barnehagen innen 2020.

10.3.2 Kompetanseutvikling

De ansattes kompetanse er avgjørende for kvaliteten på barnehagetilbudet. Personalets faglige og personlige kompetanse er barnehagens viktigste ressurs og en forutsetning for at barnehagen skal være en god arena for danning, omsorg, lek, læring og sosial utjevning.

Barnehagebasert kompetanseutvikling er et bærende prinsipp i strategien.

Framover er det viktig og nødvendig å holde fast på følgende områder:

- Vennsapsplanen (Voksne skaper vennskap)
- Barnehagen som lærende organisasjon
- Språkplanen
- Mestringsorientert ledelse

Områder for kompetanseutvikling 2016 – 2019				
	2016	2017	2018	2019
Implementering av vennsplanen	X	X		
Implementering av språkplanen	X	X		
Flerspråklig og kulturelt mangfold	X	X		
Realfag		X		
Mestringsorientert ledelse	X	X	X	X
Pedagogisk ledelse i lærende organisasjon, implementering av ny rammeplan		X	X	

Tiltak

Kompetansetiltak i regi av Universitetet Nord/DMMH.

- Tema: Pedagogisk ledelse i barnehagen som lærende organisasjon / implementering av ny rammeplan for barnehagen. Et program som går over 2–3 semestre.

Kostnad: 100 000 kr. Kostnaden dekkes innenfor rammen til barnehagesektoren.

10.3.3 Foreldreundersøkelse

Fra 2016 går vi over til å benytte den nye foreldreundersøkelsen som er utviklet av Utdanningsdirektoratet. Bakgrunnen er at en del av spørsmålsstillingene er mer relevante og kan gi et bedre grunnlag for kvalitetsutvikling innenfor sektoren i Orkdal.

10.3.4 Kommunen som barnehagemyndighet

Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Barnehagemyndigheten har et overordnet ansvar for å sikre at barna får et godt pedagogisk og trygt barnehagetilbud. Det er behov for å styrke bemanning i kommunens administrasjon med en barnehagefaglig fagperson i 50 % stilling for å ivareta de oppgavene som påhviler barnehagemyndigheten, slik som tilsyn med barnehager, godkjenning av barnehager, plan for kvalitets- og kompetanseutvikling, kvalitets- og vurderingssystem, veiledning, samordnet opptaksprosess, internkontroll, med mer.

Kostnad: 350 000 kr

Rådmannen har ikke funnet rom for tiltaket i budsjettet.

10.3.5 Barnehagekapasiteten

I handlingsplanperioden

I de siste årene har antall fødte barn i Orkdal gått ned. De siste to år er det født færre barn enn prognosene fra Statistisk sentralbyrå skulle tilsi. I 2015 ble det født 115 barn i Orkdal mot 169 i 2009. Fødselstallet i 2016 vil sannsynligvis ende på ca. 90 barn.

På bakgrunn av det reduserte barnetallet må vi tilpasse barnehagedriften. Det gjør vi med å fase ut drift av barnehageplasser i leide lokaler på Kløvervollen fra 1. juli 2017.

Innsparing i 2017: 1,6 mill. kr.

10.3.6 Kostpenger

Sunn og riktig mat er viktig for barns helse og utvikling. Alle barnehager i Orkdal tilbyr 3 måltider om dagen. Kost skal følge selvkostprinsippet. I dag har barnehagene høyere kostnader enn det de får inn i betaling for kost. Det er derfor behov for at kostpengene økes noe.

Fra 2017 økes kostpengene fra 280 kroner til 300 kroner i måneden i 2017 og trappes videre opp til 320 kroner i måneden i 2018, henholdsvis 15 kroner per dag og 16 kroner per dag.

10.3.7 Likeverdig behandling ikke-kommunale barnehager

Orkdal kommunale har en ikke-kommunal barnehage representert ved Liavoll barnehage.

Fra 1.1.2011 ble det innført nye regler for finansiering av ikke-kommunale barnehager. Det er et krav å behandle ikke-kommunale barnehager 100 % likeverdig med kommunale barnehager.

Satsene for 2017 fremkommer av tabellen nedenfor.

Driftstilskudd per heltidsplass		2017
0-2 år		203 224
3-6 år		99 556
Tilskudd kapital		
0-6 år		8 600
Totalt tilskudd		
0-2 år		211 824
3-6 år		108 156

10.4 Resultatmål

	Status 2015	Mål 2017	Mål 2020
Brukertilfredshet*	5,3		
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	49,2	50 %	50 %

*Fra 2017 vil Udir sine undersøkelser for brukertilfredshetsmåling tas i bruk. Måltall vil bli fastsatt i lederavtaler i 2017.

10.5 Økonomiske tiltak

10.5.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2017-2020

Nye tiltak	2017	2018	2019	2020
Nedlegging av drift Kløvrevollen	-1 631 000	-3 259 000	-3 259 000	-3 259 000
Gratis kjernetid 3-åringen	143 000	143 000	143 000	143 000

10.5.2 Vedtatte tiltak i tidligere handlingsplan

Tidligere vedtatte tiltak	2016	2017	2018	2019
Kompensasjon for redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Videreføring av leie Kløvrevollen	1 376 000	3 281 000	3 281 000	3 281 000

Lenke til: [Strategidokument Barnehage](#)

11 Helse og omsorg

11.1 Arbeidsområde

I følge Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester skal kommunen sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. I henhold til overordnede mål i kommuneplanens samfunnsdel skal Orkdal kommune fremme psykisk og fysisk helse, mestring og livskvalitet for innbyggerne. Vi skal sørge for at innbyggerne får nødvendige tjenester til å mestre egen hverdag og mulighet for samfunnsdeltakelse.

11.1.1 Orkdal Helsetun

Orkdal Helsetun gir tilbud om korttids-, rehabiliterings- og avlastningsopphold. I tillegg gis tilbud om langtidsopphold for beboere som ikke kan klare seg i eget hjem; herunder egen skjermet enhet for personer med demens. Institusjonen har eget kjøkken, egen renholdsavdeling og vaskeri for vask av beboernes private tøy. Orkdal Helsetun organiserer og administrerer dagsentertilbud til hjemmeboende eldre, samt dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens.

11.1.2 Hjemmetjeneste

Hjemmetjenesten tilbyr helsetjenester i hjemmet og personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring. Enheten administrerer i tillegg omsorgslønn til de som har særlig tyngende omsorgsoppgaver, omsorgsboliger, matombringing og trygghetsalarm. Enheten organiserer støttekontakt, tilrettelagt fritid, avlastning for barn og unge og bofelleskap for personer med utviklingshemming. Søknadskontor for helse- og omsorgstjenester er organisert under hjemmetjenesten.

11.1.3 Samhandlingsenheten i Orkdalsregionen (SiO)

Orkdal kommune er vertskommune for Samhandlingsenheten i Orkdalsregionen. SiO består av sengepost med kommunale døgnplasser for øyeblikkelig hjelp, legevaktjeneste og SiO utvikling. Det er 12 kommuner som samarbeider om øyeblikkelig hjelp sengepost og 11 kommuner som samarbeider om legevakt. Kommunalt tilbud om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp er lovpålagt fra 2016.

SiO medvirker også til utvikling av Orkdalsmodellen, og har ansatt egen prosjektmedarbeider til dette. Det er NTNU og St. Olavs Hospital HF som er ansvarlig for prosjektet, og prosjektleder er tilknyttet NTNU.

SiO er representert både i administrativt samarbeidsutvalg og flere faglige samarbeidsutvalg som er etablert mellom St. Olavs Hospital HF og kommunene i Sør-Trøndelag.

Lenke til: [Handlingsplan SiO 2016-2019](#)

11.2 Status

Utfordringsbildet er for oss, på lik linje med andre kommuner, knyttet til at flere oppgaver overføres fra spesialisthelsetjenesten til den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Utfordringen knyttet til dette dreier seg om både kapasitet og kompetanse. I tillegg vil de demografiske endringene som fører til en økning av antall eldre over 80 år i 2025 føre til økt press på tjenestene. Kommunenes inntekter kan ikke forventes å øke tilsvarende det økte behovet for tjenester.

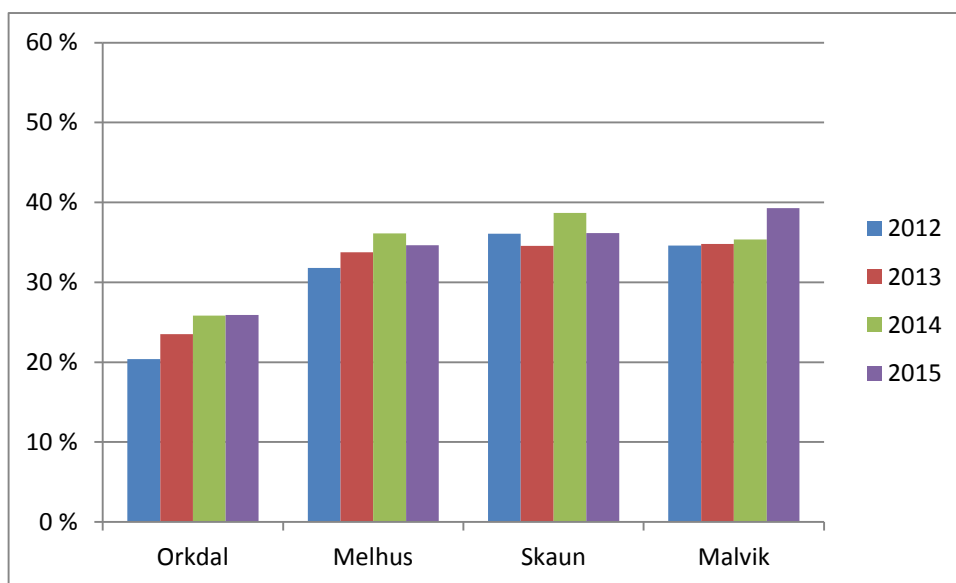
Helse- og omsorgstjenesten har hatt utfordringer med å holde driftsutgiftene innenfor den bevilgede rammen de siste årene. Dette skyldes i all hovedsak innføringen av samhandlingsreformen. Effekten av samhandlingsreformen forventes ikke å øke ytterligere

for somatiske tjenester, men det er fortsatt ventet at flere oppgaver overføres til kommunene.

Rapport etter forvaltningsrevisjon som ble gjennomført høsten 2015 viste at pleiefaktoren (årsverk pr plass) har steget de siste årene. Det er stor variasjon i pleiefaktor på sykehjem i Norge. En undersøkelse gjort av RO konkluderte med at pleiefaktoren varierer mellom 0,5 og 1 årsverk per plass.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pleiefaktor Orkdal helsetun	0,90	0,95	0,91	0,97	0,95	1,02

Kompetanseprofil

Orkdal kommune har lav andel med 3-årig høyskoleutdanning totalt sett. Hjemmetjenesten ligger på landssnitt, mens Orkdal Helsetun høsten 2016 har en dekningsgrad på 15,3%. Det er et mål å øke denne andelen blant annet ved at stillinger lyses ut som sykepleierstillinger ved ledighet.

Ombygging OPS

Byggetrinn 1: Ny avlastningsbolig for barn og unge er ferdigstilt. Innflytting juni 2016.

Byggetrinn 2: Ungdomsleiligheter i 1. og 2. etg ved OPS. Søknad om husbankfinansiering er innvilget. Ferdigstilles første kvartal 2017.

Pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven er endret. Endringen gjelder rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Det skal utarbeides kriterier for den enkelte kommune og føres ventelister. Forskriften trer i kraft juni 2017.

Utfordringsbildet er ytterligere beskrevet i strategidokument for helse- og omsorgstjenesten.

Lenke til: [Strategidokument helse- og omsorgstjenesten](#)

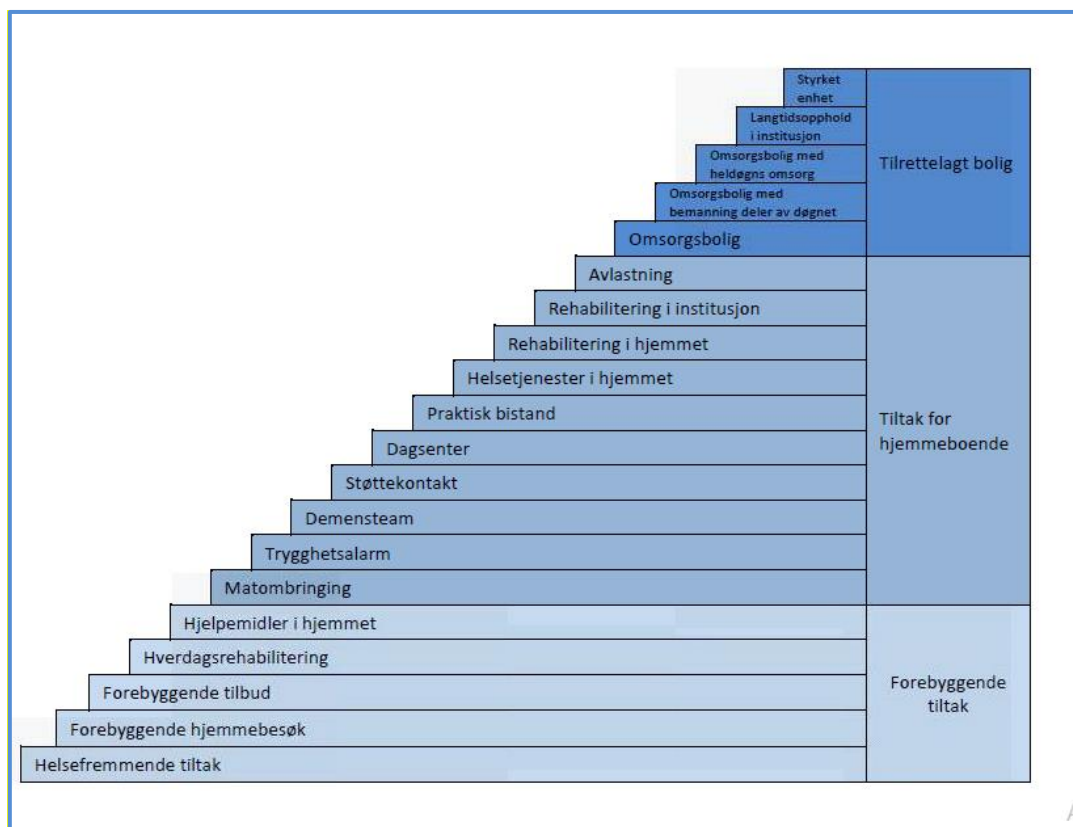
11.3 Strategi

11.3.1 Status tiltak i vedtatt HP 2016-2019

Det er i løpet av 2016 foretatt en vridning av tjenestetilbudet mot mer hjemmebasert omsorg ved at 8 plasser ved Orkdal Helsetun ble gjort om til omsorgshybler. Dette var mulig på grunn av ledig kapasitet ved sykehjemmet i 2016. Omorganiseringen muliggjorde også økning av andelen plasser i skjermet enhet til 27 %, som er over landsnitt.

Endringen er forventet å ha kostnadseffektiv effekt, da en institusjonsplass i snitt har høyere kostnad sammenlignet med hjemmebasert omsorg. Omorganiseringen muliggjorde gjennomgang og fordeling av personalressurser ved helsetunet. Det ble i den forbindelse besluttet en pleiefaktor (årsverk per plass) på 0,8 for langtidsavdelingene og 0,9 for korttidsavdelingen og skjermet enhet. Det er forventet at denne gjennomgangen skal bidra til å tilpasse driften til rammen. Det er også behov for å sikre gode rutiner for innkjøp.

11.3.2 En godt dimensjonert og utbygd omsorgstrapp

For å gi tjenester av god kvalitet på beste effektive omsorgsnivå er vi avhengig av å ha en godt dimensjonert og utbygd omsorgstrapp. Tanken bak dette er at helsefremmende og forebyggende tiltak som ligger langt ned i trappa skal sette brukeren i stand til å mestre eget liv og at de skal få mulighet til å bo i egen bolig så lenge som mulig.

De tiltakene som ikke er godt nok utbygd for at Orkdal kommune skal kunne tilby tjenester på nivået som er riktig for hver enkelt bruker, er nærmere beskrevet i strategidokument for helse- og omsorgstjenesten.

Nøkkeltall (se strategidokument) viser at Orkdal kommune er institusjonstung, og sett i lys av den demografiske utviklingen vil det være hensiktsmessig å vri tjenestetilbudet til mer hjemmebasert omsorg. Hverdagsrehabilitering, forebyggende hjemmebesøk, velferdsteknologi, frivillighet og samarbeid om rehabilitering mellom Orkdal helsetun og hjemmetjenesten er tiltak det vil legges vekt på for å nå dette målet i handlingsplanperioden.

Det ble bevilget 3,2 millioner til et 3-årig prosjekt som omhandler hverdagsrehabilitering og forebyggende hjemmebesøk. Se strategidokument. Det er forventet at effekten av dette blant annet vil være redusert trykk på Orkdal helsetun.

Det er behov for å utrede framtidige boløsninger for eldre i Orkdal kommune, herunder bruk og investeringsbehov på Orkdal helsetun.

11.3.3 Velferdsteknologi

Velferdsteknologi beskrives i Stortingsmelding 29 – Morgendagens omsorg som ett av tiltakene for å møte utfordringene knyttet til det økte behovet for kommunale helse- og omsorgstjenester. I likhet med Hverdagsrehabilitering legges det ved bruk av velferdsteknologi til rette for at brukeren selv kan mestre eget liv, og være lenger i eget liv. Orkdal kommune deltar i det midtnorske velferdsteknologinettverket og har startet utprøvingen av automatiske dosetter for 5 brukere i hjemmetjenesten. Det er startet kartleggingsarbeid for bruk av GPS for hjemmeboende demente. Begge disse prosjektene vil fortsette, og videreutvikles i 2017.

For at det skal være mulig å ta i bruk velferdsteknologi på Orkdal helsetun var det behov for å utbedre trådløsnettet. Dette vil også bidra til at man kan tilby gjestenett til besøkende. Det ble satt av kr 500 000 i investeringsmidler for 2016. Utbyggingen er ferdigstilt.

Det er gjort avtale om kjøp av plattform/ felles løsning for velferdsteknologi ved bruk av e-kommunemidler. Det er satt i gang en utredning av innkjøp av løsning for de to skjermede enhetene på helsetunet. Tiltaket er beskrevet under nye tiltak for handlingsplanperioden.

11.3.4 Frivillighet

Orkdal har på mange områder et godt samarbeid med frivillige og pårørende. Det er imidlertid et behov for mer systematisk tilnærming til samarbeid med frivilligheten. Kommunen må fastsette ambisjonsnivået for samarbeidet med frivillige. Dette kan gjøres gjennom en overordnet strategi for frivillig arbeid i Orkdal kommune samt en strategi for frivillig arbeid i helse- og omsorgstjenesten. Arbeidet med frivillighetsstrategi er igangsatt.

11.3.5 Livsglede for eldre

Orkdal Kommune/Orkdal Helsetun har signert samarbeidsavtale med Stiftelsen Livsglede for eldre om å bli sertifisert som livsgledesykehjem. Det er utarbeidet ni livsgledeskriterier som skal settes i system for å ivareta sosiale, kulturelle og åndelige behov hos beboerne. Det gjør det enklere for ansatte å jobbe systematisk med tiltak for å skape et meningsfullt innhold i hverdagen til beboerne. Målet er å skape mer livsglede, både for de ansatte og de eldre. Målet er sertifisering i 2017. Det er inngått avtale med stiftelsen Livsglede for eldre om å utvide konseptet slik at Orkdal kommune blir sertifisert som livsgledeskommune. Arbeidet er startet og videreføres i 2017.

11.3.6 Menn i helse

Som et rekrutteringstiltak for å sikre kompetanse er det et ønske om å utrede muligheten for et "menn i helse"- prosjekt i Orkdal kommune. Dette vil være et tiltak for menn mellom 26 og 55 år som mottar egnede ytelser fra NAV. Deltakerne får tittelen helserekruert og det tilbys et

komprimert utdanningsforløp frem til fagbrev som helsefagarbeider. Helsekruttene veksler mellom å motta ytelser fra NAV og lønn fra kommunen.

11.4 Resultatmål

	2016	Mål 2017	Mål 2020
Sykefravær	12,9 %	10 %	10 %
Antall betalingsdøgn for utskrivningsklare pasienter	6	0	0
Andel klager som får medhold av fylkesmannen	0	0	0
Andel saker behandlet innenfor frist	88,7 %	100 %	100 %

11.5 Økonomiske tiltak

11.5.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2017-2020

Nye tiltak	2017	2018	2019	2020
Velferdsteknologi Orkdal Helsetun (se tekniske tjenester kap. 15.4.1)				
Omstillingsfond eldreomsorgen	2 000 000			
Ressurskrevende brukere	621 000	621 000	621 000	621 000
BPA – hjemmetjenesten (personlig assistent)	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Styrking helsetunet	0	0	500 000	1 000 000
Trygghetsalarmer, redusert leie	90 000	90 000	90 000	90 000

11.5.2 Vedtatte tiltak i tidligere handlingsplan

Tidligere vedtatte tiltak	2016	2017	2018	2019
Omsorgsbolig med heldøgns omsorgs-utredningsmidler		750 000		
Styrking helsetunet	1 000 000	1 000 000	500 000	0
Hverdagsrehabilitering 3-årig prosjekt	1 082 000	1 082 000	1 082 000	0
Omstillingsfond eldreomsorgen	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Ingen prisøkning trygghetsalarmer	53 000	85 000	85 000	85 000

12 Familie og velferd

12.1 Helse og familie

Enhet helse og familie omfatter allmennlegetjeneste, legevakt, helsestasjons- og skolehelsetjeneste, fysio- og ergoterapitjeneste, psykisk helse og rusarbeid, boligtildeling og husbanktjenester, Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT) og koordinerende enhet.

Lenke til:

- [Strategidokument Helse og familie](#)

- [Boligstrategi for Orkdal kommune](#)

12.1.1 Status

12.1.1.1 Tidlig innsats

Ett av målene i kommuneplanens samfunnsdel er at barn og unge skal oppleve mestring og utvikling som gir et godt grunnlag for voksenlivet. I tillegg skal Orkdal kommune fremme psykisk og fysisk helse, mestring og livskvalitet for alle våre innbyggere. De fleste innbyggerne i kommunen mestrer egne liv, men for de som trenger bistand for å klare dette, er det viktig å utvikle gode tiltak som kan iverksettes så tidlig som mulig. Tidlig innsats kan for eksempel forebygge skjevutvikling hos barn og unge, frafall i videregående og hjelpe voksne som ikke mestrer foreldrerollen.

Orkdal kommune har som målsetting å bistå barn og foreldre gjennom tidlig og samordna innsats, og ønsker derfor å styrke den tverrfaglige samhandlingen rundt barn og unge i kommunen.

I løpet av 2016 ble det ansatt en ny kommunepsykolog som får hovedansvar for tidlig innsats og videreutvikling av det gode tverrfaglige arbeidet som er igangsatt i kommunen.

12.1.2 Strategi

12.1.2.1 Ansette psykolog

Orkdal kommune har fått tilskudd fra Helsedirektoratet på kr 510 000,- i 2015 til ansettelse av ny psykolog i den kommunale helse – og omsorgstjenesten. Dette tilskuddet er for 1. driftsår, men tilskuddsordningen videreføres i tre år. Tilskuddet dekker ikke full lønn, så det ble avsatt 200 000 kr i 2016-2018 og 600 000 kr fra 2019 til formålet. Den nye kommunepsykologen får hovedansvar for tidlig innsats og videreutvikling av det gode tverrfaglige arbeidet som er igangsatt i kommunen.

12.1.2.2 Utvikle en tverrfaglighet i skolehelsetjeneste

Orkdal kommune vil styrke skolehelsetjenesten ved at ulike faggrupper blir en del av den eksisterende skolehelsetjenesten. Viktig å få etablert et godt koordinert samarbeid på tvers av fag til det beste for barn og unge. Aktuelle faggrupper inn i skolehelsetjenesten er fysio-/ergoterapitjenesten, psykisk helse og rusarbeid. Den økte rammen til fysio-/ergoterapitjenesten og helsestasjon- og skolehelsetjenesten på kr. 200 000,- skal bidra til etablering av en tverrfaglig skolehelsetjeneste.

Som varslet i Kommuneproposisjonen vil Regjeringen ytterligere styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten, herunder jordmortjenesten. For Orkdal utgjør det en styrking på kr. 154 000,- i 2017.

12.1.2.3 Hverdagsrehabilitering

En av målsettingene i Kommuneplanen er å legge til rette for at den enkelte lengst mulig kan mestre eget liv. Ved å utarbeide en modell for hverdagsrehabilitering som er tilpasset kommunens behov, kan man forebygge og /eller utsette behov for økte tjenester fra kommunen. Etablering av tverrfaglig team som jobber med forebyggende hjemmebesøk kan være et slikt tiltak. Dette går ut på å styrke evnen til å mestre dagliglivets utfordringer, og ergoterapeuter og fysioterapeuter er viktige bidragsyttere i dette arbeidet. Det etableres et tverrfaglig team med fokus på hverdagsrehabilitering og utvikling av forebyggende hjemmebesøk. Teamet består av ansatte fra hjemmetjenesten, fysio-/ergoterapitjenesten og

psykisk helse. I handlingsplan 2016-2019 ble det avsatt 400 000 kr til ansettelse av en fysioterapeut i 100 % prosjektstilling i tre år.

12.1.2.4 Ungdomspatroljen

Ungdomspatroljen i Orkdal har etablert et godt samarbeid med Orkdal vgs./russen, politi, vaktelskaper og Natteravnene og har fått gode tilbakemeldinger på det arbeidet som gjøres.

Det er kommunalt ansatte som går Ungdomspatroljen og de melder tilbake at de har kapasitet til å gå oftere enn de gjør i dag. Å bevege seg ut av kontorene og jobbe med "utesko", betyr å være tilstede og tilgjengelige der ungdommen er. For å få til en økning på dette tilbudet, må de økonomiske rammene utvides. Det er satt av 80 000 kr i handlingsplan 2015-2018. Rammen ble økt med 70 000 kr fra 2016.

12.1.2.5 Opptrappingsplan på rusfeltet

Regjeringen vil styrke innsatsen på rusfeltet gjennom en ny opptrappingsplan som skal bidra til kapasitet og kvalitet i tilbudet til personer med rusproblemer. Som en del av satsingen på rusfeltet er 400 mill. kroner av veksten i de frie inntektene til kommunene begrunnet med en økt satsing på rusfeltet. Midlene blir fordelt til kommunene etter sosialhjelpsnøkkelen i inntektssystemet. Regjeringen vil gjennom etablerte rapporteringsordninger følge med på utviklingen i sektoren. For Orkdal kommune utgjør det en styrking av rusfeltet med 676 000,- i 2017.

12.1.2.6 Elvestien Øst/Barnebolig

I løpet av 2016 ble det gjennomført en evaluering av tiltaket Elvestien Øst/ Barnebolig med henblikk på videre tiltak for ungdommene. Ut ifra en faglig vurdering vil man vurdere hvem som har behov for heldøgns omsorg og hvem som kan bo i egne leiligheter med mindre oppfølging fra hjelpeapparatet. Omsorgstrappen bør brukes fullt ut til denne brukergruppen også.

Det er avdekket behov for å øke tjenestene rundt en av brukerne på Elvestien Øst, på grunn av økt behov for helsetjenester og for sikkerheten til de ansatte. Utgiftene på de forsterkede tiltakene har en kostnadsramme på ca. 2.2 mill.

12.1.2.7 Robuste småhus

Kommunen disponerer i dag 10 brakker, som benyttes blant annet som kriseboliger, boliger for bostedsløse og andre som har store utfordringer med f.eks. rusproblematikk. Utfordringen med brakkene er blant annet beliggenhet, utforming, materialbruk og størrelse.

Seks av brakkene eies av kommunen, mens fire har vært innleid siden 2010 til en relativt høy pris. Felles for brakkene er at de er små og nedslitte, og dermed kostbare å drifte og vedlikeholde. Kommunen ønsker derfor å si opp leieavtalen på de fire brakkene. I tillegg må fire av brakkene flyttes/rives i løpet av 2017 på grunn av etableringen av Isfjord Norway på Grønøra. Ut ifra de erfaringene vi har, er det fortsatt behov for denne type boliger og i det samme antallet som i dag.

Behovet er at de fire første småhusene står innflytningsklare før sommeren 2017, og ønskes etablert på Flata 9, Grønøra. Som pr i dag huser etablerte kommunale utleieboliger. De neste fire småhusene foreslås plassert på ledig kommunal tomt i Moan. Plasseringsalternativet legges fram som egen sak til politisk behandling. Antall småhus må ses i sammenheng med kommunenes nåværende behov samt fremtidig behov med tanke på kommunesammenslåing.

12.1.2.8 Øyeblikkelig hjelp døgntilbud innenfor psykisk helse og rusmiddelproblem fra 2017

Fra 2017 skal pasienter med psykiske helse- og rusmiddelproblemer få øyeblikkelige hjelp døgntilbud i kommunen. Bakgrunn for å innføre plikten for personer som har psykisk helse – og/eller rusmiddelproblemer er at denne gruppen ikke skal diskrimineres, men ha lik tilgang til helsetjenester når det haster. Hensikten med øyeblikkelig hjelp døgntilbud er å unngå innleggelse i spesialisthelsetjenesten når dette ikke er ønskelig eller nødvendig ut fra helhetlig medisinsk og psykososial vurdering. Det stilles følgende krav til døgntilbudet:

- Tilbudet som etableres i kommunen skal være bedre eller like godt for pasienten som et alternativt tilbud i spesialisthelsetjenesten
- Tilbudet skal etableres med den allmenntilgjengelige og øvrige kompetansen som finnes i kommunen

Øyeblikkelig hjelp døgnopphold er en del av kommunens sørge- for- ansvar. Kommunen bør vurdere om tilbudet kan etableres som en del av det eksisterende tilbudet i kommunen, spesielt på grunn av at de økonomiske overføringene til kommunen er svært begrenset. For 2017 er det ingen overførte midler til etableringen.

Plikten til øyeblikkelig hjelp døgnopphold gjelder kun for pasienter og brukere som kommunen har mulighet til å utrede, behandle eller yte omsorg til.

12.1.2.9 Lokalene til Helsestasjonen (Tjenestesenteret)

Det ble høsten 2015 utført inneklimatekartering i lokalene til helsestasjonen. Bakgrunnen var at ansatte opplevde dårlig luftkvalitet, og rapporterte om hodepine og trøtthet utover arbeidsdagen. Konklusjonen på kartleggingen var at helsestasjonen drives i dag med utilfredsstillende luftkvalitet. Bedriftshelsetjenesten anbefaler på det sterkeste at det installeres ventilasjonsanlegg i bygget for å unngå en videre utilfredsstillende situasjon med dårlig luftskifte spesielt i kontorene. Det haster med å ta en beslutning om videre lokaliteter til Helsestasjonen, og det er et stort ønske å få samlet de to helsestasjonene slik at man kan få utnyttet ressursene på en optimal måte.

12.1.3 Resultatmål

Resultatmål	Status 2015		Mål 2016	Mål 2019
	Landet	Orkdal		
Brukerundersøkelse Ergoterapi og fysioterapi	5,0	5,1	5,0	5,0
Brukerundersøkelse Helsestasjon	5,1	5,2	5,0	5,0
Brukerundersøkelse Psykisk helsearbeid (Skala 1-4)	3,5	3,6	3,5	3,5
Sykefravær		6,5 %	5,5 %	5,0 %

12.2 Barneverntjenesten

Barneverntjenestens oppgave er først og fremst å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Videre skal tjenesten bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Barn som har særlige behov skal primært få hjelp i sitt eget hjem. Dersom slike hjelpetiltak ikke er tilstrekkelig, kan barneverntjenesten plassere barn i fosterhjem eller barneverninstitusjon.

Orkdal kommune er vertskommune for den interkommunale barneverntjenesten for Orkdal, Meldal, Agdenes og Skaun. Totalt omfatter tjenesten 19,3 årsverk fordelt på enhetsleder, 1,3 merkantilt ansatte, en organisasjonskonsulent og 16,0 fagstillinger.

Regnskapet for tjenesten føres som en del av Orkdal kommunes regnskap, men adskilt for hver kommune. Det rapporteres her bare på Orkdal kommunes del i det interkommunale samarbeidet.

12.2.1 Status

Barneverntjenesten har organisert seg i tre funksjons team for å få hevet kvaliteten på arbeidet, samt at tjenesten overholder alle lovkrav.

Tjenesten har videre investert mye i kompetanseutvikling. Det har spesielt vært jobbet mot å utvikle og drive barneverntiltakene selv. På denne måten får tjenesten utnyttet tildelte midler på en bedre måte.

I det siste året har tjenesten mistet noen barnevernkonsulenter til nabokommuner. Det har imidlertid lyktes å rekruttere godt kvalifiserte erstattere. Det må i fortsettelsen jobbes for å sikre kontinuitet og stabilitet i barnevernkonsulentgruppa. Videre rapporteres det om et godt arbeidsmiljø og tjenesten jobber målretta med nærværsfaktorer.

12.2.2 Strategi

Oppgavefordelingen mellom stat og kommune

Det må forventes at kommunen gradvis overtar mer av de statlige oppgavene for barnevernet. Kvalitets- og strukturen reformen i barnevernet ble presentert i mars 2016 og vil bli inkludert i forslaget om ny barnevernlov som ventes å bli fremmet for stortinget våren 2017.

Her er forslaget at kommunene vil få økt faglig og økonomisk ansvar for alle typer hjelpetiltak. Spesielt vil kommunene få ansvar for rekruttering, opplæring og veiledning av fosterhjem. Kommunenes nærhet til innbyggerne skal gi et bedre og mer tilpasset tjenestetilbud, på barnevernsområdet. Kommunen må derfor ha en langsiktig strategi på hvordan løse disse oppgavene uten bistand fra det statlige barnevernet. Dette må ses i lys av framtidig endret kommunestruktur.

Psykatri/Barnevern

Barn/ungdom er mer lovlydige, det er mindre rusbruk og kriminalitet men en stadig større andel får psykiske vansker. (Jf. siste ungdomsundersøkelse)

Det er en gråsoner hva som er psykiatri og hva som er barnevern. Ofte er det begge deler. Uansett vil nok tjenestetilbudet til disse barna/ungdommene i større grad bli et kommunalt ansvar (jf. samhandlingsreformen). Kommunens psykiatrikompetanse for barn må i sterkere grad kanaliseres mot barnevernets klienter og i et samarbeid med barnevernet. Dette gir et godt utgangspunkt for et mer helhetlig tilbud enn hva som er i dag hvor oppgavefordelinga er delt mellom stat (spesialisthelsetjenesten) og kommune.

Forebyggende vs. risikobarnevern

Kommunen må bli enda tydeligere på andre enheter og instansers forebyggende oppgaver. Barneverntjenesten må investere mye i å komme disse enhetene i møte ved tettere samarbeid.

Barneverntjenesten må være en bidragsyter sammen med andre kommunale enheter i å yte tidlig innsats på et lavest mulig nivå. Konkret i form av satsing på å utvikle kommunens familiesenter og deltagelse i tverrfaglige team.

Barnevern og etnisitet (økt antall innvandrere)

I og med at vi kan forvente økt innvandring av etniske minoriteter (flyktninger, arbeidsinnvandring), må barneverntjenesten styrke sin kompetanse i området barnevern og etnisitet.

Et mer gjennomiktig barnevern

Barnevernet må generelt bli mer gjennomiktig. For vår tjenestes del handler det om å la politikerne, media og lokalsamfunnet få kjennskap til hva vi driver med. Vi vil legge vekt på utadretta virksomhet og invitere sentrale samfunnsaktører inn til tjenesten vår. Vi vil videre legge vekt på arbeidsmetodikk som er preget av åpenhet og samhandling med brukernes nettverk.

Personellmessige utfordringer og tiltak

Den kommunale barneverntjenesten vil hele tiden stå overfor utfordringen med å rekruttere gode barnevernskonsulenter. En like stor utfordring er å holde på disse over tid.

12.2.3 Resultatmål

	Status 2015	Mål 2017	Mål 2020
Tjenesten skal ikke ha fristoversittelser på meldinger	100 %	100 %	100 %
Tjenesten skal ikke ha fristoversittelser på undersøkelser	100 %	100 %	100 %
Tjenesten skal sikre lovens krav om 4 oppfølgingsbesøk i fosterhjemmene	100 %	100 %	100 %
Alle hjelpetiltak skal ha tiltaksplaner	100 %	100 %	100 %
Sykefraværet skal ikke overstige kommunalt gjennomsnitt	7,6 %	8,0 %	8,0 %

12.3 Arbeidsområdet NAV

NAV – sosialtjenesten

I samsvar med gjeldende samarbeidsavtale mellom Orkdal kommune og NAV organiserer og administrerer NAV Orkdal kommunens ansvar for inntektssikring gjennom økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsstønad, ungdomskontakt, økonomisk rådgivning, gjeldsrådgivning og statlig bostøtte.

Arbeid og aktivitet er viktig for menneskers livsgrunnlag og helse. Dette vises også i regjeringens handlingsplan mot fattigdom;

- Å gi alle muligheter til å komme i arbeid
- Å gi alle barn og unge mulighet til å delta og utvikle seg
- Å gi bedre levekår for de vanskeligst stille

Arbeids- og velferdsforvaltningen skal bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet.

12.3.1 Status

NAV Orkdal har 25 ansatte, fordelt på 9,95 kommunale årsverk, og 13,9 statlige. Enheten er organisert i en mottaks- og en oppfølgingsavdeling.

Det er uro i arbeidsmarkedet og økning i antall arbeidsledige. NAV Orkdal har en økning av nytilmeldte arbeidssøkere og permitterte, og en stor andel ungdom blant dem.

Det er et styrket krav til aktivitet for mottakere av sosialhjelp.

Bosetting av flyktninger fordrer oppfølgingsarbeid for veilederne i NAV over tid. Kommunesammenslåing vil kreve tid til fagsamarbeid og kulturbygging.

12.3.2 Strategi

Strategier og tiltak for å redusere antall sosialhjelpsmottakere og uføretrygdede som er utenfor aktivitet og arbeid i Orkdal kommune

Styrke personalressursen til tett oppfølging og bistand av mennesker som har vært utenfor aktivitet og arbeidsliv over kortere eller lengre tid. Dette kan eksempelvis dreie seg om direkte bistand til å stå opp om morgenen, transport for å komme seg til jobb/aktivitet, og støtte i arbeidstrening og på praksisplass.

Strategier og tiltak for å ivareta økt bosetting av flyktninger

NAV har styrket innsatsen overfor innvandrere og flyktninger ved å dedikere en stillingsressurs til tettere arbeidsrettet oppfølging av denne gruppa. Flyktninger som ikke har kommet i jobb eller utdanning etter to år i introduksjonsprogrammet, blir NAV-brukere. En del kan ha lang avstand til arbeid og muligheten for å bli selvhjulpne. De kan ha behov for NAV sin bistand og ytelser over mange år. Flere bosettinger vil medføre flere brukere av NAV.

Strategier og tiltak for å styrke kvaliteten i den arbeidsrettede brukeropfølgingen og møte økt arbeidsledighet og permitteringer

Styrking av markedskunnskap, kjennskap til lokalt næringsliv og samarbeid med og bistand til arbeidsgivere er viktig for at flere av NAV sine brukere skal komme i/eller beholde arbeid. Sikre riktig type kurs, opplæring og tiltak som brukere mangler og som det lokale næringslivet etterspør.

12.3.3 Resultatmål

	Status 2015	Mål 2017	Mål 2020
Andel som har mottatt økonomisk sosialhjelp	1,6	1,5	1,4
Andel som er langtidsmottakere med økonomisk sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold	0,9	0,5	0,4
Andel unge som har mottatt økonomisk sosialhjelp	4,4*	3,6	3,5
Sykefravær kommunalt ansatte	13,3 %	6,0	5,0
Andel virksomheter som har fått arbeidsmarkedsbistand fra NAV	29 %	20 %	25 %

*Gjennom prosjektet «Alle kan» får vi kontakt med en del ungdommer og får kartlagt deres behov for bistand fra NAV. Dette gjør at andelen unge som mottar økonomisk sosialhjelp øker. Men hensikten er at de så raskt som mulig skal komme tilbake til skole eller i arbeid/aktivitet.

12.4 Kvalifisering og arbeidstrening

Enhet kvalifisering og arbeidstrening organiserer bosetting, kvalifisering og integrering av flyktninger, voksenopplæring, varig tilrettelagt arbeid, aktivisering og arbeidstrening, beredskapsarbeid og lokalt hjelpemiddellager.

Lenke til: [Strategidokument Kvalifisering og arbeidstrening](#)

12.4.1 Status

Bosetting og integrering av flyktninger

Den store økningen av asylsøkere til Norge høsten 2015 og våren 2016 førte til økt behov for bosettingsplasser. Orkdal kommune økte bosettingen i 2015 fra 20 til 40 flyktninger. For 2016 ble det vedtatt å bosette 48 flyktninger der 12 var enslig mindreårige under 18 år, og 5 av disse under 15 år. Orkdal kommune er anmodet om å bosette 30 flyktninger i 2017, der 5 er enslig mindreårige under 18 år, og 3 av disse under 15 år.

Voksenopplæringa ivaretar kommunens plikt til å gi et godt og helhetlig tilbud om norskopplæring for flyktninger/innvandrere, grunnskoleopplæring for voksne, spesialundervisning for voksne. Voksenopplæringa har til enhver tid over 100 deltakere i opplæring. Voksenopplæringa har i 2016 avtale med Meldal og Agdenes om salg av voksenopplæringstjenester.

12.4.2 Strategi

Aktivisering og sysselsetting

Målsettingen er å gi alle som ikke deltar, eller faller ut av ordinært arbeid et tilbud om arbeid/aktivitet. Grunnen til at de ikke deltar i det ordinære arbeidsmarkedet kan være fysiske, psykiske eller etniske årsaker. Mange får tilbud gjennom NAV sine arbeidsmarkeds kurs og tilbud i godkjente vekstbedrifter. For de som ikke har andre tilbud, benyttes kommunens to bedrifter til dette formålet, Orkdalstorget og Sampro. Både Orkdalstorget og Sampro har rammer som forutsetter inntekt for fortsatt drift, dette er det mest krevende i forhold til driften. Det er kontinuerlig fokus på nye arbeidsoppgaver for å sikre tilstrekkelig inntektsnivå. Det vil framover bli sett på muligheten for økning av kvaliteten på tjenestetilbudet og synergieffekter mellom Sampro og Orkdalstorget.

Det stilles stadig større krav til journalføring og dokumentasjon, derfor er Gerica innført som fagsystem både ved Orkdalstorget og Sampro. Videre vil det fra 2017 bli startet et dagsentertilbud i lokalene ved Sampro, dette er et samarbeidsprosjekt mellom Hjemmetjenesten og Sampro og finansieres over ordinær drift. Tiltaket er tenkt å omfatte de som ikke er i stand til å nyttiggjøre seg arbeidsaktivitet. Tilbudet er i første omgang planlagt 3 dager per uke og fem timer per dag.

Det er fortsatt stort fokus blant brukergruppen på at motivasjonslønnen på 11 kr per time oppfattes som lavt. Den er ikke økt siden 2004 og er lav i forhold til satser i ordinære vekstbedrifter. Det er ikke lagt inn forslag til økning i budsjettet.

Bosetting- og integrering av flyktninger

Anmodning om bosetting av flyktninger i 2017 er 30 flyktninger, herav 5 enslig mindreårige under 18 år, 5 under 15 år. I 2016 ble tjenesteapparatet rigget for å håndtere en økt bosetting. Dette må videreføres i budsjettet og selv om bosettingstallet går noe ned igjen vil den økte bosettingen generere behov i flere år framover.

En av flaskehalsene i bosettingsarbeidet er egne boliger. I kommunestyrevedtaket om økt bosetting står det videre:

- Kommunestyret ber rådmannen prioritere bygging/leie/kjøp av hensiktsmessige boliger.
- Kommunestyret ber om at det blir gjort på en måte som utnytter statens virkemiddel fullt ut.

Fleire byggeprosjekt er i gang, både i kommunal og privat regi. Viser for øvrig til kommunens boligstrategi.

Det vil i handlingsplanperioden bli lagt vekt på innføring av elektronisk journal i fagprogrammet Visma, utgiftene er tenkt dekt av flyktningfond eller enhetens overskuddsfond og vil bli fremmet som egen sak.

Flyktningtjenesten har kontorplassering i 2. etg. ved Tjenestesenteret. Det er gjennom lang tid blitt synliggjort mangler ved bygningen. Det haster med å ta beslutninger om fremtiden for Tjenestesenteret, blir det besluttet at bygningen skal bestå og renoveres, er det en god lokasjon for tjenesten. Hvis Helsestasjonen skal over i andre lokaler vil det være aktuelt å flytte flyktningtjenesten ned i første etasje.

Voksenopplæring

Har per i dag et deltakerantall på over 100. Hovedvekten av deltakerne er fra Orkdal, men kommunen har og avtale om opplæring av deltakere fra Meldal og Agdenes. Rådmannen er i forhandlinger med Meldal og Snillfjord om en desentralisert voksenopplæring i de to kommunene, organisert etter vertskommunemodellen der Orkdal er vertskommune. Økonomien i vertskommunesamarbeidet er tenkt finansiert gjennom overføring av statstilskudd fra Meldal og Snillfjord til Orkdal som vertskommune. Det forhandles ut fra et volum med to klasser og to lærerstillinger med fysisk plassering i Meldal kommune, og en klasse og en lærstilling som er fysisk plassert i Snillfjord kommune.

Lokalt hjelpemiddellager

Hjelpemiddellageret har til dels gamle og slitte hjelpemidler. Det er bevilget ekstra midler i 2016 og 2017 for å komme opp på et akseptabelt nivå med tanke på kvaliteten på hjelpemidlene. Innkjøpene er i gang etter dialog med hjelpeapparatet om behovene. Samhandlingsreformen forutsetter flere hjelpemidler i lokalt lager på grunn av at pasientene skrives tidligere ut fra sykehus. Det er og en målsetting at flest mulig skal bo lengst mulig hjemme med hjelp på riktig nivå i omsorgstrappa. Med plasseringen av hjelpemiddellageret i lokalene til Orkdalstorget ser en at avstanden til hjelpeapparatet kan være stor. Det er behov for at plasseringen vurderes opp mot realiseringen av nytt folkehelsesenter.

Kvalifiserings- og arbeidstreningssenter

Offisiell åpning av K-bygget (tidligere F-bygget) ble markert i mai 2014. Innvendig framstår det meste som fullverdig renoverert, men fortsatt står mye igjen utvendig. Det er behov for å starte arbeidet med renovering av yttervegger og innsett av nye vinduer, for å kunne tenke seg bygget som et permanent bygg for de tjenestene som har flyttet inn. Arbeidet kan gjennomføres ved at det settes av en sum hvert år for utvendig renovering, og at bygget innen ca. 8-10 år er ferdig renoverert, også utvendig. Arbeidet vurderes startet i 2018 men det settes ikke av midler i budsjettet på dette tidspunktet.

12.4.3 Beredskapsarbeid

Sektorovergripende ROS analyse ble ferdig ved årsskifte 2013/2014 og ble behandlet sammen med revisjon av kommuneplanens arealdel. Det tas sikte på ny revisjon av ROS analysen i forbindelse med kommunesammenslåingen med Meldal, Agdenes og Snillfjord fra 1.1.2020. Overordnet beredskapsplan med de ulike tilleggene blir revidert hvert år. Førre for arbeidet innenfor feltet beredskap i kommende handlingsplanperiode blir prioritering og gjennomføring av forslag til tiltak i ROS analysen. Kostnaden er ikke beregnet.

Det ble høsten 2016 avholdt en fullskala beredskapsøvelse. Evaluering av øvelsen viser flere forbedringspunkter som rådmannen vil ta tak i.

Det er behov for ytterligere utbygging av krisestøtteverktøyet DSB-CIM med flere moduler, beregnet kostnad dekkes innenfor budsjettet.

12.4.4 Resultatmål

	Status		Mål
	2016	2017	2020
Frammøte SAMPRO	98,7 %	98 %	98 %
Frammøte Voksenopplæringa, intro-programmet	91,1 %	93 %	95 %
Frammøte Orkdalstorget	92 %	92 %	92 %
Tatt norskprøve introduksjonsdeltakerne, % av målgruppe	100 %	100 %	100 %
Tatt norskprøve rett og plikt til norsk, % av målgruppe	100 %	75	75 %
Bosetting i forhold til vedtak	95 %	100 %	100 %

12.5 Økonomiske tiltak

12.5.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2017-2020

Nye tiltak	2017	2018	2019	2020
OPS trinn 2 – økning	500 000	500 000	500 000	500 000
Elvestien Øst	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Statlig styrking helsestasjon/skolehelestation	154 000	154 000	154 000	154 000
Opptappingsplan rusomsorgen(statlig)	676 000	789 000	789 000	789 000
Opptappingsplan habilitering/rehabilitering	225 000	225 000	225 000	225 000
Tiltak rusm.politisk handlingsplan	0	100 000	0	0

12.5.2 Vedtatte tiltak i tidligere handlingsplan

Tidligere vedtatte tiltak	2016	2017	2018	2019
Helse og Familie				
30 % helsesøster fra 2017. Flyktning		192 000	192 000	192 000
Kommunepsykolog	200 000	200 000	200 000	600 000
Økt stilling fysio- ergoterapitjenesten (hverdagsrehabilitering)	400 000	400 000	400 000	
Økt ramme Ungdomspatroljen	70 000	70 000	70 000	70 000
Barneverntjenesten				
Økt ramme	600 000	600 000		
NAV				
NAV drift 75 % saksbehandler. Flyktning	431 000	431 000	431 000	431 000
Kvalifisering og arbeidstrening				
Flyktningetjenesten 1 stilling miljøarbeider	669 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Flyktningetjenesten 1 stilling introduksjon	511 000	511 000	511 000	511 000
Kvalifisering og arbeidstrening drift/etablering	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Orkdalstorget drift 1 stilling	508 000	508 000	508 000	508 000
Prosjektleder bolig. Flyktning	500 000	500 000	500 000	500 000
Voksenopplæringa 100 % lærer 50 % sekr. Dekkes av tilskudd	957 000	957 000	957 000	957 000
Hjelpemiddellager medisinsk utstyr/hjelpemidler	100 000	300 000		
Programrådgiver flyktningetjenesten	700 000	700 000		

13 Kultur og fritid

13.1 Arbeidsområde

Kultur og fritid består av følgende arbeidsområder:

- Bibliotek (hovedbibliotek på Orkanger og filial på Svorkmo)
- Kulturskole
- Kulturforvaltning
- Ungdomsarbeid
- Frivilligsentral
- Idrett
- Kino/Kulturhus

13.2 Status

Orkdal kommune er en idretts- og frivillighetskommune, og KOSTRA tallene viser at kommunens rammevilkår for idrett og frivillighet er gode. Kulturskole og kulturformidling er også områder kommunen prioriterer. Bibliotek og ungdomsarbeid er lavt prioritert økonomisk, men begge disse områdene har en effektiv driftsorganisasjon som produserer tjenester med høy kvalitet.

Enheten består av mange fagområder, og de fleste områdene krever spesialkompetanse innenfor et begrenset fagfelt. De fleste ansatte i enheten jobber i deltidsstillinger, og en betydelig andel ansatte har flere enn to arbeidsgivere.

Prosesen med å etablere Orkland kommune vil kreve mye av enheten. Kultur og fritid sine arbeidsområder omhandler de fleste innbyggerne, og det oppfattes som viktig for sammenslåingsprosessen at vi lykkes med å gi gode rammevilkår for kultur og fritidssegmentet i den nye kommunen. Enheten vil derfor ha et betydelig fokus på veien mot Orkland kommune i hele planperioden.

Enheten har i de siste årene pekt på at det pågår en profesjonaliseringsprosess innenfor frivillig sektor. Dette er veldig tydelig innenfor idrettsområdet, men denne utviklingen er også tydelig innenfor mange frivillige organisasjoner. Dette medfører at frivillig sektor etterspør flere tjenester fra kommunene og stiller stadig høyere krav til kvaliteten på tjenestene.

Enhetens største utfordring i handlingsplanperioden er å kunne ivareta en stadig økende etterspørsel etter tjenester innenfor de økonomiske rammene som er stilt til disposisjon for enheten. Dette gjelder spesielt innenfor idrettsområdet og kulturvernområdet.

13.3 Strategi

13.3.1 Kommunesammenslåing

Etableringen av Orkland kommune vil medføre store endringer for mange av tjenestene Kultur og fritidsenheten produserer. Enheten vil prioritere dialog, kartlegging og samarbeid mellom de ulike arbeidsområdene i 2017. Enheten ønsker å disponere inntil 200 000 kroner av enhetens overskuddsfond for å styrke det interne arbeidet. Hovedfokus vil være å gjøre grunnarbeid for å forenkle sammenslåingsprosessen, samt kartlegge synergier og utfordringer sammenslåingen medfører. Digitale investeringer vil også bli vurdert i dette arbeidet.

13.3.2 Idrettskompetanse

Behovet for spesialkompetanse innenfor idrettsområdet er ikke tilstrekkelig ivaretatt i dagens struktur. Det er i tidligere handlingsplanarbeid avklart at denne kompetansen skal finnes i den nye driftsorganisasjonen til folkebad / folkehelsestenter når dette etableres. Med kommende kommunesammenslåing vil det være hensiktsmessig å planlegge en slik funksjon slik at den også kan dekke det fremtidige behovet til hele Orkland kommune.

13.3.3 Plan for interkommunale idrettsanlegg

Trondheimsregionen har bestilt et planarbeid med formål å få realisert store idrettsanlegg gjennom et interkommunalt samarbeid. Hensikten med arbeidet er å kunne realisere idrettsanlegg som er så store at de krever samarbeid over kommunegrensene for å kunne realiseres. Spillemiddelordningen gir 30 % økning i spillemiddelbeløpet til idrettsanlegg som etableres gjennom en interkommunal avtale. Kommunene må minimum bidra med 5 % av anleggets totale kostnad, samt et årlig driftstilskudd som minimum utgjør 5 % av anleggets driftsbudsjett i en tidsperiode på 20 år. Dette arbeidet vil videreføres i 2017, og arbeidet vil også inneholde en utredning av muligheten for etablering av vannsportaktiviteter langs Trondheimsfjorden, avgrenset fra Orkdal til Stjørdal. Kostnaden til dette samarbeidet dekkes i et spleiselag mellom kommunene, Trondheimregionen, Idrettskretsen og Sør-Trøndelag Fylkeskommune. For Orkdal dekkes kostnadene innenfor tilgjengelig budsjetttramme for kultur og fritidsenheten.

13.3.4 Skaun Motorsenter

Skaun Motorsenter er det anlegget som er kommet lengst med henhold til realisering gjennom et interkommunalt samarbeid. Prosjekteringsarbeidet er i slutfasen og bygging kan startes opp i 2017 forutsatt at finansiering stilles til disposisjon. Det foregår fortsatt kvalitetssikring av økonomien i prosjektet. Når rådmannens notat skrives gjelder følgende nøkkeltall for prosjektet:

Total investeringskost.	Årlig driftskostnad	Komm. anleggstilsk. (5 %)	Årlig komm. driftstilsk. (5 %)
43 000 000	1 600 000	2 150 000	80 000

Når kvalitetssikringen for prosjektet er ferdig vil kommunestyrene i Trondheim, Skaun, Orkdal og Melhus måtte ta stilling til deltakelse i prosjektet. Det ligger ikke midler i eksisterende driftsbudsjett eller i avsatt fond idrettsanlegg til å dekke det kommunale anleggstilskuddet og driftstilskuddet hvis Orkdal kommune skal delta i realiseringen av prosjektet. Rådmannen har ikke funnet rom for å prioritere dette innenfor tilgjengelig økonomisk ramme for handlingsplanperioden.

13.3.5 Regionhistoriker/konservator og interkommunalt kulturminneplanarbeid

Høsten 2015 inviterte Museene i Sør-Trøndelag til et spleiselag for å etablere en felles regionhistoriker/konservator. Søknaden var stilet til Sør-Trøndelag fylkeskommune og kommunene Meldal, Orkdal og Skaun. I innspill til handlingsplanen for 2016 – 2019 ble det fra Orkdal historielag spilt inn behov for å styrke kommunens kulturvernarbeid, bla gjennom at kommunen gjennomfører et Kulturminneplanarbeid. Dette behovet er felles for kommunene Skaun, Orkdal og Meldal. Riksantikvaren gir et engangstilskudd på 100 000 til hver deltakende kommune hvis kommunene forplikter seg til å gjennomføre et kulturminneplanarbeid. Orkdal kommune har innarbeidet kulturminneplanarbeid som et tiltak i kommunens planstrategi.

MiST har stilt årlige midler til disposisjon, og STFK vil sannsynligvis støtte arbeidet med et betydelig tilskudd. Det forventes at kommunene må stille med 150 – 200 000 i årlig tilskudd for at tiltaket kan gjennomføres. MiST har akseptert at stillingen blir brukt til kulturminneplanarbeid de første årene, men forutsetter da at kommunene vil videreføre sitt tilskudd også etter at det formaliserte kulturminneplanarbeidet er ferdigstilt. Det blir også åpnet for at Agdenes og Snillfjord kan delta i arbeidet på samme vilkår som Orkdal, Meldal og Skaun.

Gjennomføring vil medføre en årlig kostnad på inntil 200 000 pr. år. Kommunestyret avsatte 100 000 kroner i forbindelse med disponeringen av overskudd i juni 2016 til gjennomføring av tiltaket. Det ble ikke avsatt midler i handlingsplanperioden. Rådmannen har ikke funnet rom for å prioritere dette innenfor tilgjengelig økonomisk ramme for handlingsplanperioden.

13.3.6 Orkdal kulturhus

Det ble i budsjett for 2016 avsatt 1 Million for å planlegge en utvikling av Orkdal kulturhus. I forbindelse med tomteplassing av Thamspaviljongen ble grunninnholdet i et fremtidig kulturhus visualisert. Et nytt kulturhus i Orkdal vil være navet i profesjonell kulturformidling i den nye kommunen. Rådmannen vurderer det derfor som riktig å avvente videre utredning av kulturhuset slik at en utredning kan gjennomføres som en ønsket utredning fra fellesnemda. Det gjenstår drøyt 800 000 kroner av de avsatte midlene til formålet.

13.4 Resultatmål

Resultatmål	Status 2015	Mål 2017	Mål 2020
Kulturskole			
Andelen grunnskoleelever som har kulturskoletilbud	15,7	17	18
Andel nye søkere som får tilbud om plass ved hovedopptak	94 %	95 %	95 %
Orkdal frivilligsentral			
Antall årsverk utløst frivillighet	3,3	3,4	3,7
Orkdal folkebibliotek			
Totalutlån alle medier/antall innbyggere	3,2	3,3	3,5
Orkdal kino og Kulturscene			
Snittbesøk kino	58	54	54

13.5 Økonomiske tiltak

13.5.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2017-2020

Nye tiltak	2017	2018	2019	2020
Kommunesammenslåing – bruk av enhetens overskuddsfond	200 000			
Kulturminnekoordinator	100 000	200 000	200 000	200 000

13.5.2 Vedtatte tiltak i tidligere handlingsplan

Tidligere vedtatte tiltak	2016	2017	2018	2019
Digital utvikling – bruk av enhetens overskuddsfond	150 000			
Ekstrahjelp Ungdomsarbeid – bruk av enhetens overskuddsfond	100 000			
Digital kultursti	200 000			
Økt støtte til kultursatsinger	100 000			

14 Avgiftsbelagte tjenester

14.1 Arbeidsområde

Området omfatter avgiftsbelagte tjenester som vann, avløp og feiing (Renovasjon og slamtømming er overlatt til det interkommunale renovasjonselskapet HAMOS).

14.2 Status

14.2.1 Vannforsyning

Mål

- Orkdal kommune skal forsyne sine abonnenter med nok og godt vann. Målet er å få et godkjent vannverk.

I Orkdal er over 80 % av innbyggerne tilknyttet kommunal vannforsyning. Resten av innbyggerne har private vannanlegg. 5 av de private vannanleggene er godkjeningspliktige, enten på grunn av størrelsen eller fordi de forsyner forsamlingslokaler.

I Orkdal vannverk går ca. 45 % av leveransen til husholdninger mot 50 % for Trøndelag samlet. Det er store leveranser til næringslivet der Elkem Thamshavn og Shawcor er de største.

Årsgebyret ligger under gjennomsnittet for Trøndelag og for landet, men over kommunegruppe 7 (de kommunene som er mest lik Orkdal).

14.2.2 Avløp

Mål

- Vassdrag og fjord skal ha en vannkvalitet som er tilfredsstillende for å ivareta deres funksjoner som rekreasjonsområder, som ressurs/råstoff til næringsvirksomhet og til drikkevann der dette er aktuelt.

I Orkdal er 81,2 % av befolkningen tilknyttet kommunens fem avløpsanlegg med kapasitet over 50 personekvivalenter. Det største har 77 % av befolkningen tilknyttet, og har et renseanlegg på Grønøra med utslipp til fjorden. Pålagt miljøundersøkelse som gjennomføres hvert fjerde år bekrefter at utslipp er innenfor utslippskrav og ikke forverrer situasjonen i Orkdalsfjorden.

Årsgebyret er over gjennomsnittet både for Sør-Trøndelag og landet, men under Skaun og Melhus.

14.2.3 Feiing

Kommunen skal etter forskrift om brannforebygging § 17 sørge for at alle røykkanaler i fyringsanlegg for oppvarming av byggverk blir feid etter behov og minst én gang hvert fjerde år. Kommunen skal i tillegg sørge for at det føres tilsyn med at fyringsanlegget for oppvarming av rom og bygninger er intakt, fungerer som forutsatt og ikke forårsaker brann eller annen skade, etter behov og minst én gang hvert fjerde år.

Fra og med 2014 har feiervesenet også hatt ansvaret for feiing og tilsyn i Snillfjord kommune, som selv krever inn gebyr. Orkdal kommune fakturerer Snillfjord kommune for utført feiing og tilsyn.

Bemanningen i dag er 2,5 årsverk fordelt på to årsverk som feiersvenn og et halvt årsverk som feierformann (i kombinasjon med et halvt årsverk brannforebyggende som finansieres over brannbudsjettet). Lærling i tillegg.

Totalt antall skorsteiner som skal feies er 5 291, fordelt på 4 735 i Orkdal og 556 i Snillfjord. Antall boenheter som skal ha tilsyn er totalt 3 821, fordelt på 3 401 i Orkdal og 420 i Snillfjord. I praksis betyr dette at med ulike behovsprøvde feieintervaller og en tilsynshyppighet på hvert fjerde år at det er over 4 000 oppmøter til boenhetene.

14.3 Strategi/investeringer

For å nå de ønskede mål, er det utarbeidet og politisk vedtatt [Vannbruksplan](#) (HT sak 31/14) som omfatter vann, avløp, overvann og spredt avløp gjeldende for perioden 2015- 2019. Her er beskrevet status, utfordringer, mål og strategier.

14.3.1 Vannforsyning

- Tilkobling av 3 nye grunnvannsbrønner ved Steinshaugen til hovednettet.
- Det vil i handlingsperioden bli søkt om å få godkjent Orkdal vannverk.
- Utskifting av minimum 2000 m med vannledningsnett årlig dersom standarden skal opprettholdes.
- Tiltak for å minke lekkasjevannmengde ytterligere.
- Sikkerhet på ledningsnettet.
- Vurdere å etablere strømproduksjon i ledningsnettet – Minikraftverk.
- Etablere høydebasseng for å sikre vannforsyning minst 24 timer ved brudd på hovedledning.

Nye tiltak vann i handlingsplanperioden:

- **Ny vannledning fra Kjøra til Geita**
Ny vannledning fra Kjøra til Geita foreslås lagt over land med forsyning fra Kjøra høydebasseng. Høydebassenget bygges nå høyere opp i terrenget slik at Geita kan forsynes direkte derfra.

Tidligere alternativ med sjøledning frem til Geita benyttes ikke da det i tillegg til sjøledning allikevel må legges ledning på land for og nå frem til abonnentene som ligger spredt.

Det må legges ca. 1,5 km med vannledning, totalt budsjett for prosjektet vil være 5,2 mill. kr.
- **Nødstrømsaggregat Dorøya grunnvannsanlegg og Songmoen vannbehandlingsanlegg (for UV-rensing).**
Strømaggregater er nødvendig for å øke sikkerheten på drikkevannslevering ved langvarig strømbrytning. I dag har vi aggregat bare for å drifte kloranlegget på Songmoen, men i følge Mattilsynet er dette ikke bra nok beredskap.
- **Utskifting av vannledning Sandenveien-Myra**
Vannledning mellom Sandenveien (ved Statens hus) og Myra er av eldre dato og dårlig kvalitet. Abonnenter tilkoblet til denne ledningen klager på dårlig vanntrykk. I tillegg er det viktig å ordne ny tilkobling for sykehuset med mulighet til vannavstenging i kum i tilfelle for eksempel spyling av ledninger.
- **Vannmålere Dorøya**
Per i dag har vi montert bare frekvensomformere på Dorøya som er koblet til SD-produisert vannmengde. Disse dataene er ikke helt korrekte. For å få mest mulig riktige tall er det viktig å montere vannmålere i hver enkelt brønn (6stk til sammen).

- **Oppgradering pumpestasjon Eggan**

For å øke vannmengde til Knyken, samt leveringssikkerhet Knyken og Fossjåren må pumpestasjon oppgraderes med nye pumper.
Kostnad 250 000 kr

Økt kostnad tidligere vedtatt prosjekt for rehabilitering høydebassenget Rønningen

Tiltak for å rehabilitere bassenget Rønningen er mer omfattende enn vi trodde. Vi må blant annet tette bassenget innvendig, skifte isolasjon under taket, tette ventilkammer. Kostnadsoverslaget viser at for å få gjennomført alle tiltak er en økning av budsjettrammen nødvendig.

14.3.2 Avløp

- Oppgradere kommunens avløpsrenseanlegg. Normal levetid på slike renseanlegg er 20 år. Dagens rensemetode ved Vormstad RA, Årlivoll RA, Plassen RA og Dammen RA tilfredsstiller ikke utslippskravene i forurensingsforskriften. Plassen RA legges ned og overføringsledninger til Årlivoll planlegges og gjennomføres. Årlivoll RA vurderes på sikt overført til Vormstad RA.
- Dammen RA vil uansett bestå, men har behov for betydelig renovering.
- Utvide kommunalt avløpsnett til områder med spredt/privat avløp.
- Utskiftinger av gammelt og dårlig ledningsnett. For å opprettholde forsvarlig alder på ledningsnettet, bør ca. 2 000 m med ledningsnett skiftes ut eller rehabiliteres hvert år.
- Sikkerhet på ledningsnettet.
- Driftsbil avløp. Gammel driftsbil fra 2002 må fases ut, erstattes med ny tidligere enn først antatt.

Tilkobling av Knyken til kommunalt avløp

Forlengelse av det eksisterende kommunale hovedledningsnettet for å kunne ta i mot avløp fra Knyken. Samtidig vil deler av forlengelsen kunne avkloakkere tiliggende områder, samt tilrettelegge for en videre utvidelse langs Hemnevegen. Total kostnad 2,5 mill. kr.

14.3.3 Feiing

Driftsbil feiing

Feiervesenet disponerer to driftsbiler, en til skorsteinsfeiing og en til tilsyn i boliger. Driftsbil til tilsyn er en 2006-modell mindre varebil som nå er regnskapsmessig avskrevet etter ti år. Bilen vil fortsatt kunne gjøre tjeneste en stund til, men fra og med høsten 2016 er bemanningen i feiervesenet styrket med ett årsverk pluss lærling. Hittil har det fungert fint med to biler for to mann på hvert sitt ansvarsområde, men endres når fire mann daglig skal ut på feiing og tilsyn. Videre er man opptatt av HMS, å få inn en bil som tydelig skiller skitten og ren sone for å unngå eksponering av helseskadelig sot og gasser er viktig.

14.3.4 Teknisk vakt

Dagens teknisk vakt består av en vaktstyrke på 6 personer, hvor en til enhver tid har døgnvakt. Hovedoppgaven er å ivareta hendelser innen vann, avløp, veg og bygg, samt henvendelser fra kommunens innbyggere som skjer utenom ordinær arbeidstid. Mannskapene jobber til daglig i avdelingene vann, avløp og veg. Fagene vann og avløp er stadig under utvikling, og det er en kjempeutfordring for mannskaper som til daglig ikke jobber innenfor f.eks. vann å håndtere hendelser innenfor dette faget. Det har vært ønskelig å få utvidet teknisk vakt til 8 personer. Når mannskap fra vann har overordnet teknisk vakt, hadde det vært ønskelig med en fra avløp som teknisk vakt.

Det optimale vil være to personer på vakt, med overordnet teknisk vakt som vil ta hånd om alle hendelser/henvendelser, og en teknisk vakt(vann eller avløp) som må rykke ut etter behov. Vaktfrekvensen i dag er vakt hver 6 uke. Ved å utvide vaktstyrken til 8 personer ønsker vi å få en vaktfrekvens på hver 4 uke, slik at denne tilpasses vaktordningen til brann. Ordningen må revideres ved forestående kommunesammenslåing, da tjenestene må samordnes i ny kommune.

Dagens kostnad for teknisk vakt er på 370 000 kr per år. Ved utvidelse til 2 personer på vakt vil kostnaden øke til 550 000 kr.

Tiltaket er ikke prioritert av rådmannen.

14.4 Økonomiske tiltak

14.4.1 Tiltak vannforsyning i handlingsplanperioden 2017-2020

Prosjekt	Nye tiltak vannforsyning	2017	2018	2019	2020
233	Vannledning Kjøra-Geita	5 200 000			
230	Nødstrømsaggregat med nødv. utstyr. pålegg	700 000			
234	Utskifting ledning Sandenvn-Myra	3 500 000			
235	Vannmålere Dorøya	500 000			
236	Eggan pumpestasjon	250 000			
	Totalt	10 150 000			

14.4.2 Tidligere vedtatte tiltak vannforsyning

Prosjekt	Tidligere vedtatte tiltak	2017	2018	2019	2020
200	Tekniske installasjoner	500 000	500 000	500 000	500 000
204	Vann Monsetjåren	6 700 000			
210	Grunnvannsanlegg Steinshaugen	30 300 000	27 100 000		
224	Høydebasseng Ustjåren/Råbygda	1 000 000	9 000 000	10 000 000	
225	Sjøledning Kjøra	1 500 000			
228	Rehab. høydebasseng Rønningen	1 000 000			
229	Ombygging høydebasseng Askardet			2 000 000	
268	Sonevannsmåling	650 000			
270	Vannled.nett, div. problemstrekn.	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
285	Kvålsjåren	5 500 000	5 170 000		
289	Ledning til Sundli trykkøkning	4 750 000			
291	Godkjenning Orkdal vannverk		200 000		
299	Diverse ledningsanlegg utskifting	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000
	Andel finansiering brannbil, 1 mill. kr, prosjekt 166				
	Totalt	56 400 000	46 470 000	17 000 000	5 000 000

14.4.3 Tiltak avløp i handlingsplanperioden 2017-2020

Prosjekt	Nye tiltak avløp	2017	2018	2019	2020
304	Dammen RA				700 000
346	Driftsbil	600 000			
305	Knyken, avløp	2 500 000			
	Totalt	3 100 000			700 000

14.4.4 Tidligere vedtatte tiltak avløp

Prosjekt	Tidligere vedtatte tiltak	2017	2018	2019	2020
300	Tekniske installasjoner	600 000	600 000	600 000	600 000
306	Nødoverløp fra PSP	400 000	400 000	400 000	400 000
309	Regnvannsoverløp	600 000	600 000	600 000	600 000
323	Bakkemoen pumpestasjon		2 000 000		
327	Togstadjåren	2 000 000			
338	Overvann OTI	500 000			
346	Driftsbil avløp		5 000 000		
371	Oppgradering Årlivoll RA	5 500 000			
372	Overføring Plassen – Årlivoll RA	500 000	3 800 000		
373	Hoston RA – utvidelse		500 000	7 000 000	
374	Pumpeledning Solhuskjela		2 400 000		
376	Avløp Kjøra	500 000			
380	Oppgradering ledning Torshus-Solhuskjela	1 000 000	1 000 000		
381	Oppgradering GORA	4 000 000			
383	Sundli avløpsledning	3 000 000			
398	Pumpestasjoner avløp	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
399	Diverse ledningsanlegg avløp	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
	Totalt	23 800 000	21 500 000	13 800 000	6 800 000

14.4.5 Tiltak feiing i handlingsplanperioden 2017-2020

Nye tiltak drift	2017	2018	2019	2020
Feierbil	500 000			600 000

14.4.6 Tiltak drift for avløp i handlingsplanperioden 2017-2020

Nye tiltak drift	2017	2018	2019	2020
Problemstrekk	500 000	500 000	500 000	500 000
Miljøundersøkelse Orkdalsfjorden	500 000	500 000		
Bruk av driftsfond til driftsprosjekt	-1 000 000	-1 000 000	-500 000	-500 000

15 Tekniske tjenester

15.1 Arbeidsområde

Området omfatter:

- Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunal eiendomsmasse og innleide lokaler
- Administrasjon av investeringsprosjekter
- Kommunale veger, parker og beplantninger, samt tilskudd til private veger
- Brann- og redningsvesen med forebyggende brannvern og beredskap

15.2 Status

15.2.1 Samferdsel(Veg/park/plasser)

Mål

- En optimal servicegrad på vedlikehold av veier ut fra disponibelt budsjett
- Verdier som ligger i vegnettet skal tas vare på og videreutvikles. Gateopprusting i henhold til stadfestede reguleringsplaner og prinsippene om universell utforming fullføres i sentrumsområdene. Trafikanter skal kunne ferdes trygt og sikkert på vegnettet i kommunen.

Status

- Orkdal kommune har mye kommunal vei per innbygger, rundt dobbelt så mye som sammenligningskommunene i regionen.
- Driftsutgifter per km kommunal vei i Orkdal er lavt i 2016.
- Drift og vedlikeholdsutgifter for Orklaparken vil øke i takt med utbyggingen. Utbyggingen av nye boligområder som bl.a. Joplussen, Kleivan og Gjølme Park vil også medføre økt vedlikehold og drift av veganlegg med videre uten at det medfølger driftsmidler.

Lenker til:

- [Hovedplan veg](#)
- [Hovedinspeksjon bruer](#)
- [Trafikksikkerhetsplan](#)

15.2.2 Brann- og redningstjenesten

Mål

- Et funksjonelt og godt utrustet brann- og redningsvesen som kan ivareta normale hendelser og ulykker døgnet rundt.
- Brann og redningstjenesten skal gjennom planmessig innsats arbeide for å forhindre brann og relaterte hendelser. Beredskapsnivået må fastsettes i forhold til samfunnsutviklingen, og ROS-analyser vil danne grunnlaget for dette.

Status

Brann- og redningstjenesten i Orkdal har også ansvaret for denne tjenesten i Skaun og Snillfjord kommuner. Orkdal bruker relativt lite til brann- og redningsvesenet i forhold til sammenligningsgruppene. Bare Skaun ligger lavere.

15.2.3 Bygningsdrift og eiendomsforvaltning

Mål

- Opprettholde en bygningsmasse tilpasset kommunens behov
- Kommunale bygg skal opprettholde opprinnelig standard og utvikles i tråd med brukerbehov og nye forskriftskrav. Bygningene skal være basert på en bærekraftig utvikling.

Status

Selv om vedlikeholdet i Orkdal er bra sammenlignet med mange andre, er det et stykke igjen til et vedlikeholds nivå som opprettholder realkapitalen over tid.

Flere kommunale bygg bærer preg av stort vedlikeholdsetterslep.

Utleiepriser Orklahallen

I kommunestyrets møte i juni ble det vedtatt at prisene i Orklahallen skulle vurderes i forbindelse med handlingsplan. Utleieprisene i Orklahallen har vært gjenstand for vurdering ved flere anledninger. Regnskap 2015 viser at det kommunale bidraget for å drive hallen er 3,4 mill. kr. Orklahallen er underfinansiert.

Kommunestyret vedtok å redusere prisene så de samsvarer med prisene i Sondrehallen.

Lenke til:

- [Vedlikeholdsplan bygg - offentlige bygg](#)
- [Vedlikeholdsplan bygg - kommunale boliger](#)

15.3 Strategi

15.3.1 Samferdsel(Veg/park/plasser)

- Dekkevedlikehold skal som hovedprinsipp gjennomføres som forebyggende vedlikehold.
- Vedlikehold, utbedring og nyanlegg på veg må koordineres med lednings- og kabelleggende etater. Planhorisonten for alle tiltak bør være 4 - 5 år.
- For graving i veg skal gravemelding benyttes. De kommunale regler for graving i kommunale veger skal etterleves. Kontroll og oppfølging må prioriteres.

15.3.2 Brann- og redningstjenesten

- Forholdet til øvrige kommuner i dagens samarbeid og fremtidig storkommune må avklares for å dimensjonere bemanningen.
- Dimensjonering av beredskapen må gjøres uavhengig av øvrige kommuner, det er tettstedsstørrelsen som er avgjørende for dimensjoneringsnivå.

15.3.3 Bygningsdrift og eiendomsforvaltning

- Redusere antall boenheter gjennom prosjekt «fra leie til eie»
- Øke husleie boliger til gjengs leie, slik at merinntekt kan benyttes
- Sanering/salg av eldre boligmasse som erstattes med nye boligprosjekter
- Salg av aktuelle tomter til private utbyggere av boliger med kommunal tildeling i minst 20 år.

15.3.4 Isfjord utleiebygg

Kostnaden med Isfjord utleiebygg er ikke endelig beregnet. I budsjettet er det brukt 100 mill. kr som en foreløpig sum. Leietaker skal dekke kostnadene med prosjektet.

15.3.5 Flisfyringsanlegg Orkdal helsetun

Orkdal Helsetun. Her utredes mulighet for flisfyring som oppvarmingskilde. Pris flisfyringsanlegg samt bygningsmessige arbeider er beregnet til ca. 3,8 mill. kr eks mva. Varmepumpe som er skissert i EPC prosjektet kan da gå ut, slik at det blir noe innsparing på EPC-prosjektet. Helsetunet har i dag delvis oppvarming via panelovner, de planlegges utskiftet til vannbåren varme på sikt. Dette gjelder den 3 etasjes fløya B.

Budsjett 4,75 mill. kr.

15.3.6 Nødstrømsaggregat helsetunet

Orkdal Helsetun er et kritisk bygg. Nødstrøm er utredet og budsjettert med 2,23 mill. kr inkl. mva.

15.3.7 Småboliger, mobile boliger for tøff bruk.

Orkdal kommune ønsker å igangsette prosjekt med å føre opp 4 doble, totalt 8, små, robuste, flyttbare boligenheter for harde brukere på Orkanger. Materialbruken skal bestå av massivtre/annet byggemateriale med robust innredning og tekniske anlegg.

Utbyggingen skal bestå av selvstendige boligmodul enheter, som kan løftes og fraktes til nye tomter etter behov.

To boligmoduler med størrelse på ca. 37 m² BTA skal koples sammen med et mellombygg i modul på ca.18 m² BTA. Mellombygget bestående av boder og teknisk rom. Alle moduler skal være flyttbare og leveres og monteres på byggeplass. Kostnad pr boenhet estimert til 1,7 mill. kr. Finansieres gjennom Husbankstøtte(inntil 45 %), resterende finansieres gjennom husleie. Tiltaket er prioritert med en investering på 7,5 mill. kr.

15.3.8 Låssystem Orkanger barneskole

Orkanger barneskole er den skolen som har mest utleie på kveldstid. Dagens låssystem er ikke tilfredsstillende, og det er behov for å erstatte dette med elektronisk låssystem med kort. Kostnad 500 000 kr.

15.3.9 Skolekjøkken Orkanger barneskole

Det er nødvendig å pusse opp/modernisere skolekjøkken ved skolen. Ny planløsning tilpasset effektiv utnyttelse av arealet, nytt kjøkkenutstyr monteres, nytt gulv vurderes, samt inngangsdør flyttes lenger inn i korridor. Oppussingen medfører ingen endringer i brannkrav når eks. areal ikke utvides. Kostnad 625 000 kr.

15.3.10 Klippeaggregat og feieaggregat

Driftsavdeling kan utføre kantslått og feiing av gater/veger/plasser selv etter vinteren om det investeres i egnet utstyr for tilkobling av hjullaster. Driftskostnader på hjullaster er 320 kr per time. I den perioden feiing og kantklipp skal utføres er det lavsesong for hjullaster. Denne har per i dag den største belastningen i vinterhalvåret i forbindelse med vintervedlikehold. Perioden for feiing er før vårarbeidet begynner og kantslått etter vårarbeidet, slik at våre mannskaper har kapasitet til å utføre dette arbeidet.

Klippeaggregat

Orkdal kommune leier i løpet av ett år kantslått ved kommunale veger for ca. 350 000 kr. Investeringskostnaden for klippeaggregat vil være ca. 1 000 000 kr.

Årlige årstimer for kantklipp er 400 timer.

Klippeaggregat er budsjettert med 1,25 mill. kr inkl. mva.

Feieaggregat

Orkdal kommune leier i løpet av ett år feiing av gater/veger/plasser etter vinteren for ca. 550 000 kr per år. Investeringskostnaden for feieaggregat vil være ca. 250 000 kr.

Årlig timeforbruk for gatefeiing er ca. 800 timer. Vi ser for oss at 400 timer kan utføres i egenregi. Resterende feiing bør skje med feiebil (innleid entreprenør).

Feieaggregat er budsjettert med 312 000 kr. Feieaggregat finansieres med redusert driftsramme for vei.

15.3.11 Steamer/ugrasbekjemping

Ugressbekjemping utføres i dag med sprøytemidler. Dette er en form for ugressbekjemping som gir utfordringer både når det gjelder klima og miljø, og HMS for mannskaper. Effekten ved sprøyting vil normalt ta ca. 14. dager før dette er synlig, og må i de fleste tilfeller gjentas. Rester av sprøytemiddel vil ligge igjen. Dette er spesielt lite gunstig ved sprøyting i og ved barnehager.

Flere kommuner og Statens vegvesen har gått over til å bruke varmt vann/vanndamp til dette arbeidet. Dette viser seg å være veldig effektivt, med umiddelbar virkning og ingen forurensning. Investeringskostnaden for slikt utstyr vil være 275 000 kr.

Utstyret er en kombinasjon av ugressbehandling og høytrykksvasker. Høytrykksvasker enheten vil ha bruksområdet for renhold av parkmøbler, statuer/minnesmerker, busstur og andre faste elementer i uterommet som har behov for slikt vedlikehold. Enheten står plassert på en bilhenger og har egen innebygd energiforsyning og vanntank. Dette utstyret kan betjenes av alle, også ferievikarer. Ugressbekjemping med sprøytemidler krever kursing av mannskaper.

Det er budsjettert med 343 000 kr inkl. mva., finansiert med redusert driftsramme for vei.

15.3.12 Studentoppgaver Orklaparken

Moan Park er området mellom Geitastrandveien/hengebrua og Geilan som begrenses i sør av elvforbygning og i nord av private eneboliger. Den opprinnelige veien er beholdt og parkbelysningen er satt opp langs den. I tillegg er det ønskelig å anlegge en "aktivitetssti" langs nordre avgrensning av området for å gi hele området et mer offentlig uttrykk og samtidig øke attraktiviteten både for nabolaget og for innbyggere flest.

Aktivitetsstien blir ca. 400m lang og kan utføres med forholdsvis lav standard. Stien skal ikke brøytes. Det vil være tilstrekkelig med en smal oppgruset sti der matjord erstattes med grus i en bredde på 0,5m. I tillegg kan det opprettes 4-6 aktivitetsstasjoner og rastemuligheter. Her har vi utfordret studentene, men har ikke fått noen innspill enda. I tillegg kan det vurderes belysning i form av "lyssøylor".

Det er avsatt 125 000 kr årlig til studentoppgaver.

15.3.13 Bygningsmessige forhold brannstasjonen.

En må anta at vår brannstasjon blir hovedbrannstasjon i ny storkommune, som medfører noe mer arealbehov. Videre må bygningen opprustes og tilpasses økt bemanning som nevnt i pkt. 1. Arbeidstilsynet kom på tilsyn i oktober -16. Her ble vi meddelt at vi får avvik på manglende ventilasjon, ikke fullført skitten/ren sone, manglende kapasitet på dusj/sanitæranlegg, manglende sanitæranlegg for begge kjønn osv.

Det kunne nå vært anledning til å se på eventuelt nybygg for samlokalisering av brann, politi og ambulanse. Flere steder i landet er dette gjort med suksess, også i kombinasjon med legevakt noen steder.

500 000 kr. avsettes til utredning av ombygging eventuelt ny brannstasjon

15.3.14 Etterlakkering av gulv Orklahallen

Det er behov for etterlakkering av gulv Orklahallen for å etterkomme krav fra leverandør for å kunne stille garanti. Kostnad 150 000 kr.

15.3.15 Orkanger Torg

Orkdal ble bykommune og Orkanger ble by 2014. I 2015 ble det avsatt 50 000 kr til utredning Orkanger Torg. I 2015/2016 blir det utarbeidet skisseprosjekt der Høgskolen i Sør-Trøndelag er involvert. For 2016 ble det satt av 100 000 kr i tillegg til tidligere bevilgning. Endelig avgjørelse om realisering av prosjektet og kostnadsramme settes når ferdig forprosjekt foreligger.

Det var utlyst en studentkonkurranse, der det deltok 6 grupper med til sammen 14 studenter. Innleveringsfrist var den 26. april. Det ble kåret to vinnere. Begge vinnerteam har fått i oppdrag å videreutvikle sine utkast. Presentasjonen av de to har skjedd i felles hovedutvalg. Gjennomføring av endelig prosjekt vil koste 1 mill. kr. Kommunestyret vedtok å prioritere tiltaket.

15.4 Økonomiske tiltak

15.4.1 Tiltak investeringer i handlingsplanperioden 2017-2020

Prosjekt	Nye investeringer (med mva.)	2017	2018	2019	2020
497	Isfjord utleiebygg	60 000 000	40 000 000		
435	Orkdal helsetun, flisfyringsanlegg	4 750 000			
436	Orkdal helsetun, nødstrømsaggregat	2 230 000			
192	Klippeaggregat hjullaster	1 250 000			
437	Velferdsteknologi helsetunet (Omtalt under helse og omsorg, kap. 11.3.3)	875 000	875 000		
403	Småboliger	7 500 000			
468	Orkanger barneskole, nytt låssystem	500 000			
469	Orkanger barneskole, skolekjøkken	625 000			
193	Feieaggregat (egenfinansiering)	312 000			
194	Steamer/ugrasbekjemping (egenfinansiering)	343 000			
429	Orklaparken N	1 000 000			
446	Orkanger torg	1 000 000			
471	Studentoppgave Orklaparken	125 000			
416	Studentoppgaver 2018-2020		125 000	125 000	125 000
	Totalt	80 510 000	41 000 000	125 000	125 000

15.4.2 Tidligere vedtatte tiltak investeringer

Prosjekt	Investeringer fra tidligere vedtak	2 017	2 018	2 019	2 020
166	Vanntankbil brann	3 750 000			
190	Gatelys - overtakelse staten	750 000			
429	Orklaparken del II	1 940 000			

431	Orkanger barneskole brannkrav	2 350 000			
441	Grøtte barnehage, trinn 2	435 000			
457	Utbygging Evjen skole	42 512 000	6 000 000		
461	Leiligheter Rosenvik	35 025 000			
462	Avlastningsbolig OPS	7 800 000			
466	Samlokalisering driftsenhetene	17 700 000			
470	Trekkør fiber	1 000 000			
493	Carporter hjemmetjenesten	1 250 000			
521	Forprosjekt Folkehelsecenter	1 875 000			
858	Myrtunet utleieboliger	26 600 000			
471	Studentoppgave Orklaparken	500 000			
416	Studentoppgaver 2018-2020		500 000	500 000	500 000
		145 672 000	6 500 000	500 000	500 000

15.4.3 Tiltak drift i handlingsplanperioden 2017-2020

Nye driftstiltak	2017	2018	2019	2020
Kløvervollen b.hage avvikles fra 1.7.2017 (Omtale under barnehage kap. 7.3.5)	-290 000	-576 000	-576 000	-576 000
Utredning brannstasjon	500 000			
Etterlakkere golv Orklahallen	150 000			
Redusert halleie Orklahallen	260 000	260 000	260 000	260 000
Økt avsetning biler brann/teknikk		100 000	100 000	100 000
Netto økt kostnad folkehelsecenteret				1 000 000
Parkeringsplass beite Solsjøbygda	232 000			

15.4.4 Tidligere vedtatte tiltak drift

Tidligere vedtatte tiltak	2016	2017	2018	2019
Frigjorte midler EPC	0	-300 000	-300 000	-300 000
Gartnerarbeid/forskjønnelse av byen Orkanger	200 000	200 000	200 000	200 000
Kløvervollen barnehage opprettholdes	289 000	569 000	569 000	569 000
Opprettelse fond maskiner/kjøretøy (dekkes av egen drift)	500 000	500 000	500 000	500 000

15.4.5 Uprioriterte tiltak

Gjølme skole.

Etter branntilsyn er det stilt krav om bl.a. å etablere godkjent garderobeløsning i rømningsveiene og oppgradere elektrisk anlegg. Tiltaket er kostnadsberegnet til 1 mill. kr.

Gatels i Øyavegen

Gatels i Øyavegen har ligget i hovedplan veg i flere år, uten at midler er avsatt. Det ble til dels lagt ned kabel i området ved graving i 2009, samt at eksisterende anlegg bør fases ut pga.

alder og tilstand. Når legging av kabel er gjennomført, skaper dette en viss forventning fra beboere. Kostnaden vil her være kr. 500 000.

Adgangskontroll ved Orkdal rådhus. Kostnad 350 000 kr.

Lydanlegg Orklahallen. Kostnad 250 000 kr.

Grøttetun.

Fase ut oljekjelen ved gamle brannstasjonen, etablere nye energikilder. Kostnad ca. 120 000 kr. Fremtidig bruk av Grøttetun, eventuelt salg, bør i denne forbindelse utredes.

Økt beredskapsnivå brannvern

Økt beredskapsnivå på grunn av økt antall innbyggere i tettsted. Antall innbyggere i tettsted legges til grunn for brannvesenets beredskapsnivå. Statistisk Sentralbyrås definisjoner skal legges til grunn, og SSB definerer største tettsted som Orkanger/Fannrem/Råbygda med 7 865 innbyggere pr. 1. kvartal 2015. I henhold til Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen er brann- og redningsvesenet i dag dimensjonert etter kravet for 3 000-8 000 innbyggere (5 mann på hjemmevakt). Dimensjoneringen for tettsted med 8 000-20 000 innbyggere er at det i tillegg til dette etableres dagkaserne med et heltidsansatt vaktlag på dagtid. Det vil si fire nyopprettede heltidsstillinger. DSB ga ved tilsyn i 2015 uttrykk for at de forventet at Orkdal kommune har en plan for hvordan dette skal løses. Rådmannen kan ikke si eksakt når den magiske grensen på 8 000 innbyggere passerer, men trolig vil dette skje i handlingsplanperioden 2017-2020. Administrasjon avklarer med DSB om hvordan dette kan løses, og tas således ikke inn i nye prioriterte tiltak foreløpig. Årlig kostnad kr 2,5 mill. om tiltak skulle iverksettes.

Styrking forebyggende brannvern

Ett manglende årsverk på forebyggende er angitt som avvik fra DSB i tilsynsrapport fra 2015. Det ble søkt om dispensasjon fra kravet med begrunnelse forestående kommunereform med ukjent utfall, og DSB ga dispensasjon ut 2016. Antall årsverk er beregnet ut fra konstallasjonen Orkdal/Skaun/Snillfjord med drøyt 20 000 innbyggere, en må se på fremtidig dimensjonering der ny storkommune vil ha ca. 18 000 innbyggere, og alt avhenger da av hva Skaun vil foreta seg mht. drift av brannvesen. Fortsatt kjøp av tjenester fra Orkdal, stå alene, eller samarbeide med andre. Skauns 7 800 innbyggere utgjør ca. 80 % stilling som tilsynspersonell, 40 % stilling som brannsjef, 40 % som leder forebyggende og 40 % som leder beredskap. De tre sistnevnte er 1:20 000 dimensjoneringsgrunnlag, men det holder med en henstilling når regionen har mer enn 20 000 innbyggere. Administrasjon avklarer også dette med DSB om hvordan dette kan løses, og tas således heller ikke inn i nye prioriterte tiltak foreløpig.

Prioritet	Uprioriterte tiltak	Kostnad
1	Gjølme skole, garderobeløsning, rømningsveg, oppgradering el anlegg	1 000 000
2	Gatelys Øyavegen	500 000
3	Orkdal rådhus, adgangskontroll	350 000
4	Orklahallen lydanlegg	250 000
5	Grøttetun	120 000
6	Økt beredskapsnivå brannvesenet	2 500 000
7	Styrking forebyggende brannvern	